

B E L G E L E R

T Ü R K T A R İ H B E L G E L E R İ D E R G İ S İ

C. I

1 OCAK 1964

Sayı : 1

894 (1488 /1489) YILI CİZYESİNİN TAHSİLÂTINA ÂİT MUHASEBE BİLÂNÇOLARI

ÖMER BARKAN

I. "CİZYE" TETKİKLERİ İÇİN YENİ VESİKALAR

Osmanlı vergi sistemi içinde hususî bir mevki olan *cizye* yahut *baş-haracı* vergisinin tarh ve cibâyeti usullerini tarihî gelişimleri boyunca ve malî - içtimâî neticeleri ile inceleyen etraflı ve sağlam etüdler henüz mevcut değildir.

Bu mevzu üzerindeki çalışmalar, son zamanlara kadar, ekseriya Fıkıh kitaplarının muayyen fasıllarının tahlil ve hulâsasına inhisar etmiş ve dolayısıyla, kaynağını dinden aldığı için, *her yerde her zaman aynı kalan usul ve ölçülerle toplanan bir vergi anlayışına* saplanıp kalmıştır.

Dinî ve nazarî hukuk bilgilerinin dışında bazı mahdud arşiv vesikalarının tetkiki imkânı bulunmuş olan hallerde de, bu sâhada şümüllü bir vesika neşriyatı daha evvel yapılmamış olduğu için, muayyen bir devre veya mahalle âid bilgilerin bütün devir ve bölgelere *teşmîli suretiyle cizyenin tarh ve cibâyeti usullerindeki değişik şekillerin gözden kaçırılmış olması tehlikesi* büyük ölçüde mevcut kalmıştır.

Halbuki, bu değişik şekiller dolayısıyla, *vergi yükünün mükellefler üzerindeki ağırlığını muhtelif devir ve bölgelerde türlü nisbetlerde hissettirerek; sosyal, ekonomik ve hattâ politik bakımlardan farklı neticeler doğurmuş* olması mümkündür. Bu sebeple, bahis mevzuu farklılıkları meydana çıkaracak arşiv vesikaları el altında bulundurulmadan, cizyenin mahiyeti, sosyal ve iktisadî önemi ve devlet bütçesindeki yeri. . gibi mühim meseleler üzerindeki tahlillerin *kâfi derecede sağlam ve isabetli olmaması ihtimalinin* hâlâ mevcut bulunduğu da söylenebilir.

* * *

"Cizye" vergisinin Osmanlı İmparatorluğunda *muhtelif zaman ve mahallerdeki tabikâtının fiilî durumunu tesbite yarayacak çeşitli arşiv vesikalarını ortaya koymak işinin taşımakta olduğu bu önem* dolayısıyla, biz bugün burada bu çeşit arşiv vesikalarının hususî bir nev'i hakkında bazı örnekler vermeği tecrübe edeceğiz.

Burada tanıtılması bahis mevzuu olan örnekler, her sene "cizye" vergisini toplama-ğa memur edilmiş olan tahsildarların hesap vermek için devlet merkezine dönüşlerinde tanzim ederek tetkik ve tasdik edilmek üzere, belgeleriyle birlikte, Cizye Muhasebesi Bürosuna vermiş oldukları muhasebe bilânçolarıdır.

Bu bilânçolarda bölgedeki cizye tahsilâtının hakikî miktarları ile, tahsildarların muhtelif tarihlerde hazineye yatırmış veya Maliyeden gönderilmiş *havale* emirlerine göre mahallinde ödemiş oldukları meblağlara ve paranın nakli işinde yapmağa mecbur oldukları masraflara âid hesaplar bulunmaktadır.

Her cizye tahsil bölgesi için ayrı ayrı ve teferruâtlı bir şekilde tanzim edilmiş olan bu bilânçoların Merkez Maliye İdaresinin *ana defterleri*'nden birine kaydedilmiş bulunan tasdikli suretlerini teşkil eden bu örnekler, herşeyden evvel, *o yılın cizye tahsilâtının kat'î hesaplarını ihtivâ eden resmî vesikalar* olarak alâka çekicidirler ve bu sıfatla da, cizye hakkında *mevcut nazari ve umumî prensiplerin ve hattâ maliye idaresinin vakit vakit verdiği direktif emirlerle vaz' etmeleri mümkün yeni nizamların muhtevâları ne olursa olsun*, cizye vergisinin tarh ve cibâyeti usullerinin tatbikatda aldığı muhtelif şekilleri ve muayyen bir tarihte fiilî olarak tahsil edilmesi mümkün olmuş bulunan cizye miktarını oldukça doğru olarak gösterdikleri iddia edilebilir.

Bahis mevzuu Muhasebe Bilânçolarının kıymeti, ihtivâ ettikleri malûmatın *büyük rakamlar halinde ifade ve mukayese edilebilmeleri* bakımından da ayrıca tetkike değer görülmektedir :

Gerçekden, bu cedvellerde, imparatorluğun cizye tahsil bölgelerinin (hiç olmaz ise ilk devirler için) *hemen-hemen tamamının, aynı yıla âid cizye gelirlerini yan-yan ve bir arada kayıtlı* bulmaktayız. Bu hal onları, kendi aralarında ve diğer senelere âid cizye nisbeti ve gelirleriyle ve hattâ merkezî devlet bütçesinin diğer gelir kaynakları ile mukayeseli bir şekilde tetkik etmeğe ve dolayısıyla *cizye vergisi üzerinde büyük rakamlarla düşünmeğe ve istatistik metodları ile konuşmağa* imkân vermektedir.

Bu defterlerin muhtelif tarihlere âid çeşitli örneklerinin mevcut bulunuşu ise, "Cizye" vergisinin Osmanlı İmparatorluğundaki tarihî inkişafının muhtelif merhalelerinin ve devlet geliri içindeki nisbet ve ehemmiyetinin *sarih ve kat'î rakamlarla ve tafsilâtli bir şekilde* tesbiti bakımından büyük bir kıymet taşımaktadır.

II. NEŞRETTİĞİMİZ VESİKALARIN "TARİHİ DEMOĞRAFI" TETKİKLERİ İÇİN ÖNEMİ

Görülüyor ki, aşağıda örneklerini aynen vereceğimiz Cizye Muhasebe Bilânçoları, "cizye" vergisinin muayyen bir tarihte Osmanlı ülkesinin çeşitli bölgelerinde nasıl tarh ve cibâyet edilmiş olduğunu, miktarını ve vergi yükünün her bölge için vasatî nisbetini hesaplamağa yarıyacak rakamları; tahsildarlarla hesapları tutanların ve kontrol edenlerin hüviyetini; tahsil edilen cizye malının hazineye teslim taksitlerinin miktar ve tarihlerini ve nihayet Cizye Muhasebesi Bürolarının defter ve hesap tutma usullerini.. büyük bir sarâhat ve kat'iyetle gösteren resmî vesikalar olmak itibariyle, Türk maliye tarihi için büyük bir ehemmiyet arz etmektedirler.

Fakat, neşredeceğimiz örneklerin *emsâlsiz vesika kıymeti ve bizi bilhassa ilgilendiren tarafı*, "cizye" vergisi veya maliye tarihiyle olan bu sıkı alâkalarından ibâret bulunmamaktadır.

Gerçekten, bu cedveller muayyen bir tarihte imparatorluğun cizye mükellefi hıristiyan veya yahudi bütün teba'asının adedinin bölge bölge veya tümü ile hesaplanmasına yarıyacak rakamları ihtivâ etmek ve müteâkıp yıllarda bu rakamlarda vukua gelen tahavvüllerin sebep ve mıkdarlarını işaret etmiş bulunmakla, *tarihi demoğrafi* araştırmaları bakımından da büyük bir kıymet arz etmektedirler.

Malûm olduğu üzere, Osmanlı İmparatorluğunda XVI. asrın sonuna kadar, muntazam fasılalarla birtakım genel *Nüfus ve Vergi Sayımları* yapılmış olup bu sayımların neticelerini kaydeden defterlerden bir kısmı bugün arşivlerimizde mevcut bulunmaktadır. Fakat, bu asrın sonundan itibaren, genel sayımları aynı ciddiyet ve intizamla tekrar etmek mümkün olmadığından, diğer devirler için benzeri kaynakları bulmak kaabil değildir.

Bu vaziyet karşısında, cizye tahsilâtına âit Muhasebe Bilânçolarının ihtivâ ettiği malûmatı, mevcut bulunduğu devir ve bölgeler için genel *Nüfus ve Vergi Tahriri* defterlerinde mevcut rakamlarla kontrol ve mukayese etmek mümkün bulunmakta; Tahrir Defterleri mevcut bulunmayan devir ve mahallerde ise, bu cedvellerin tesbit etmiş olduğu rakamları *tarihi demoğrafi* araştırmaları için *yegâne bir kaynak* olarak kıymetlendirmeğe çalışmak icabetmektedir.

III. BU VESİKALARIN KIYMETLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ BÂZİ MESELELER

Yalnız, aşağıda örneklerini verdiğimiz tipte Cizye Muhasebe Cedvellerinin Tarihî Demoğrafi araştırmaları için yegâne bir kaynak olarak kıymetlendirilmesi bahis mevzuu olunca, ortaya bazı meseleler çıkmaktadır ki onları da burada kısaca vaz' ve münakaşa etmekte, bu cedvellerde *cizye mükelleflerinin adedi hakkında verilmiş olan rakamların mahiyeti ve bütün imparatorluk için tamam sayılıp sayılmıyacakları*.. gibi meselelerin aydınlanması bakımından fayda görmekteyiz :

1) Bahis mevzuu Cizye Muhasebe Cedvelleri, merkezî devlet bütçesinin muayyen bir faslında yer alan ve bu sebeble hesapları maliye idaresinin merkez büroları tarafından görülen¹ cizye mükelleflerine âittir. Bu sebeple, *cizyeleri vakıf idareleri tarafından toplanan bazı büyük sultan ve vüzerâ evkafı* içinde kayıtlı bulunan hıristiyan teba'anın adedine âid rakamları bulmak için bu vakıflara âid Yıllık Muhasebe Bilânçolarına müracaat etmek lâzım gelmektedir².

Ehemiyeti büyük olan bu mevzu erkenden bizim dikkatimizi üzerine çekmiş olduğu için, bu maksadla yaptığımız araştırmalar sonunda, bâzı imâret vakıflarının aynı tarihli Yıllık Muhasebe Bilânçolarında bulduğumuz cizye mükellefleri adedine âid bâzı kayıtları dahil oldukları vakıf muhasebelerinden çıkarıp, ayrı cedveller

¹ Muahhar devirlerde, merkezden uzak ve malî bakımdan hususî bir idareye sâhip bâzı eyâletlerin Cizye Muhasebeleri de eyâlet merkezlerinin maliye daireleri tarafından mahallinde tutulmakta ve merkeze yalnız eyâlet dahilindeki ihtiyaçlar için sarf edilenlerden arda kalan mahdud bâzı vâridat fazlaları gönderilmekte olduğundan, buralardaki cizye mükellefi adedini gösteren rakamları merkezî devlet bürolarının arşivlerinde bulmak her zaman mümkün olmamaktadır. Fakat bizim burada neşre-deceğimiz örneklerin âid olduğu devir ve bölgeler için bu hususiyetler henüz bahis mevzuu değildir.

² Evkaf muhasebe bilânçolarının bâzı örnekleri için bak: Ö. Barkan, *Fatih Câmi ve İmâreti Tesislerinin 1489 - 1490 Yıllarına aid Muhasebe Bilânçoları*. İktisat Fakültesi Mecmuası, Cilt XXIII, Sayı 1-4, 1963. Ayrıca Edirne'nin Türkler tarafından fethinin altıyüzüncü yıl dönümü münasebetiyle Türk Tarih Kurumu tarafından neşredilecek kitab içinde: *Edirne ve civarındaki bâzı imaretlerin yıllık Muhasebe bilânçoları*, başlıklı yazımıza bakınız.

halinde, cizye tahsilâtına âid neşrettiğimiz Muhasebe Bilânçoları arasına koyduk. Murad II'nin Edirne'deki imâret ve dârülhadîsi ile İstanbul'daki Fatih imâretine âid bulunan 1/1 ve 2/2 numaralı cedveller bu şekilde tertip edildi. Fakat, aynı tarihlere âid benzeri diğer vakıf muhasebeleri elimizde bulunmadığı için, Bursa'daki bâzı büyük sultan vakıfları ile Rumeli'nin diğer bölgelerindeki vakıflarda mevcut bulunması lâzımgelen cizye mükellefi hristiyanlar için benzeri cedvelleri tertip etmek imkânı hâsıl olmadı. Bu sebeple, burada neşrettiğimiz cedvellerin muayyen bir tarihte İmparatorluğun cizye mükellefi bütün Hristiyan ve Yahudi teba'asını ihtivâ etmediğini ve bu hususta ehemmiyetsiz bazı noksanları bulunduğunu peşinen kabul etmek icabeder.

2) Neşrettiğimiz Yıllık Muhasebe Bilânçolarında mükellef adedini gösteren rakamlardan âid oldukları bölgelerin hristiyan veya yahudi nüfusunun hakikî miktarını hesaplama imkânları bakımından tesadüf edilen ikinci ve çok daha ciddî bir müşkil de, askerî-idarî veya malî türlü mühim vazife ve hizmetleri dolayısıyla cizyeden muâf tutulmuş olan bâzı zümrelerin (münhasıran cizye muhasebelerinin kaydına mahsus olan) bu cedvelerde, pek tabîî olarak, hesaba katılmamış olmalarıdır.

Gerçekten, Osmanlı İmparatorluğunda *Eflâk* ve *Voynuk*.. gibi, mühim askerî hizmetleri dolayısıyla vergi ödeme bakımından hususî bir rejime tâbi tutulan ve türlü muâfiyetleri olan kalabalık hristiyan zümreler mevcuttur. Meselâ *Eflâk* teşkilâtına mensup hristiyanlar, (akınlara iştirak, köprü ve gemilerin tamiri, vilâyet dahilinde emniyet ve âsayişin muhafazası.. gibi askerî hizmetler mukabilinde) haraç, öşür, ispenç, âdet-i ağnam, resm-i 'arus.. vesair rüsûmdan muâfdır. Buna mukabil *filori resmi*, koç ve kuzulu-koyun bahası.. gibi namlar altında mecmûnunun tutarı 83 akçeyi bulan bir nevi maktu vergiye bağlanmışlardır. Eflâkların zâbit veya çeri-başlıları durumunda olup hususî bir askerî sınıf statüsünden faydalanan *pirimikür* ve *Kinezler* de, *filori resmi* vermedikleri gibi, birlikte oturdukları oğulları ve kardeşleri ile beraber haraç (cizye) ve ispenç vergilerinden de muâfdırlar. Voynuklar için de vaziyet aynı olduğu gibi³ bâzı bölgelerin tuzcu ve madencileri için de baş-haracından muâfiyet tanınmış olabilir.

Bu sebepler dolayısıyla, neşrettiğimiz cedvellere benzer vesikalara dayanarak bölgenin hristiyan nüfusunun miktarına âid tahmin ve hesaplar yapılırken bu hususun göz-önünde bulundurulması ve mevcut boşlukları doldurmak için, bu gibi zümrelere mahsus karakteristik bâzı vergilerin tahsilâtına âit muhasebe cedvellerine veya doğrudan doğruya bu zümrelerin sayımına mahsus defterlere müracaat etmek lâzımgelir ki her istenilen devir ve zümre için bu gibi *tamamlayıcı kaynakları* her zaman bulmak mümkün olmaktadır.

İyi bir tesadüf eseri olarak biz, neşrettiğimiz cizye muhasebelerini çıkardığımız *ana-defter*'de bulunan ve *eflâk rüsûmu* ile ispenç vergisine âid olmalarına rağmen (bâzı hristiyan zümrelerin nüfus adedlerine âid kıymetli malûmat ihtivâ etmeleri dolayısıyla) bahis mevzuu boşluğu doldurur mâhiyette gördüğümüz bâzı muhasebe kayıtlarını 65-71 numaralı cedveller halinde cizye tahsilâtına âid muhasebe cedvellerinin sonuna ilâve ettik.

³ "Voynuğ'un haraç ve ispençesi ve baştine'sinde ekip biçtiğinin öşrü ve öşr-i kovan ve resm-i hınzırı ve koyunu var ise, yüz koyuna değin, resmi ma'fûdır... ve 'avâriz-ı dîvaniye'den muâf ve müsellemlerdir" (voynuklar kanunnâmesi: Kanunlar, sf. 265).

Gerçekden, cizye yerine *filori resmi* nev'inden vergi mükellefiyetlerine tâbi tutulmakta olan eflâklarla muâfiyetleri dolayısıyla cizye tahsilâtına âid muhasebe cedvellerinde yeri olmayan, fakat kendilerinden baş-haracı cem'ine mahsus usuller ve aynı memurlarla ve doğrudan doğruya hazîne hesabına olmak üzere *ispeng* vergisi alınan bâzi imtiyazlı zümre mensuplarına âid olan bu muhasebe cedvelleri, bahis mevzuu *tamamlayıcı kaynaklar* arasında yer alabilir.

Bununla beraber, şurasını da hemen kaydetmemiz lâzımgelir ki (muayyen bölgelerin hıristiyan nüfusunun tahminî hesapları yapılırken göz önünde bulundurulması gerektiği mülâhazasıyla) cizye muhasebesi cedvellerine ek olarak yayınladığımız bu 65 - 71 numaralı cedveller de, bahis mevzuu boşluğu doldurmaktan uzaktırlar. Zira, bu cedvellerin içinde Hersek eflâklarına mahsus 6853 ve Semendire eflâkları için ancak 8738 (895 yılı için 9203) hanelik muhasebe kayıtları (No. 65, 66) mevcuttur. Aynı şekilde, 42, 46, 47 ve 51 numaralı cedvellerde görüleceği veçhile, voynuklara mahsus *resm-i gönder ve nîze* gibi bâzi rûsumun tahsilâtı dolayısıyla verilmiş olan ve mevcudu birkaç yüzü geçmiyen mükellef adedinin cizyeden muâf bütün voynukları ihtivâ etmiş oldukları da kabul edilemez.

Bütün bu müşâhede ve mülâhazalar, neşrettiğimiz cizye muhasebelerinde kayıtlı bulunan *mükellef adedlerine âid rakamlara dayanarak, bölgenin hıristiyan nüfusunun tahmin hesapları yapılırken bu rakamların büyük bir ihtiyatla kullanılması ve türlü kaynaklardan mutlaka sıkı bir kontrole tâbi tutulmaları lüzumunu* meydana koymaktadır.

3) Neşrettiğimiz Cizye Muhasebe Cedvellerinin mükellef sayısına âid rakamlarının (bölgelerin hıristiyan nüfusunun miktarına âid hesaplar yapılırken) kullanılması halinde ortaya çıkan mühim meselelerden birisi de, çok defa baş-haracı yahud rûs cizyesi tâbirleriyle ifade edilen ve evli veya bekâr yetişkin her hıristiyan erkeğe ayrı ayrı dağıtılıp *mükellef ferdlerin eşkâline âid tafsilâtı da ihtiva etmesi ve kontrol memurları tarafından her istenildiğçe gösterilmesi mecburiyeti bulunan mühürlü makbuzlar (cizye evrakı) mukabili* cibâyet edildiği bilinen "cizye" vergisinin, bizim neşrettiğimiz cedvellerde ve hattâ bu tarihten hayli zaman sonraya âid muhasebelerde, *bütün Osmanlı İmparatorluğu için "hane" esası üzerine tarh ve hesap edilmiş* olmasıdır.

Bundan başka, bu cedvellerde ayrıca (her halde ölmüş bulunan kocalarının yerine âile ocağının ve dolayısıyla ailenin geçim vasıtası olan ziraî işletmenin sahibi durumunda farzedildikleri için) *dul hıristiyan kadınları'nın* (bîvelerin) ve (müslüman sipahi veya çiftçilerle haraçtan muâf hıristiyan askerî zümre mensuplarının eline geçmiş olan) "haraçlı" toprakların veya askerî hizmetlere bağlı hususî ocaklar vaziyetinde olan çiftliklerin (*baştine'lerin*) de "cizye" vergisine *matrah ve mevzu teşkil etmiş olması*, bu vergi hakkındaki bildiklerimizle îzahı güç birtakım veriler teşkil etmektedir.

IV. "CİZYE" VERGİSİNİN MUHTELİF BÖLGELERDE TATBİK VE TEFSİR ŞEKİLLERİNE VE "HANE" MEFHUMUNA DAİR

Gerçekden, bu cedvellerde cizye vergisinin matrahını teşkil ettiği görülen "hane"-lerin ihtivâ ettiği insan topluluğunu nasıl anlamak ve nüfus adedine âid hesapları yaparken ne gibi bir *emsâl* kullanmak lâzımgelcektir? Türkiye'de XVII. asra kadar yapılmış olan genel nüfus ve vergi sayımlarına âid defterlerde gördüğümüz şekliyle ana-baba ve çocuklardan müteşekkil bir aile veya sadece evli bir erkek mânasına gelen "hane" nin *avâruz* yahud *cizye* vergilerini toplamağa esas olan defterlerde *fiskal* bir

muhtevâ taşınması ve bu vergilerin oldukça adilâne bir şekilde tarh ve cibâyetine esas teşkil eden bir *vergi ünitesi* rolünü oynaması mümkün bulunmaktadır.

“Osmanlı İmparatorluğunda Ziraî Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları I.: *Kanunlar*” nâmı altında daha evvel neşrettiğimiz kitapta (İstanbul 1943) görülebileceği üzere, *Macaristan’a âid bazı bölgelerin kanunnâmelerinde rastlanan malûmat da cizye hakkındaki klâsik bilgilerimizi büsbütün sarsacak ve cizye vergisine matrah teşkil eden “hane” mefhumu hakkındaki tereddüdlerimizi büsbütün arttıracak mâhiyettedir :*

Evvvelâ dikkate şâyân olan bir cihet, nazarı esaslara göre islâm fatihlerin hristiyan teb’alarına onların tâbiyyet ve aşağılık hallerini devamlı olarak kendilerine hatırlatmak için, vaz’ ettikleri bir vergi olarak tamamiyle *islâmî* gibi gözüken “cizye” vergisi, bu bölgeye âid kanunlarda, *Macar Kralları zamanında “flori resmi” diye her sene haneden haneye alınması âdet olan verginin aynı ve bir devamı* olarak kaydedilmiş bulunmaktadır. Meselâ, Çanad ve Gülâ sancaklarına âid kanunnâmeye göre (sf. 318), bu bölgeler halkından “harac (cizye) mukabelesinde alınan *resm-i filori*”, *kralları zamanından beri her sene kasım günü “hânedan hâneye” krallarına ödedikleri birer Macar Filorisinden (yüz penez’den) başka bir şey değildir. Bilâhare, “cemî’ memâlik-i mahrûsaları reâyasının haneden cem’ olunan cizyeleri onar akçe ziyâde olmak fermân olmağın her haneden yüz yirmişer penez cizye ki altmış akçe olur” ifâdesiyle, resm-i filorinin on akçe (yâni yirmi penez) mîkdarında arttırılmak suretiyle son şeklini almış olduğu tesbit edilmektedir.*

Aynı şekilde, 952 (1542) tarihli Pojega livâsı kanunnâmesinde de (sf. 303), bu bölge halkının *haracları mukabelesinde “resm-i filori”* deyu ellişer akçe vermek “âdet-i kadîmeleri” olduğu için, (bu defâki on akçalık zammı ile) altmışar akçayı da gönül rızâsıyla vermeğe hazır oldukları, fakat *haracın* kralları zamanında olduğu gibi *hâne başına* alınacak yerde her “nefer” için ayrı ayrı hesap edilmesinden korktukları⁴ kaydedilmekte ve bu verginin *eski tarzda* hane başına tarh edilme usulünün kendileri için çok elverişli olmasından halk tarafından istenildiği ve bu sebeple Osmanlılarca da böylece kabul edildiği beyan edilmektedir.

Cizye mukabili olarak alınmakta olan *filori resmi*’nin “hânedan hâneye” hesap edilmesinin halka temin edeceği avantajların ise, “hane” mefhumunun bâzan (nazarı bakımdan cizye mükellefi durumunda bulunması lâzımgelen) birçok erkeği bir çatı

⁴ “Ve hem reayâ tâifesi *her nefere haraç vaz’ olunmasından ihtiyat idüb şöyle ki âdet-i sâbıkaları üzre her hânedan birer filori* alınmak emr olunur ise tîb-i hatır (طيب خاطر) ile *resm-i filori* altmış akçe virmeğe razı-laruz, didükleri sebebden resm-i filori altmış akçe alınmak buyuruldu” (sf. 303).

Osmanlıların fethettikleri memleketlerin sosyal ve iktisadî bünyesine ve siyasi - askerî vaziyetine göre, vergi tarh ve cibâyeti usullerinde gerekli tâdilleri yapıp müsâmaha gösterdiklerine ve bilhassa halkın alışık olmadığı vergi şekillerini ulu-orta tatbikten kaçındıklarına âid diğer bir misâl de yine *Kanunlar* . . kitabının 304 üncü sahifesinde bulunmaktadır :

Temeşvar Beğlerbeyisine gönderilmiş olan 6 Muharrem 980 tarihli bir hüküm sûretine nazaran, bu eyâletin defterdârı, bu bölge halkından da *avâriz* vergisi istemenin mümkün ve münâsip olacağını şu delillerle devlet merkezine arz etmiştir :

Memleketin eski âdetlerine göre, “kiral bir cânibe sefer eylemeli oldukda ol diyârdan ve sâir vilâ-yetlerinden her senede alageldükleri *cizye-i mu’ayyene*’den gayrı *sefer filorisi* nâmı ile *avâriz bedeli* hânedan hâneye birer haraç cem’ idegeldikleri” *malûmdur ve halkta bu vergiyi verebilecek malî bir tâkat da mevcuttur.*

Bu suretle, Devlet vâridatının arttırılması çarelerini aramak gayretini gösteren defterdarın teklifine karşı Merkezin verdiği cevabın ihtiyatlı ifadesi dikkate şayan şu formülü ihtivâ etmektedir :

altında bir arada toplayabilmesinden ileri geldiği Çanad ve Gûlâ kanununun aşağıdaki fıkralarından anlaşılmalıdır :

“Lâkin bir hânedede gerek bir raiyyet, gerek atalarıyla *bir-kaç oğullar veya bir atadan iki-üç birâderler ki yemekleri ve ekinleri ve ticaretleri bir yerde ve bile olub ayrı-ayrı olmyalar* vech-i meşruh üzere yüz yirmi altı penes virirler. Amma ol hâne içinde olan eğer birâderler ve eğer ataları oğullarıdır ki yemekleri ve ekinleri ve ticaretleri başka-başka ola, her birinden başka cizye alına. Cümlemiz bir hâne içindeyiz, demek fayda itmez. Oğulları yahud birâderleri olmayub bîgâne olandan dahî cizye alalar. Etmeğimiz ve ekinimiz bir yerdedir, didüğüne itibar yokdur, bîgâne olduğu için alınur. Hâricden gelüb reayâ kızın almakla *bir yerde oluruz*, didüğü fayda virmez, cizyesi alınur..” (sf. 318).

Diğer taraftan, dördüncü Mehmed devrine âid Hatvan Kanunnâmesinden anladığımız göre ise, (sf. 316); “hane” itibar edilen vergi ünitelerinden her birinden cizye mukabili alınmakta olan *filori resmi* isteyebilmek için, hiç olmazsa bâzı sancaklarda, *muayyen bir nisab ve servet derecesinin mevcut bulunması şart koşulmaktadır* :

“Reayâsının her hânesinden ki evinden ve bağından ve evi içinde örtü, döşek esbâbından ma’adâ davardan ve hamirden ve galleden hisab idince üçyüz akçeye gücü yeter, yılda ellişer akçe *cizye* virirler. *Veç-i meşruh üzere kaadir olmayanlardan nesne alınmaz*”. “Cizye virmeğe kaadir olan reâyâ *resm-i kapu* deyu sipâhisine rûz-ı Hızırda yirmi beş akçe ve rûz-ı kasımda yirmi beş akçe *ispence* için virirler”.

Bâzi hallerde “cizye” vergisinin matrahının (evli veya bekâr her yetişkin hıristiyan erkek veya bir çatı altında toplanan kardeş veya oğullardan müteşekkîl kalabalık bir aile olacak yerde) haraca tâbi bir âile mülkü veya hizmete bağlı bir toprak (cedvellerimizde kaydedilen şekliyle bir “baştine”) olabilmesinin delil ve sebepleri ise; 922 (1516) tarihli Bosna ve 1022 (1613) tarihli Ohri kanunlarının aşağıya alınmış olan fıkralarından öğrenilmektedir :

“Bu vilâyetin voynuklarının oğullarına ve karındaşlarına ve tevâbi’ine kadîmü’l-eyyâmdan *bedel-i cizye* deyu her nefere otuz akçe tâyin olunmuşdur. Zikr olunan otuzar akça Hızâne-i Âmire için edâ itdiklerinden sonra ispence veya gayrı nesne teklif olunmıya . . eğer voynuklarından biri *haraclu raiyyet baştinesin* tasarruf itse hem *harac* alına ve hem ispence alına ve hem öşür alına . . eğer *voynuk zevâidi*’nden bedel-i cizye yılda otuz akçe virenlerden biri *raiyyet yerleri* veya *haraclu baştine* tasarruf itse kendünün yılda edâ idegeldiği otuz akçe bedel-i cizyeyi Hızâne-i Âmire için alınub ve zikr olunan *baştinenin haracı* dahî Hızâne-i Âmire için alınub, ispencesin ve öşrün sipahiler alalar” (sf. 395).

“Ve şol sipahiler ve sâir müslümanlar ki keferenin baştinelerin alub, tasarruf idüb; harac ve ispence taleb olundukda te’allül idüb, virmeyüb, fukarâ-i reâyaya tazmin itdürürler imiş. Ol asıl idenlerin subaşı olsun ve sipahi olsun, kim gerekse olsun, bî-kusur cizyeleri ve ispenceleri alına” (sf. 295).

Görülüyor ki, şer’î esaslara ve yeknasaklığa daha fazla yaklaşma temayülü hissedilmiş olan oldukça muahhar devirlerde bile, muhtelif bölge ve zümrelerin cizyesi o yerlerin tarihî ve iktisadî şartlarına ve zümrenin ehemmiyet ve teşkilâtına göre, nazarıf

“İmdi, ol vilâyetin reayâsı ekser iç-ilden varub ol diyârda karar kılmıştır. *Bu kanunu kendüler kabul iderler mi? Nicedir? Şol ki hüsn-i tedârükle olunmak müyesser olub tefrikaya bâis olmaz ise, âdet-i kadîmeleri üzere virdikleri sefer filorileri*’ni de cem’eylemek emr idüb buyurdum ki . . .”

şer'î esaslardan oldukça farklı ve çeşitli şekillerde telâkki ve tahsil edilmektedir. Bu bakımdan, 894 yılı cizye tahsilâtına âid bizim neşrettiğimiz muhasebe bilânçolarında karşılaşacağımız tarzda "hane", "bîve" ve "baştine" esası üzerinden cizye tarh ve cibâyeti usullerini yadırgamamız icabeder.

V. BURADA NEŞRETTİĞİMİZ BİLÂNÇOLARIN YAPISINA DAİR AÇIKLAMALAR.

Burada neşrettiğimiz 894 yılı cizyesi tahsilâtına âid Muhasebe Bilânçoları, Maliyenin merkez bürolarında devletin bâzı gelir kaynakları ile masraflarının *kat'î hesaplarını* kayda mahsus bir ana defterden çıkarılmıştır. İstanbul'da, Bayezid câmii civarındaki *Belediye Kütüphanesinde*, M. Cevdet yazmaları arasında (orta boy 91 numarada) kayıtlı bulunan bu defter, 11,5 × 30,5^{cm} boylarında 994 sahifelik büyük bir cild teşkil etmektedir ve 893, 894 ve 895 yıllarının cizyesine âid muhasebe bilânçoları bu defterin 749-993 sahifeleri arasında kaydedilmiştir.

Bu bilânçolar içinden biz yalnız 894 yılına âid olanları bütün tafsilâtı ile ve *aynen* neşretmiş bulunuyoruz. Bu neşirde, *metinlerin ayniyet ve bütünlüğü temamiyle mahfuz kalmak şartıyla yaptığımız ufak değişiklik, bilânçoların kolay anlaşılmasını temin gayesiyle, aslında yan-yana ve oldukça karışık bir şekilde sıralanmış olan rakamları* (modern muhasebe tekniğine ve zihnî itiyadlarımıza uygun olarak) cedvel şeklinde alt-alta sıralamaktan ve bunu yapabilmek için de metin içinde tamamlayıcı îzahat mahiyetinde gördüğümüz bazı kısımları taban notu halinde sahifelerin altına geçirmekten ibaret kalmıştır. Bir hayli bocalamalardan sonra bu suretle tesisine muvaffak olduğumuz bu usulün⁵ bahis mevzuu cedvellerin mânalandırılıp kıymetlendirilmesi işini bir hayli kolaylaştırmış olacağını ümit etmekteyiz.

* * *

Aşağıda aynen neşretmiş olduğumuz bilânçoların tetkikinden anlaşılacağı veçhile, bu cedvellerde muayyen bir *cizye bölgesine* bağlı kaza veya bucaklardan her birinde mevcut cizye mükelleflerinin adedi ile bunlardan toplanan cizye miktarı ayrı ayrı kaydedilmiş bulunmaktadır.

Cedvellerin tertip tarzında bu bakımdan dikkati çeken cihet, yukarıda (3 numaralı paragrafda) izah ettiğimiz veçhile, "cizye" vermekle mükellef olanların "hane" (ev) olarak kayıt ve hesap edilmiş olmasıdır. Aynı sebepledir ki, aile reisi erkeklerin ölümü halinde bir cizye hanesinin başı sıfatıyla dul hıristiyan kadınlarının (bîvelerin) ve hattâ askerî vazifelere bağlı ocaklar veya aile mülkü çiftlikler halinde oldukları halde hakîki sahiplerinin elinden çıkmış olan *baştinelerin* adedleri ile buralardan tahsil edilmiş olan cizye hasılatı da bu cedvellere kaydedilmiş bulunmaktadır. Bu suretle, türlü isimler altında cizye vermekle mükellef tutulan şahısların her bölgedeki mevcudları ile ödedikleri cizyenin umumî yekûnu, cedvellerimizde yan yana sıralanmış bulunmaktadır.

Her bölge için bu rakamların kayıt şekli şu şekilde aynı kalmaktadır: Evvelâ (asıl: اصل) tâbiri altında geçen-seneki mükellef adedini gösteren bir rakamla onun altında aradan geçen bir senelik müddet içinde, mükelleflerin sayısında veya ödemekle mükellef tutuldukları cizye miktarında vukua gelen değişiklikler türlü başlıklar altında kayıt ve hesap edilmektedirler:

⁵ Bu hususta değerli mesâî arkadaşım Enver Meriçli'nin himmet ve yardımları pek büyük olmuştur. Kendilerine burada da teşekkür etmek isterim.

Yeni bulunup yazılan haneler (nevyâfte - نويافته)⁶; ödeyecekleri cizye miktarında bir artış vukubulanlar (ez-ziyade - الزيادة)⁷; cizye mükellefleri adedindeki azalmalar (minha - منها) yahud (zayi' - ضايع) tâbirleriyle işlenmektedir. Mükellef adedindeki azalmaların sebepleri olarak ölümler (mürdegân - مردگان), müslüman olanlar (müslüman şudend - مسلمان شدند), kaçanlar (gürihtegân - گريختگان); kıtlık yüzünden kayıp olanlar (refte bûdend - رفته بودند); âsi olanlar (dağî şudend - طاغي شدند) ve benzeri tâbirlerle kaydedilmiş bulunmaktadır. Bu suretle, sütunların başına "asıl" başlığıyla kaydedilmiş olan geçen senenin rakamlarıyla cem' veya tarh edilmek suretiyle işlenen ve yeni cizye senesinde hâsıl olan fiilî durumu gösteren rakamlar "yekûn" sıralarına intikal etmiş bulunmaktadır. Bu yekûn rakamlarının da müteâkıp senelerin hesaplarına esas teşkil edecek olan "asıl" başlıklı sıraları teşkil ettiği görülmektedir.

Her nahiye bölgesi için ayrı ayrı verilmiş olan bu "yekûn" rakamları cedvellerimizin birinci kısımları sonundaki "cem'an" bölümlerinde cizye bölgelerinin muhtelif kaza veya bucaklarının tümüne âid umumî bir yekûn halinde bir arada topluca verilmektedir.

* * *

Cizye tahsilâtına âid olan bu umumî yekûnlar esas tutularak, ikinci kısımda, (daima "bîve" ile karışık olarak) her on cizye hanesinden bir akçe *resm-i kitabet-i hisab*, her 1 000 akçelik cizye tahsilâtı için iki akçe *resm-i hisab*, her 1 000 cizye hanesinden 200 er akçe veya götürü bir miktar (âdet-i dest-bûsî - عادت دست بوسى) ve her haneden bir akçe olmak üzere (yek akçe-i harâcî - يك آقچه خراجى) nâmı altında, cizye vergisine munzam olarak (tahsildarlarla hesapları yapanların geçimlerine tahsis edilmek üzere) tahsil edilmiş olan vergilere aid hesaplar bulunmaktadır.

Cedvellerin (vuzi'a min zâlik - وضع من ذلك), (masraf-ı zâlike - مصرف ذلك) gibi başlıklarla ayrılan kısımları ise, tahsil edilmiş olan cizye ve munzam resimlerin muhtelif taksitler halinde devlet hazinesine teslim tarih ve miktarlarıyla devlet merkezinden gönderilen talimât ve "havâle"lerle mahallinde ödenen taksitleri ve ayrıca paraların İstanbul'a nakli maksadiyle kiralanan hayvanlarla, kise, ip ve örtü.. gibi eşya satın almak için yapılan masrafları ve mevcut ise tahsildarların zimmetinde kalmış gözükken bakıyye hesaplarını kaydetmiş bulunmaktadır.

⁶ Cizye Muhasebe Bilâncolarını çıkardığımız defterin 972 nci sayfasında *nev-yâfte tahriri* hakkında şu kayıtlar mevcuttur:

"Bu yıl *nev-yâfte* yılıdır. 'Âdet üzere *nev-yâfte* yazub *mürde*'lerin ifrâz ideler. Ve bu yıl *nev-yâfte* yılı olduğu cihetden geçen yıl va'deleri üzerine her birine birer ay va'de ziyade verildi.

El-vâki ft 25 Cumâde'l-ûlâ, sene 896".

"Mezkûrân haracilere bu yıl şöyle emr olundu ki, tam va'desinde geleler ve geldikleri gibi mecmu' akçelerin baaki komayub teslim ideler ve defterlerin ve hisapların dahî hemen ol gün tehir itmeyüb vireler, deyu.

El-vâki ft 25 Cumâde'l-ûlâ sene 896".

Aşağıda VI. bölümde nasıl tertip edilmiş olduğunu izah ettiğimiz *Ek cedvel*'e ilâve etmiş olduğumuz 896 yılı cizye "hane" ve "bîve" rakamları, böyle bir "nev-yâfte tahriri" yılına âid bulunmaktadır.

⁷ *Ez-ziyâde* sütunlarında kaydedilmiş olan hane adedlerinin o sene içinde artmış olan hane adedini değil, ödeyecekleri cizye miktarına beşer akçe zam yapılan hanelerin miktarını göstermektedir. Bu hanelerin bâzan kullanılmış olan (be-cihet-i nev-yâfte-i sene-i gûzeşte گذشته سنه) formülünden anlaşılabilceği veçhile bir evvelki senenin "nev-yâfte" lerine âid olması lâzım gelir.

VI. EK-TABLUMUZ NE İÇİN VE NASIL YAPILDI.

Merkez Maliye bürolarının bazı vergilerin tahsilâtına âit muhasebe bilânçolarını, *tetkik ve tasdikten geçerek kat'îlik kazanmış olan şekilleriyle*, kaydetmiş oldukları büyük ana defterde, burada neşrettiğimiz 894 yılı cizyesine âit Muhasebe Cedvelleri yanında, 893 ve 895 yıllarınkiler de vardır⁸. Bu sebeple, birbirini tâkib eden üç yıl içinde cizye mükelleflerinin adedinde ve tahsil edilen cizye miktarında vuku'a gelen değişiklikleri tesbit ve mukayesenin mümkün olduğu düşünülerek, bu üç yıla âid "hane" ve "bive" adedlerini gösteren rakamlar *ayrı bir tablo* haline sokulmuş ve cedvellerimizin sonuna eklenmiş bulunmaktadır⁹.

Bu tablonun diğer bir hususiyeti, 896 yılı cizye tahsilâtına âit "hane" ve "bive" rakamlarını da ihtivâ etmesidir. Bu rakamlar, bizim kaynağımız olan defterde mevcut değildir ve bir Bulgar tarihçinin (eyi bir tesadüf eseri olarak bu cedvelleri neşre hazırladığımız sıralarda) elimize geçen bir etüdünden alınmıştır¹⁰. *Nikolai Todorov*, "XV ve XVI. asırlarda Balkanların demografik durumu" hakkında Bulgarca neşrettiği (ve iki sahifelik fransızca bir özet ilâve ettiği) makalesinde, 896 yılı cizye tahsilâtına âid Muhasebe Bilânçolarından çıkardığı "hane ve bive" rakamlarını *Osmanlı devrinde Balkanların nüfus durumunu bildiren en-eski kaynaklar* olarak kullanmıştır.

N. Todorov faydalandığı kaynağın¹¹ hakikî mahiyetini ve türlü hususiyetlerini lâyıkıyla tavsif etmemiş olduğu için, bu hususta büyük bir kat'iyetle konuşmak mümkün değil ise de, bu kaynağın bizim M. Cevdet Yazmaları arasında bulup içinden bir kısmını burada neşrettiğimiz (ortaboy) *91 numaralı defterdeki Cizye Muhasebe Bilânçolarının aynı olması lâzımgelir*.

Müellif, bu cedvellerin, bizim burada 894 yılına âid olarak aynen neşr ettiklerimizin şekilleri ile, "asıl" başlıklı sütunlarındakilerine tekabül eden rakamlarını bir

⁸ 893 yılına âid cedveller her ne kadar çok noksan (yalnız 45 aded) ise de, onların bu noksanını 894 yılına âid olup (tam bir seri teşkil ettiklerini tahmin ettiğimiz için) burada tercihan neşrettiğimiz 65 cedvelde (bu yıla âid rakamların teşekkül tarzı hesaplanırken bir hareket noktası olarak) "asıl" başlığı altında verilmiş olan ve bir evvelki seneye âid olduklarında şüphe bulunmayan hane ve bive rakamlarıyla doldurmak mümkün olmuştur.

⁹ Bu tablonun, burada aynen neşrettiğimiz cedvellere âid bulunan 894 yılı sütunlarında, (diğer senelerinkinden farklı olarak) "hane" ve "bive" lerden alınmış olan *cizyelerin hasılât yekûnları* ile (bu yekûnların "hane" ve "bive" adedine taksimi suretiyle tarafımızdan hesaplanan) her bölge için hane veya bive başına isabet eden *cizyenin vasatî miktarı* da ilâve edilmiştir.

Yaptığımız hesaplara göre *cizyenin vasatî miktarının en düşük olduğu* bölgeler, tablomuzda 35, 36, 44, 52 ve 53 numaralara tesadüf eden ve Arnavudluk ile Batı Makedonya'da bulunan yerlerdir ve bu bölgelerde cizyenin hane ile bive karışık olarak hesaplanan vasatî miktarı 6-28 akçe arasında değişmektedir. Bosna'nın Semendire, Alacahisar havâlisi, hane başına isabet eden cizye vasatîsi 40 akçe civarında olan, orta halli memleketler arasında bulunmaktadır. Ödedikleri cizye vasatîsi 60 akçenin üzerinde olan memleketler de Trakya, şimalî Bulgaristan ve Tesalya'da bulunmaktadır. İstanbul şehri sâkinlerinden olup vaktiyle Kefe'den sürgün edilip getirilmiş oldukları için *Kefeli* denilen hıristiyanların ödedikleri cizye miktarları ise, hane başına 40, 50, 150, 250 ve 280 akçe düşmek üzere çok kademeli olarak değişmektedir (Bk. Cedvel, No. 2).

¹⁰ *Nikolai Todorov*, La situation démographique de la péninsule Balkanique au cours des XV e et XVI e siècles. Annuaire de l'Université de Sofia, Faculté de Philosophie et d'Histoire, Tome LIII, 2. 1959 (36 sayfa).

¹¹ N. Todorov'un tetkik ettiği Cizye Muhasebe Bilânçosunun, Sofya'da *Vasil Kolarov Millî Kütüphanesinin* Şark bölümünde (214/5, I 7/a) numarada kayıtlı bir yazmada bulunduğu anlaşılmaktadır.

evvelki senenin, yâni 895 (1490) cizye tahsil yılının, hane ve bîve adedleri olduğunu tesbit etmiş ve onlardan hareketle, (yalnız *hane adedlerine münhasır olmak üzere*)¹² “yeni yazılanlar”, “ölenler”, “müslüman olanlar” diye açtığı üç sütunda ayrı ayrı toplanan rakamları 895 yılındakilerden tarh veya onlara ilâve etmek suretiyle, 896 (1491) yılının cizye mükellefleri adedini veren rakamların nasıl teşekkül etmiş olduğunu göstermiştir. Bu sâyede, aslında 896 cizye yılına âid olan Muhasebe Cedvellerinden hem 895, hem de 896 yılına âid rakamları çıkarmıştır.

VII. N. TODOROV'UN VERDİĞİ RAKAMLARIN KONTROLU

Bu suretle meydana gelmiş olan cedvellerin cizye bölgelerine âit “hane” ve “bîve” adedlerinin *yekûn rakamları*, N. Todorov'un guruplandığı şekil ve sıralara göre, aşağıdaki tarzda bir araya toplanabilmektedir : (12 inci sayfadaki cedvel)

N. Todorov'un yekûnlarını aşağıya aynen çıkarmış olduğumuz cedvellerinde “ölenler” başlığı altında kaydettiği rakamların (Bk. sütun 3) münhasıran ölenlere âid olduğundan *şüphe etmemiz için bazı sebepler* mevcuttur :

a) Bu rakamlar, bâzan cizye mükellefi hane ve bîve mevcudunun % 10 unu tecavüz eden yüksek bir nisbeti bulmaktadır. Üç senede bir kaydedildiklerini kabul ettiğimiz takdirde dahi bu nisbet çok yüksektir.

b) Müellifin cedvellerinde, kıtlık veya “tâun” gibi bir hastalık salgını yüzünden dağılanlar, kaçıp gidenler veya isyan halinde bulunanlara âid kayıtların¹³ bulunmayışı, *bu gibilerin de “ölenler” sütununa sokulmuş olması ihtimalini* hatıra getirmektedir.

Bu sebeplerle, muayyen bir zaman süresi içinde belirli bir bölgede yaşayanların normal şartlar altındaki *ölüm nisbetini* tâyin gibi çok mühim bir meselenin emniyetle münakaşa edilebilmesi için, bu rakamların bu bakımdan kontrol edilmesi ve mümkün olur ve lüzumlu gözüktür ise gerekli tashihlerin yapılması icab edecektir.

Cizye Muhasebe Cedvellerinde umumiyetle ayrı bir sütun halinde sıralanan ve her sene *müslüman olmak suretiyle cizye mükellefi olmaktan kurtulanların miktarlarını gösteren rakamların* da, bu devirde Balkan memleketleri hıristiyanları arasında *müslüman olma temayülünün nisbet ve miktarını tâyin bakımından* büyük bir kıymet taşıdığında şüphe yoktur.

N. Todorov'un cedvellerindeki rakamlara göre (sütun 4), 896 yılı muhasebesinde bu gibilerin mecmu adedi (Kefe livâsına âit hesap yanlışlığı dolayısıyla çıkarılması gerekli 7 rakamı da dahil) 255'dir. Müellifin 895 cizye yılı rakamlarına göre hane ve bîve yekûnu (yine hemen aşağıda 1-6 numaralı paragraflarda belirteceğimiz hatâlar dahil) 621 607 olduğuna göre, bir sene içinde islâmlığı kabul edenlerin nispetinin % 0,04 olması lâzımgelir.

¹² Cedvellerin aslında, “bîve” adedini gösteren rakamlar için de, (evvelki seneler mevcuduna nazaran ölüm, “müslüman olma” veya “yeni yazılmış bulunma” şekillerinde vuku'a gelen değişiklikler ayrı-ayrı kaydedilerek) son durumu gösteren rakamların nasıl teşekkül etmiş bulunduğu gösterilmiş olmasına rağmen; N. Todorov her nedense, bu rakamları ayrıca işlemeği faydalı görmemiştir.

Bu takdirde, “bîve”ler arasında zuhur eden ölüm ve “yeni yazılmış olma” vak'alarına âid bulunan rakamların ya haneler arasındaki *vuku'ât* rakamlarına katılarak, onlarla bir arada kaydedilmiş veya büsbütün ihmal edilerek hesaba hiç katılmamış olmaları lâzımgelir.

¹³ Bu gibi kayıtlar için 2/2; 25-26; 35-38 ve 44 numaralı cedvellerde enteresan örnekler mevcuttur.

Dört cizye yılında mükelleflerin adedinde (hane ve bive olarak) vuku'a gelen artış veya azalışları bir arada gösteren ek-tablomuz işte bu esaslara göre tertip edilmiş bulunmaktadır. Burada tetkik mevzuumuz olan bu ek-tablo'da (N. Todorov'un etüdünden aldığımız) 896 yılına âid rakamlarla bizim 893 yılından hareketle 896 yılına gelinceye kadar nasıl bir seyir takip ettiğini tesbit ettiğimiz rakamlar karşılaştırılınca veya N. Todorov'un etüdünde cizye bölgeleri dahilindeki her kaza veya bucak için ayrı-ayrı kaydedilen rakamlarla o bölgenin bütünü için verilmiş olan yekûn rakamları kontrol edilince dik-kati çeken bâzı farklılıkların mevcut olduğu görülmektedir.

Bu sebeple, ek-tablomuzda N. Todorov'dan nakletmiş bulunduğumuz 896 yılına âid rakamlar arasında bir daha kontrol edilip icab ediyorsa tashih edilmeleri lâzım gelenleri bir yıldız(*) işaretiyle belirttik ki bunların arasından aşağıdakileri bilhassa mühim bulmaktayız :

1) 44 numaralı Elbasan cizye bölgesinin (N. Todorov'da p. 208) hane ve bivelilerinin umumî yekûnu olan 12 096 rakamı, yanlışlıkla Elbasan kazasının mevcudu olan 1 834 yerine kullanılmış ve bu suretle hristiyan hane adedi $12\ 096 - 1\ 834 = 10\ 262$ "hane ma'a bive" fazla hesap edilmiştir.

2) Yine aynı şekilde, 64 numaralı cizye bölgesini teşkil eden Kefe gurubunda da (p. 210), bu gurubun umumî yekûnu olan 6 058 hane rakamı hem yekûnda hem de (aslında 80 hanelik olması lâzımgelen) Azak nahiyesinde olmak üzere, iki defa kaydedilmiş olduğundan $6\ 058 - 80 = 5\ 978$ hane fazla hesap edilmesine sebep olmuştur.

3) 53 numaralı cizye bölgesinin 896 yılı hane adedi 3 475 olması icabederken, 2 976 hesap edilmiştir. Bu iki rakam arasında 499 fark vardır.

4) 13 numaralı cizye bölgesinde (p. 205) Novgoriçe'ye âid olması lâzım gelen 2558 (hane) rakamı, (aslında 2965 olan) İştîp kazası hane yekûnu yerine de verilerek, 407 hane noksan hesaplanmıştır.

5) 41 numaralı cizye bölgesinde (p. 203) Maleskova'ya âit 2388 hane rakamı, aslında (894 yılına nazaran) 3663 hane olması lâzım gelen Florina için de aynen kaydedilmiş olduğundan, 1275 hane noksan gösterilmiştir.

6) 30 numaralı cizye bölgesinde (p. 206) Tırgovişte'ye âid olan 3356 rakamı, (aslında 2147 olması lâzımgelen) Kolopotik için de verilmek suretiyle 1209 hane fazla hesaplanmıştır.

10, 20, 25 ve 54 numaralı cizye bölgelerine âid rakamlarda da tahkika ve belki de tashih muhtaç bâzı cihetler¹⁵ mevcut olmakla beraber, 1-6 maddelerde hulâsa ettiğimiz belli-başlı yanlışlıklar dolayısıyla, N. Todorov'un rakamlarının cem'an 17 449

¹⁵ Osmanlı devrinde Balkan yarım-adasındaki yer adları henüz lâyıkıyla tetkik edilmemiş olduğu için, bizim de karşılaştığımız ve ancak kısmen halledebildiğimiz büyük müşküllerden bir kısmının Bulgar meslekdaşımızı da zor durumda bıraktığı görülmektedir :

Etüd sahibinin 8 numaralı cizye bölgesi gurubu içinde (p. 203) Köve Razlog okuduğu yerin Kûh-ı Razlog; 15 numaralı bölgede (p. 204) Nikel Madeni olarak okuduğu yerin Ma'den-i Sengel ve Aktepe'nin İksatya (İskeçe) olması lâzımgeldiği gibi; 19 numaralı bölgede (p. 205) Mlava'nın Glavye, Voneştiçe'nin Teşniçe; 53 üncü bölgedeki (p. 208) Çatma Dere'nin Çağdırı; 25 inci bölgedeki (p. 206) Perunik'in Birvenik ve 60 numaralı cizye bölgesindeki (p. 209) Kidanya'nın Krepena okunması daha münâsîp olacaktır kanaatindeyiz.

Benzeri tereddüt ve müşküllere, N. Todorov'un cizye bölgelerine âid başlıkları kısaltmak için atladığı bâzı nahije isimleri dolayısıyla rastlanmış olması da muhtemeldir.

fazla ve 2.181 noksan (neticede 15 268 fazla) olarak hesaplanmış olduğunu söylemek mümkündür. Aynı sebeplerle, zayi olanlar veya ölenler sütununda da, Elbasan bölgesinde 546 ve Kefe bölgesinde 553 olmak üzere cem'an 1 099; "yeni yazılmış olanlar" sütunlarında ise, Elbasan'da 1 479, Kefe'de 217 ve Köstendil'de (p. 206) 373 olmak üzere, cem'an 2 069 "hane ma'a bîve" fazla hesap edilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Ek-tablomuz'da göze çarpan diğer bir yanlışlık da, kanaatimizce, şu şekilde yapılmıştır :

N. Todorov'un 207 inci sahifede Semendire livâsı için vermiş olduğu 8 658 rakamının *zuhûlen* Semendire'den sonra ayrı bir bölge olarak tertiplenmiş bulunan nahiyeler gurubuna da şâmil olması lâzımgelir. Çünkü, bizim 20 numaralı cizye bölgemizde bu nahiyeler Semendire bölgesine dâhil olarak gösterilmiştir. Gerçekten, bu tefsir tarzı kabul edildiği takdirde, bu bölgeye verilmiş olan 7 886 hane ve 619 bîve (cem'an 8 505 hane ma'a bîve) rakamı serbest kalacağı için, bu rakamı, N. Todorov'un cedvelinde boş kalmış olan 26 numaralı Yeleç-nâm-ı diğer Yenipazar-bölgesinde asıl yerine nakletmek mümkün olacaktır.

* * *

Birbirini tâkib eden dört seneye aid (893 - 896) cizye mükellefi hane ve bîve sayılarını mukayeseli bir şekilde bir araya toplamış bulunan büyük *ek-tablo'da* meydana çıkan mühim meselelerden birisi de, *N. Todorov'un* neşrettiği 896 yılı rakamlarının bâzı cizye bölgeleri için mevcut bulunmayışıdır. Bizim neşrettiğimiz 894 yılı cedvellerine nazaran *yerleri boş kalmış olan cizye bölgeleri* ile bu bölgelere bağlı mükelleflerin 894 yılı mevcutlarını gösteren rakamları şu şekilde göstermek mümkündür:

Bölgenin numarası ve adı	"Hane ma'a bîve" adedi
1/1) Sultan Murad II'nin Edirne'deki imâret ve dârülhadîsi vakfi olan köylerdeki hristiyanlar	1 495
1/2) Rumeli'nin sağ kolundaki hristiyan Çingeneler	3 398
2) İstanbul'daki Akkerman hristiyanları	760
2/1) İstanbul ve Galata'daki Akkermanlılar	1 099
2/2) Fatih Cami ve imâretine aid vakıf köylerdeki hristiyanlar	8 393
2/3) İstanbul civarındaki bâzı köylerde oturanlar	330
6) Akkerman kasabası hristiyanları	167
9) Menlik bölgesi	2 990
18) Niş bölgesi	2 233
37) Pavlo Kurtik bölgesi	1 719
38) Yenişehir, Alasonya bölgesi	10 948
62) Midilli hariç, Anadolu	5 497
63) Trabzon, Rize	27 131
65) Hersek eflâkları	7 007
66) Semendire eflâkları	9 203
67 - 71) Cizyeden muâf olup yalnız ispenç veren bâzı zümreler (muhtemelen)	18 760
	Yekûn 101 070

Daha evvel de belirttiğimiz gibi N. Todorov'un gayesi, 896 yılı cizye tahsilâtına aid muhasebe cedvellerinden faydalanarak, 1490 - 1491 yıllarında Balkan memleketlerindeki hıristiyan nüfusun miktar ve yayılışı mevzuu üzerinde bir "deneme" yapmak olduğuna göre, yukarıya çıkardığımız eksiklikler listesi¹⁶ içinden 62 ve 63 numaralı cizye bölgelerine aid bulunan Anadolu, Rize ve Trabzon'a aid (5 497 + 27 131 = 32 628) rakamları çıkarmak ve aramızdaki açığı 68 442 ye indirmek yerinde olacaktır. İspenç ödeyen hıristiyanların Cizye Cedvellerine dahil olup olmadığı henüz kat'iyetle isbat edilmiş sayılmayarak 18. 760 rakamından da vazgeçilebilir.

Fakat, İstanbul şehri ve civarlarına veya kendileri İstanbul'da bulunduğu halde köyleri Rumeli'nin muhtelif nahiyelerine dağılmış bulunan vakıflara bağlı cizye mükellefleri ile Yenişehir, Niş ve Menlik . . gibi mühim bölgeler veya Hersek ve Semendire eflâklarına aid olup ek-tablomuzda yerleri boş kalan bölge veya zümrelere aid rakamlar için aynı mazeretler ileri sürülemez. Burada neşrettiğimiz neviden *Cizye Muhasebe Cedvelleri'nin nüfus istatistikleri ve "tarihi demografi" araştırmaları için kullanılmak istenmesi halinde*, yukarıda (bu mukaddimenin III üncü bölümünün 1 ve 2 numaralı paragraflarında) belirtmiş olduğumuz veçhile, bu cedvellerin ihtiva ettiği malûmatın diğer kaynaklardan elde edilecek bilgilerle kontrol edilmesinde ve tamamlanmasında zaruret vardır. N. Todorov'un elinde bulunan vesikalar arasında bu bilgileri sağlayacak olanların mevcut bulunmaması mümkündür. Bu takdirde de, bizim de burada ancak kısmen yapabildiğimiz gibi, müellifin *bu noksanların mevcudiyet ve vüs'atı ile hangi yollardan, tamamlanabileceği hakkında bildiklerini ve düşündüklerini söylemesi de bu sahada bir terakkî teşkil edecektir.*

* * *

Burada neşrettiğimiz Cizye Muhasebe Cedvelleri'nde, 894 yılı içinde tahsil edilmiş olan cizye miktarları hakkında verilmiş olan rakamların yekûnu, vakıflara ait bulunan 619 758 akça dahil, 30 718 889 akçayı bulmaktadır. Yine aynı cedvellere göre, eflâklardan alınan resimlerle diğer ispenç vergilerinin yekûnunun da 1 701 812 akça etmesi lâzım gelmektedir.

930 - 931 yılı bütçesinde Rumeli vilâyetindeki hıristiyanlardan toplanmış olan cizye miktarı 36 491 459 ve eflâklardan alınan rüsûm ile diğer vergiler yekûnu 1 774 000 akça; 933-934 malî yılı bütçesinde ise (1,5 - 2 milyon akçaya yakın olması lâzım gelen eflâklar rüsûmü ile hususî bir durumda olan bâzı hıristiyanların tâbî bulunduğu ispenç resimleri dahil) bu miktar 42 291 364 olarak gösterilmiştir. Aradan geçen yıllar zarfında veya vergi miktarının yükseltilmiş olması ihtimali ile 894, 931 ve 934 yılları arasındaki artış tabîî bulmak ve dolayısıyla tahsil edilen cizye miktarının yekûnunu veren rakamın hakikata yakınlığına dayanarak, neşrettiğimiz 894 yılı cedvellerinin Rume- li'deki hıristiyanların tamamına yakın bir kısmını ihtiva ettiklerini söylemek caiz görülmektedir.

¹⁶ Bir "eksiklikler listesi" tertip ederek bu mevzu üzerinde fazlaca durmamızın sebebi, Bulgar meslekdaşımızın yaptığı işin noksanlarını aramaktan ziyade, elimizdeki vesikaların bugünkü (değerlendirilmesi güç) ham madde durumunda, "tarihi demografi" araştırmaları sahasında ilk adını atmakta olanların karşılaşılabilecekleri müşküllerin vüs'at ve mahiyeti hakkında bir fikir vermek ve bu vesikaların hangi şartlar altında, ne zaman tam sayılıp istatistik bir kıymet taşıyabileceklerini kendileriyle beraber araştırmak arzusundan ibarettir.

E K - C E D V E L No: I

I

Ced.¹ No:	Yıllar	8 9 3				8 9 4				8 9 5		8 9 5²		8 9 6²	
		Hane	Bive	Cizye (Akçe)	Ortl.³ cizye	Hane	Bive	Cizye (Akçe)	Ortl.³ cizye	Hane	Bive	Hane	Bive	Hane	Bive
1	Cizye bölgeleri														
	Nefs-i Edirne	1.019	67	89.068	87,5	1.017	67	2.257	33,7	1.017	67	1.017	67	1.059	66
	Gümülçine	203	42	13.782	67	205	42	1.668	39,7	205	42	828*	26*	923*	106*
	Vize	101	26	5.086	50,8	100	26	442	17	100	26	100	26	103	22
	Dimetoka ve Malkara	482	49	25.368	52,7	482	49	1.334	29	482	49	482	49	517	46
1/1	Gelibolu	713	123	38.494	54	713	123	1.583	13	713	123	713	123	736*	122
	İnoz	582	174	34.370	59	581	174	3.156	18	581	174	581	174	626	161
	Yekûn	3.100	481	206.168	66,5	3.098	481	10.440	21,7	3.098	481	3.721*	465*	3.964*	523*
	Vakıf karyeler I			901	72,6										
	" II			594	66,2										
1/2	Yekûn			1.495	70										
	Çingener	3.237	211	161.529	54,6	3.237	211	4.283	18,5	3.187	211				
	İstanbul'daki Akkermanlılar	670		87.590	130,7	670									
	2/1 İstanbul ve Galata	447		20.018	46,6	429									
	" "			4.733	551	4.733	630	6.639	10,5	4.565	596				
2	" "			2.027	59,5	2.027	464	5.066	10,9	1.980	470				
	2/2 (1) "			726	54,8	726	87	1.032	11,8	702	80				
	" "			8.585	61,6	8.585	1181	12.737	10,8	7.247	1.146				
	Yekûn			3.914	58	3.914				330					
	(II) Vakıf karyeler			350	57,7	350									
2/1	9 aded karye			5.299	75,5	5.299	755	18.781	24,8	6.054		5.299	755	5.457*	789
	Yanbolu, Aydos..			5.563	666	5.563	666	14.983	22,5	6.229		5.563	666	5.614	623
	Silistre, Pravadi..														
	Kili														
	Akkerman	167								167					
2/2	Niğbolu	1.913	191	144.094	75,3	1.913	191	7.426	38,9			1.913	191	2.065	208
	Ziştova, Plevne, Rahova	1.505	154	113.324	75,3	1.505	154	6.455	41,9	16.557		1.505	154	1.614	160
	Turnova	4.382	344	322.477	73,6	4.382	344	14.482	42			4.382	344	4.830	404
	Kuşuna, Lofça..	7.592	476	551.536	72,6	7.592	476	18.848	39,6			7.592	476	8.428	499
	Yekûn	15.392	1.165	1.131.431	73,5	15.392	1.165	47.211	41	16.557		15.392	1.165	16.937	1.271

EK - CEDVEL (Devam)

12	Ustrumca	3.307	355	3.303	239.120	72,4	355	6.338	17,8			3.303	359	3.493	366
	Petriç	2.098	200	2.098	157.196	75,2	200	3.860	19,3			2.098	200	2.266	207
13	Maleşevo	782	55	782	58.470	74,8	55	935	17	11.300		782	55	820	58
	Koniçe	1.569	189	1.569	118.759	75,7	189	9.455	18,4			1.569	189	1.728	178
	Tikveş	2.529	216	2.533	155.948	61,5	216	4.052	18,7			2.533	216	2.935	199
	Yekûn	10.285	1.015	10.285	730.213	71	1.015	18.660	18,3	11.300		10.285	1.019	11.242	1.008
	İşip	2.965	356	2.965	238.047	80	356	6.981	19,6			2.558*	323*	2.702*	316*
	Novgoriça	2.558	323	2.558	188.996	73,8	323	5.890	18,5	8.434		2.558	323	2.702	316
14	Kratova	1.911	321	1.911	136.982	71	321	5.484	17			1.911	321	1.915	301
	Yekûn	7.434	1.000	7.434	564.025	75,8	1.000	18.355	18,3	8.434		7.027*	967*	7.319*	933*
	Ilca-i Kostandin	1.824	97	1.824	134.453	73,7	97	1.770	18,2			1.824	97	1.959	108
	Islavişte	1.263	77	1.263	99.830	79	77	1.414	18,3			1.263	77	1.385*	77
	Kumaniçe	352	19	352	26.280	81	19	363	19,6			352	19	376	—*
	Gorna krayişte	781	67	781	63.318	75,8	67	1.314	19			781	67	825	65
15	Piyaniçe	1.828	105	1.828	141.827	77,6	105	1.855	17,7	15.101		1.828	105	2.009	98
	Koçani	1.831	107	1.831	150.687	82,3	107	1.911	17,8			1.831	105*	1.987	100
	Dupniçe	2.904	151	2.904	233.458	80,4	151	2.953	19,6			2.904	156*	3.157	150
	Sireşnik	1.289	97	1.829	107.917	83	97	1.769	18,2			1.289	97	1.409	88
	Radomir	1.851	154	1.851	150.683	81,4	154	2.693	17,5			1.851	154	1.986	153
	Cemaat-ı zevâid-i voynugan	304	—	304	19.162	63	—	—	—	—		304	—	289	—
16	Yekûn	14.227	874	14.227	1.127.615	79,2	874	16.042	18,6	15.101		14.227	877*	15.382	839*
	Ivranya, Preşova	5.074	390	5.094	292.608	57,4	390	6.630	17	5.972		5.094	390	5.345	403
	Cema'at-ı bazdarân	454	34	454	31.948	70,4	34	578	17			454	34	466*	36
	Yekûn	5.528	424	5.548	324.556	59,4	424	7.208	17	5.972		5.548	424	5.811*	439
16	Sofya	7.160	948	7.160	546.801	76,4	948	18.470	19,4	13.803		7.160	948	7.464*	939
	Şehirköy, İznepol	5.215	484	5.217	390.482	74,8	484	9.628	19,9			5.217	484	5.390	483
	Yekûn	12.375	1.432	12.377	937.283	75,7	1.432	28.098	19,6	13.803		12.377	1.432	12.854*	1.422

EK - CEDVEL (Devam)

17	Berkofça, Aşağı bucağ	4.345	521	302.384	69,5	521	9.078	17,4	4.866	4.345	521	4.434	516
18	Niş	2.233	233	98.292	44				2.233				
	Vidin	2.576		80.803	31,4					2.576		2.581	
	Timok	1.933		71.761	37					1.933		1.894	
	Glavye ve Teşniç	1.483		26.020	18					1.490		1.373	
19 ⁴	Çerna-reka	552		7.871	14				10.784	557		547	
	Belgrad	634		23.259	36,3					641		670	
	İşirlik	1.646		61.860	35,8					1.729		1.739	
	Bane	1.468		56.499	36,2					1.560		1.528	
	Kurâ-yı Vireniçler	298		17.624	59								
	Yekûn	10.578		345.697	32				10.784	10.486		10.332	
	Semendire, Sirebernice, Omol...	7.527	236	124.071	16,5	236	2.477	10,5	7.527	236			
20	Ma'den-i Rudnik	617		25.000	40,5				617				
	" Jeleznik	129		2.080	16				129			8.814	236
	" Ağa	330		10.349	31,4				330				
	Yekûn	8.603	236	161.500	18,8	236	2.477	10,5	8.658	236		8.814	236
	Bogazi Yumri, Boraç, Olofça	2.172	146	106.796	49	146	2.775	19	2.172	146		2.014	205
	Çatalca	1.089	65	53.025	48,6	65	1.245	19	1.089	65		1.005	90
21	Vişegrad, Hortaç, Dobrun, Priboj	2.086	75	89.559	43,2	75	1.326	18	2.070	75		1.976	88
	Ivratar, Osad	1.691	32	79.901	47,2	32	594	18	1.691	32		1.608	56
	Gebrân-ı perâkende	124	1	5.208	42	1	17	17	124	1			
	Yekûn	7.169	319	334.489	46,7	319	5.957	18	7.146	319		6.603	439
	Visoko, Lepeniça, Dubrovnik, Graç	4.235	76	174.823	41,3	76	1.555	20	4.225	76		4.147	88
22	Neretva, Dolna-Rama, İskopya	3.554	40	143.720	41	40	932	23	3.490	40		3.325	43
	Ma'den-i Kreşova, Olofça, Suniç	1.122	39	45.040	40,5	39	716	18	1.122	39		1.091	35
	Yekûn	8.911	155	363.583	41	155	3.205	20,6	8.837	155		8.563	166
	Boboviça, Gradište, Laşva	4.493	92	182.165	40,3	92	1.977	21,4	4.241	92		4.089*	90
23	Saray-ovası (Âdet-i flori)	1.173	46	66.162	56,5	46	1.244	28,3	1.172	46		1.102	61
	Yekûn	5.666	138	248.327	43,7	138	3.221	23,3	5.413	138		5.191*	151
	Nevesinye	4.849		183.176	37,8				4.756			4.875*	
	Sokol	6.666		290.735	45				6.441			5.748	
24 ⁴	Preboj, Duştice	1.645		73.868	51				1.632			1098*	
	Ma'den-i Çaynice, Birvenik	542		27.581	45,2				540			540*	
	Kukan, Poplata, Milaşeva	2.328		95.459	42				2.270			2.431	
	Yekûn	15.830		670.819	43				15.639			14.692*	

EK CEDVEL (Devam)

31	Lab	7.399	464	47,9	354.892	464	7.399	47,9	464	7.939	17	15.952	464	7.272	998*
	Morava	4.248	320	50	212.929	320	4.248	50	320	5.440	17	15.952	320	4.218	311
	Trebeçe	991	83	48	47.773	83	991	48	83	1.411	17	15.952	83	1.035*	84
	Topliçe	2.273	174	49	111.939	174	2.273	49	174	2.907	16,7	15.952			
32	Yekûn	14.911	1.041	48,5	727.533	1.041	14.911	48,5	1.041	17.697	17	15.952	867*	12.525*	1.393
	Yanova, Ostroviçe..	4.342	505	58,5	253.562	505	4.335	58,5	505	8.184	16,2	4.337	550*	4.043	424
	Novabri, Trepçe, Belasiçe..	5.285	737	75,8	399.422	737	5.268	75,8	737	11.985	16,2	5.272	737	5.040	717
	Eflakaan-ı Priştine	784	86	50,7	39.752	86	784	50,7	86	1.462	17		86	676*	87
34	” İpek	914	94	49,4	45.166	94	914	49,4	94	1.598	17		94	934	108
	Prizrin	5.701	660	51,5	293.918	660	5.701	51,5	660	11.220	17		660	5.590*	677
	İpek	2.297	255	46,4	106.687	255	2.297	46,4	255	4.335	17	17.600	255	2.268	283
	Deçani	1.331	153	47,5	63.316	153	1.331	47,5	153	2.601	17		153	1.335	173
	Altun-ili	1.360	154	45,1	61.398	154	1.360	45,1	154	2.618	17		154	1.372	171
	İskenderiye	3.807	4	20,9	79.893	4	3.807	20,9	4	68	17		4	4.348	4
	Yekûn	16.194	1.406	42,6	690.130	1.406	16.194	42,6	1.406	23.922	17	17.600	1.406	16.523*	1.503
35	Dukagin			13,6	21.630		1.594	13,6				1.594	1.594	1.550	
	Debri-i bala	1.936		25,5	49.464		1.936	25,5				1.594	1.933	2.057*	
36	Velikoburdo	1.564		24,6	38.540		1.565	24,6				1.594	1.565	1.623	
	Debri-i zir	1.709		23,7	41.528		1.709	23,7				1.594	1.709	1.799	
	Çeruiçe	1.349		25,3	34.147		1.349	25,3				1.594	1.349	1.431	
	Rika	802		25	20.098		802	25				1.594	802	969	
	Akçahisar	1.373		21	28.925		1.373	21				1.594	1.373	1.444	
	Tematye	249		22	5.513		249	22				1.594	249	281	
	Mat	2.023		20,4	41.432		2.023	20,4				1.594	2.023	2.132	
	Karlo	1.407		19	30.821		1.615	19				1.594	1.615	1.670	
37	Yekûn	12.412		23	290.469		12.623	23				12.623	12.618	13.306*	
	Pavlo-Kurtik	1.523		17,3	31.450		1.719	17,3				12.623			
38	Kırçova	5.818	507	62,4	362.735	507	5.812	62,4	507	8.742	17,2	6.319	507	5.868	543
	Kalkandelen	4.993	705	65,5	327.206	705	4.994	65,5	705	13.137	18,6	5.701	750*	5.068*	731
39	Üsküb	4.777	404	64	305.606	404	4.779	64	404	7.924	19,6		440*	4.950*	466
	Köprülü	2.383	307	64,2	153.181	307	2.383	64,2	307	6.397	20,8		318	2.592	323
	Ma'den-i Nejlilova	148	11	58,6	8.683	11	148	58,6	11	187	17				
40	Yekûn	7.308	722	64	467.470	722	7.310	64	722	14.508	20	8.032	758*	7.542*	789
												8.032			

EK CEDVEL (Devam)

41	Prilepe	5.483	391	312.420	57	8.188	21	17.401	5.483	391	5.669	395	
	Morihova	1.156	154	63.006	54,5	3.068	19,8		1.156	154	1.187	149	
	Florine	3.663	388	214.126	58,4	6.722	17,3		2.388*	388	3.712	387	
	Moleskova	2.388	236	135.785	56,8	4.082	17,3		2.388	236	2.544	233	
	Gogova	3.146	267	175.723	55,8	4.599	17,2		3.146	267	3.252	283	
	Cerna'at-ı bazdârân	134	—	7.460	55,7	—	—		134	3	133	3	
	Yekûn	15.970	1.436	908.520	56,9	26.659	19,3	17.401	14.695*	1.439	16.497	1.450	
	Manastır	6.680	857	429.798	64,4	14.659	17		6.676	857	6.783*	831	
	Ohri	4.085	577	220.516	54	11.735	20,3		4.085	577	4.183	588	
	Debriçe	1.749	157	99.952	57	3.209	20,4	12.515	1.750	157	1.769	171	
43	Prespa	1.778	190	102.507	57,6	3.769	19,8		1.778	190	1.853	209	
	Mokri	3.783	195	176.885	46	3.447	17,7		3.783	195	4.011	230	
	Yekûn	11.395	1.219	608.860	53,4	22.160	18,2	12.515	11.396	1.119	11.816	1.198	
	Iskrapar	2.118	—	41.496	19,5	—	—		2.118	—	2.128*	—	
	Muzaki	2.875	—	60.171	20,9	—	—		2.875	—	3.083	—	
	Pavlo-Kurtik	495	—	9.690	19,5	—	—		495	—	529*	—	
	Tomorniçe	974	—	21.362	21,8	—	—		978	—	1.075	—	
	İşbat	3.765	—	75.730	20,7	—	—		3.795	—	3.991	—	
	Elbasan	1.834	—	40.232	22	—	—		1.834	—	12.096*	—	
	Yekûn	12.062	—	248.681	20,8	—	—	12.095	22.429*	—	23.548*	—	
45	Belgrad	2.293	50	58.400	25,5	861	17		2.293	50	2.415	46	
	Malakaş	4.048	73	102.038	25	1.253	17		4.089	73	4.460	76	
	Palogras, Uç-Tepe	1.360	10	26.941	19,8	166	16,6		1.360	10	1.490	10	
	Kanine	5.137	125	138.498	26,8	2.192	17,5		5.159	125	5.563	160	
	Avlonya	1.284	80	48.390	27,8	1.546	19		1.739	80	1.827	80	
	Yekûn	14.122	338	374.267	25,6	6.018	17,8	14.640	14.640	338	15.755	372	
	Göriçe	3.146	390	147.085	46,7	6.738	17		3.146	390	3.266	411	
	Şişan	1.422	161	72.696	51	2.865	17,7	9.227	1.422	161	1.425*	189	
	Vilkaşin ve Dimo - Voyvoda	3.606	502	184.691	51	9.154	18		3.606	502	3.702	506	
	Yekûn	8.174	1.053	404.472	49,4	18.757	17,7	9.227	8.174	1.053	8.393*	1.106	
46	Kestriye	4.311	606	182.384	42	10.470	17,3		4.317	606	4.575*	578	
	Prespa	2.211	200	107.235	48,5	3.856	17,9	15.488	2.212	200	2.427	155	
	Aştin-ili	7.185	968	334.951	46,6	17.737	18,3		7.185	963*	7.636	878	
	Yekûn	13.707	1.774	624.570	45,5	31.793	18	15.488	13.714	1.769*	14.638*	1.611	
	47		13.707	1.774	624.570	45,5	31.793	18		13.714	1.769*	14.638*	1.611

EK CEDVEL (Devam)

48	Karaverc	3.656	392	63,7	8.736	22,3	3.656	392	10.451	3.833*	402
	Vodena	2.756	297	57,8	5.991	20,2	2.756	297	10.451	2.940	303
	Serfiçe	2.973	377	61,8	7.583	20	2.973	377	10.451	3.116	412
	Yekûn	9.385	1.066	61,3	22.310	20,9	9.385	1.066	10.451	9.889	1.117
49 ⁴	Yenişehir, Alasonya	10.948		47,6			10.948		10.948		
50	Tirhala	7.549	1.756	52,8	29.772	17	7.589	1.756	9.345	7.900	1.934
	Yanya	3.346		35,8			3.346			3.734	
	Eşküncü cema'ati	7.186		34,2					11.990	8.544*	9.491
51 ⁴	Yanya kalesi erlerinin hissesi	1.227		31,4					11.990		
	Yanya voynuqları	231		30					11.990		
	Yekûn	11.990	1.756	34,3			11.990	1.756	11.990	13.225	13.225
52 ⁴	Ergiri kasrı	5.780		28,4			5.779		7.714	5.779	6.089*
	Zagorya	1.935		27			1.935		7.714	1.935	2.058*
	Yekûn	7.715		28			7.714		7.714	7.714	8.147*
53	Premedi	2.201	123	49,8	2.095	17	2.201	123	10.133	2.404	139
	Çağdırı	638	63	29	1.081	17	637	63	10.133		284
	Mir-Ali	1.209	89	30,8	1.521	17	1.209	89	10.133	2.976*	284
	Poganye	907	107	27,6	1.725	16	907	107	10.133		
	Viyanite n. d. Delvine	4.668	130	26	2.221	17	4.667	130	10.133	5.021	122
	Yekûn	9.623	512	27,7	8.643	17	9.621	512	10.133	10.401*	545
	Nefs-i Narde	1.122		35,7			1.122				
	Radeviz	1.649		30			1.649			1.656	
	Çemernik	1.318		30			1.318			1.325	
	Moblana (Rogoş)	899		31			899				
54	Rinyasa	1.229		32,2			1.229				
	Ayadonyat	1.457		33			1.457				
	Koniçe	2.095		29			2.095			2.204	
	Cayum	682		32			682				
	Grebene	6.567		34			6.585				
	Yekûn	17.018		32,5			17.036		17.036	17.408*	
55	Fener	7.122	1.538	54	26.306	17,4	7.180	1.538	9.515	7.485	1.571
	Radeviz	603	194	47,2	3.320	17	603	194	9.515	616	197
	Yekûn	7.725	1.732	53,5	29.626	17,3	7.783	1.732	9.515	8.101	1.768

EK CEDVEL (Devam)

56	İzdin	2.382	371	2.382	120.349	50,5	371	6.670	22,3	9.166	2.382	371	2.412	371
	Platamona	2.682	301	2.682	155.311	57,9	301	5.374	17,8		2.682	301	2.791	301
	Agrafa	2.761	669	2.761	126.952	46	669	11.721	17,5		2.761	669	2.840	669
57	Yekûn	7.825	1.341	7.825	402.612	51,4	1.341	23.765	18	9.166	7.825	1.341	8.043	1.429
	Padra, Dömeke, Çatalca..	10.941	2.473	11.028	491.154	44,5	2.473	41.630	17,4	17.497	11.028	2.300*	11.676*	2.585
	Salona	3.517	479	3.517	155.129	44	479	8.075	16,8	17.497	3.517	479	3.641	507
58 ^s	Yekûn	14.458	2.952	14.545	646.283	44,4	2.952	49.705	16,9	17.497	14.545	2.779*	15.317*	3.092
	Angelikası	6.818	888	6.818	188.005	27,6				8.480	6.818		7.206	
	Aya-Mavra	888	888	888	23.184	26				8.480	888		934	
59	Yekûn	774	774	774	15.575	20				8.480	774		817	
	Agriboz	5.851	338	5.851	258.452	44	338	5.850	17,3	8.480	5.851	338	6.796	540
	Livadya	3.004	211	2.975	151.322	50,8	211	3.656	17,3	8.480	2.982	211	3.240	293
60	İstifa	2.884	162	2.862	134.851	46,9	162	3.043	18,8	8.480	2.877	162	3.126	207
	Atina	2.285	260	2.285	118.370	51,5	260	4.577	17,6	8.480	2.289	261	2.525*	264
	Yekûn	14.024	972	13.973	662.995	47,4	972	17.126	17,6	8.480	13.999	972	15.687*	1.274
61	Balya-badra	1.612	365	1.593	66.423	41,7	365	6.205	17	8.480	1.571	363	1.611	334
	Krepena	1.434	266	1.434	58.882	41	266	4.522	17	8.480	1.438	264	1.446	256
	Holomiç	1.602	196	1.602	63.879	39,8	196	3.332	17	8.480	1.608	194	1.583	189
61	Kalavrita	2.348	299	2.348	87.258	37	299	5.083	17	8.480	2.360	299	2.361	293*
	Gostiçe	3.122	376	3.122	131.180	42	376	6.392	17	8.480	3.108	376	3.149	369
	Korintos	3.582	346	3.582	121.558	34	346	5.880	17	8.480	3.589	346	3.678	355
61	Yekûn	13.700	1.848	13.681	529.180	38,7	1.848	31.444	17	8.480	13.688	1.843	13.828	1.796*
	Karitena	3.637	272	3.632	126.452	34,8	272	4.619	17	8.480	3.387	272	3.313	272
	Kirgokor	2.889	395	2.822	107.400	38	393	6.693	17	8.480	2.708	378	2.591	372
61	Arkadya	1.704	120	1.675	60.384	36	120	2.040	17	8.480	1.598	118	1.472	113
	Mihlu, Akova	1.582	150	1.566	57.476	36,7	150	2.550	17	8.480	1.572	150	1.599	149
	Gobri	710	107	710	27.278	38,3	107	1.879	17	8.480	692	107	650	100
61	Mezisre	3.360	306	3.374	105.030	31	306	5.214	17	8.480	3.287	306	3.197*	291
	Yekûn	13.852	1.350	13.779	483.970	35	1.348	22.995	17	8.480	13.244	1.331	12.822*	1.297

EK CEDVEL (Devam)

62	Midilli adası	4.954	581	4.952	278.489	56	581	9.924	17	4.952	581	4.952	581	4.952	581	5.287	620
	Saruhan	482	94	480	20.455	42,6	94	1.515	16	479	94	479	94				
	Aydın	570	172	570	27.741	48,6	172	2.805	16,3	570	172	570	172				
	Menteşe	168	51	168	8.941	53	51	853	16,7	168	51	168	51				
	Teke	214	24	236	11.348	48,7	33	498	15	235	33	235	33				
	Hamid	494	112	491	26.362	53,9	112	1.751	15,6	489	112	489	112				
	Germiyan	168	31	167	8.640	51,7	31	518	16,7	166	31	166	31				
	Ankara	730	94	728	33.509	46	94	1.585	17	727	94	727	94				
	Kengiri	504	34	504	22.631	44,9	34	557	16,4	503	34	503	34				
	Kastamonu, Sinop	1.253	282	1.253	57.095	45,6	282	4.586	17,4	1.248	282	1.248	282				
	Bigacık kayseri	9	—	9	502	56	—	—	—	9	—	9	—				
	Yekûn	9.546	1.475	9.558	495.713	51,8	1.484	24.592	16,6	9.546	1.484	9.546	1.484	4.952	581	5.287	620
63	Trabzon											13.266					
	Rize											13.865					
	Yekûn											27.131					
64	Nefs-i Kefe	2.532	374	2.530	144.290	57	374	6.730	17,7	2.530	374	2.530	374	2.530	402*	2.474	355
	Soğudak	1.865	111	1.865	76.588	41	111	1.998	18	1.865	111	1.865	111	1.865	111	1.683	127
	Balıklı	568	61	568	24.157	42,5	61	1.098	17,8	568	61	568	61	568	61	547	66
	İnkerman	1.015	189	1.015	44.830	44	189	3.402	18	1.015	189	1.015	189	1.015	189	931	111
	Azak	80	—	80	3.773	47	—	—	—	80	—	80	—	6.058*	735*	5.715*	698*
	Yekûn	6.060	735	6.058	293.638	48,4	735	13.228	18	6.058	735	6.058	735	12.036*	1.498*	11.350*	1.297*
	Hane	435.628		446.349						126.782		126.782		428.613		430.459	
	Hane ma'a bîve	160.052			155.605					529.626		529.626		150.632		155.330	
	Bîve		43.439				44.506			10.887		10.887		42.262		44.598	
	Cem'an	639.119			646.550					667.295		667.295		621.508		639.387	

Hanelerden cizye 23.839.081
Hane ma'a bîvelerden cizye 6.055.493
Bîvelerden cizye 824.315
Cem'an 30.718.889

EK - CEDVEL No. II⁵

Ced. ¹ No.	Y illar	893		894						895	
		Hane	Bive	Hane	Fi	Resim (Akçe)	Bive	Fi	Resim (Akçe)	Hane	Bive
65	Hersek eflâkları			6.853	80	548.240	—	—	6.873	—	
				128	45	5.760	—	—	128	—	
				6		350	—	—	6	—	
66	Semendire "			8.738		711.539	—	—	9.072	131	
67	Bosna	2.428	100	2.428	25	60.700	100	6	2.409	90	
68	Agatebolu			507	25	12.450	83	6	490	72	
				569	25	14.755	21	6	598	25	
				216	25	5.500	25	6	233	22	
69	" Nişani			338	25	8.650	23	6	369	23	
				246	25	6.275	49	6	252	45	
				1.369	25	35.000	118	6	1.452	115	
70	Novabri			7.017	25	176.075	1.046	6	6.276	972	
				1.831	25	46.250	288	6	1.728	269	
				768	25	19.200	135	6	738	126	
71	Selânik			681	25	17.015	59	6	704	53	
				1.160	25	29.000	58	6	1.137	52	
				11.457	25	287.050	1.589	6	9.534	1.472	
71	Umumî yekûn			1.102	25	26.950	334	6	1.102	303	
				16.863	6	402	—	6	—	—	
				16.863	6	1.688.441	2.224	6	13.386	32.787	

EK - CEDVELLERE ÂİT TABAN NOTLARI

- (1) Cedvel numaraları, bu yazıya ek olarak (sf. 33 - 115) aynen neşrettiğimiz 894 yılı cizye tahsilâtına ait muhasebe cedvellerinin sıra numaralarıdır.
- (2) Bu sütunlardaki rakamlar, *N. Todorov*'un yukarıda adı geçen etüdünden alınmıştır.
- (3) "Hane" veya "bîve" başına isâbet eden cizye ortalamasını gösteren bu rakamlar tarafımızdan hesaplanmıştır.
- (4) Bu cedvellerin 894 yılına ait olan sütunlarında "hane" ve "bîve" mevcutları bir arada (karışık olarak) verilmiş ve bu hesaplar cedvellerin sonundaki (sf. 26) yekûn rakamlarına da o şekilde intikal ettirilmiştir.
- (5) Sahife 16 da verdiğimiz izahattan anlaşılacağı üzere, bu ek cedvelde, türlü sebeplerle cizyeden affedilmiş olmakla beraber, ispenç veya eflâk rûsûmu veren bâzı hristiyan zümrelerinin miktarı gösterilmektedir.

Türk Tarih Kurumu

HARİTANIN İZAHİ

894 (1488 - 1489) yılı cizyesinin tahsilâtına âit Muhasebe Bilânçolarında tesadüf edilen yer adlarının okunuş tarzları ile haritadaki yerlerinin sıhhatle tâyini işi, burada neşrettiğimiz vesikaların kıymetlendirilebilmesi için zarurî idi. Bu sebeple, türlü ihtisas sahibi tarihçilerin iş-birliği ederek yapabilecekleri tam ve sistemli çalışmaların mevcut olmadığı ve mevcut olanlardan bir kısmının da, kolayca faydalanabileceğimiz şekilde, elimizin altında bulunmadığı bir sâhada, türlü müşküllerle karşılaşarak, bir harita taslağı yapmağa mecbur olduk.

Bu suretle, Sırp, Bulgar veya Grek asıllı yer - adlarının Türklerin onlara verdikleri isimlerle veya kendi adlarının, devre âid vesikalarda tesbit edilmiş olan imlâlarının gösterdiği telâffuz şekillerine göre tâyini ve bir kaza veya nahiye merkezi olarak ismi geçtiği halde zamanla terkedilmiş veya bir köy halinde kalmış yerlerin adlarını haritalarda veya bugünkü yer adları listelerinde aynı bölgede aynı ismi taşıyan müteadit benzerleri arasından seçmek mecburiyeti, bizim için güç ve tehlikeli bir iş idi ve muhtemel olarak bazı hatalara da sebep oldu. Aynı sebeplerle, okunuş tarzını ve bilhassa neresi olduğunu lâyıkiyle kestiremediğimiz 35 kadar yer adı kaldı ki bunlar muhasebe bilânçolarındaki yerlerinde bir yıldız (*) veya soru (?) işareti ile gösterildiler.

Ayrıca, başka müelliflerin eserlerinde veya bâzı haritalarda gördüğümüz kayıtlara göre haritamıza alınmış olan şüpheli görülebilecek yer adları da, aşağıda (belgeleri ile birlikte) hususî bir liste halinde verildi.

Diğer taraftan, bu haritayı hazırlamaktaki gayemiz, yalnız burada neşrettiğimiz vesikalarda ismi geçen yer adlarının yerlerini tesbit olduğuna göre, onların dışında oldukça mühim tarihî veya coğrafî beldeler kayıt ve işaret edilmemiş bulunmaktadır. Aynı sebeplerle, daha fazla müslümanlarla meskûn bulunan yerlerle *eflâk* ve *voynuk* gibi askerî vazifelerle görevli olmaları dolayısıyla cizyeden mu'af tutulan kalabalık hıristiyan zümrelerin yaşadığı bölgelerin yer adları da haritamıza konmamıştır.

Aşağıda neşrettiğimiz Muhasebe Bilânçolarında tesadüf edilen yer adlarının okunuş şekilleriyle haritadaki yerlerinin tesbiti işinde tesadüf ettiğimiz çeşitli müşkülleri halletmek hususunda en büyük yükü üzerine alan ve haritayı da bizzat kendisi hazırlamış bulunan mesaf arkadaşım Enver Meriçli'ye kıymetli bilgi yardımları ve gayretli çalışmaları için takdir ve şükranlarımı burada belirtmek isterim.

Bu haritaya konmuş olan bâzı şüpheli yer adlarının tesbiti için müracaat edilen kaynaklar ve bu kaynakları işaret için kullanılmış olan kısaltma işaretleri şunlardır :

Kısaltmalar	K A Y N A K L A R
Todorov	Nikolai Todorov : La Situation Démographique de la Péninsule Balkanique au Cours des XV ^e et XVI ^e Siècles, Sofia 1960. Annuaire de l'Université de Sofia, Faculté de Philosophie et d'histoire, Tome LIII, 2.

Kısaltmalar	K A Y N A K L A K	
Şabanoviç	Hazım Şabanoviç	: Bosanski Paşalık, Sarajevo 1959. Djela, Knjiga XIV, Odjeljenje Istorisko-Filoloških Nauka, Knjiga 10.
Deroko	A. Deroko	: Srednjevekovni Gradovi u Srbiji, Crnojgori i Makedoniji, Prosveta 1950.
Kiepert I	H. Kiepert	: Genaralkarte der Südost - Europaischen Halbinsel, 1:300.000, Berlin, Dietrich Reimer, 1885
Kiepert II	H. Kiepert	: Carte Générale de l'Empire Ottoman, 1:3.000.000, Berlin 1867.
Darkot	Besim Darkot	: Balkan Yarımadası, 1: 1.000.000 (Divar haritası)
Geokarta	"	Geokarta, 1: 600.000, Beograd 1956.
Al I	(?)	: (Almanca harita paftaları 1: 300.000 Münferit paftalar olup kimin tarafından ve nerede yayınlanmış oldukları tesbit olunamadı.)
Al II	"	: Kunst - und Landkartenhandlung, Artaria und Co., Wien. I. Kohlmarkt 9. Dépôt der k.u.k. Generalstabskarten, 1: 200.000.
H.G.M.	Harta Gl. Md.	: Harita genel Müdürlüğü, 1: 200.000, 1944.
Y.V.	"	: (Yanya Vilâyeti Haritası, 1: 500.000, Erkân-ı harbiye Dairesi, 1291.
Y.H.	"	: Yunanistan Haritası, 1: 600.000, Erkân-ı harbiye-i Umumiye Dairesi, 1314 (arap harfleriyle)
T.K.A.	"	: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, Ankara.

Yukarıda ismi geçen kaynaklara göre tesbit edilmiş olan yer adlarından bâzılarına ait liste

Cedvel No	İsim ve haritadaki yeri	
4	<i>Pedriç</i> (2D)	1) Todorov, sf. 204, st.19 : Pedriç = Preca 2) Al I, Şumla paftası: Kiredzekiöy (Piredza), Bredza Mahale ve Aidos Bredza ki her üçü de yanyanadır. Ayrıca biraz doğuda Petreşan.
4	<i>Gerilova</i> (2C)	1) Todorov, sf.204, st.20: Gerlovo=Geril Ova. 2) T.K.A., Df. 42, vrk. 259 b : "Karye-i کريلوہ tâbi'-i Eskicum'a". Keza aynı defter vrk 252

Cetvel No.	İsim ve haritadaki yeri	
		b: "Karye-i Hıdırlar der کريلوہ tâbi'-i Eskicum'a".
		3) H.G.M. Şumnu paftası : Kirilovo ve Kralovo, yanyana.
7	<i>Reseleç</i> (2C)	AI I, Vidin paftası: Reseleç.
10	<i>Sengel</i> (3C)	AI II, Selânik paftası: Çengel = Sengelovo.
10	<i>Keşişlik</i> (3C)	1) Todorov, sf.204, st.7: Keşişlik= Sveta Gora. 2) Kiepert I: Hagion Oros = Monte Santo. Buna göre: Monte Santo = Sveta Gora = Aynoroz
10	<i>Cebel-i Bogdanos</i> (3C)	AI II, Selânik paftası: Bogdansko.
10	<i>Sidrekapsa</i> (3C)	Kiepert I: Nizvoro = Siderokapsa.
13	<i>Novgoriç</i> (2B)	1) Todorov, sf. 205, st. 23: Nugeriç = Nago-riçino. 2) Geokarta: St. Nagoriçane. (Biz, Novabri نو بري ve Gorna كورنه kelimelerine kıyasen Novgoriç olarak okuduk.)
14	<i>Kumanıçe</i> (2B)	Todorov, sf. 205, st. 26 : Kumanıçe = Kumanova.
14	<i>Gorna Krayište</i> (2B)	T.K.A., Df. No. 84'te bu nahiyede kayıtlı bulunan köylerin adları vasıtasıyla tesbit olundu. Bölge adıdır.
20	<i>Nikudim</i> (1B)	Deroko, ek haritasında: Nekudim.
20	<i>Omol</i> (1B)	Geokarte: Homolje.
20	<i>Ravanıça</i> (1B)	1) Başvekâlet Arşivi, cilt 16, vrk 328 : "Manastır-ı Ravanıça روائجه . İçinde Lâz oğlu Vulk oğlu yatur.." 2) Geokarta: Cuprija'nın 12 km. kadar kuzey-doğusunda manastır. 3) Geokarta: Batı Morava ile Gruja suyunun dirseği içinde meskûn yer, ki haritamızda bunu gösterdik.
20	<i>Ijder</i> (1B)	Geokarta: Zdrelo.
21	<i>Bogazyumru</i> (1A)	Şabanoviç, sf. 117: Bogazi Yumru = Pale.
21	<i>Çatalca</i> (1A)	Şabanoviç, sf. 117: Çatalca = Praça.
23	<i>Boboviçe</i> (1A)	1) Todorov, sf. 207, st. 18: Popoviça. 2) Şabanoviç, sf. 117; Bobovac
26	<i>Bazar-ı haddaâdîn</i> (2B)	Şabanoviç, sf. 33 : Demirci bazarı = Gluhavica.
28	<i>Petrus</i> (1B)	Deroko, ek haritasında: Petrus.

Cetvel No.	İsim ve haritadaki yeri	
30	<i>Tırgovište</i> (2B)	AI II, Novipazar paftasında: Rozaj = Trgovište.
30	<i>Kolopotik</i> (2B)	T.K.A., Def. No 124'te bu nahiyede kayıtlı köylerin adları vasıtasıyla tesbit olundu: Kolopotnik
32	<i>Suteska</i> (2B)	AI II, Priştine paftasında, Priştine ile Janjevo arasında yer adı: Suteska.
36	<i>Velikobırdo</i> (3B)	T. K. A. Def. No 27'de bu nahiyede kayıtlı köylerin adları vasıtasıyla tesbit olundu.
38	<i>Kırçova</i> (3B)	AI II, Skoplje paftası: Kiçevo = Krçova.
41	<i>Moliskova</i> (3B)	T.K.A., Def No 182'deki köylerinin isimleri vasıtasıyla tesbit olundu: Moliskova, Molesko.
43	<i>Debriçe</i> (3B)	T.K.A., Def. No 25'te mevcut köylerinin adları vasıtasıyla tesbit olundu.
43	<i>Gora</i> (3B)	T.K.A., Def. No 25'teki köylerinin adları vasıtasıyla tesbit olundu.
46	<i>Opar</i> (3B)	AI II, Elbasan paftası: Opara.
51	<i>Bogdoryani</i> (4B)	T.K.A., Def. 28 ve 32: Podgoryani بودغوریانی
53	<i>Poganyana</i> (4B)	Kiepert II: Pogoniani.
54	<i>Radeviz</i> (4B)	1) Y.H. : a) Ayadonyat kuzeyinde: رادویز (Uzak kalıyor.) b) Narde ile Agrafa arasında رادویچی
54	<i>Rogos</i> (4B)	2) Kiepert II, Narde ile Agrafa arasında: Radovizdi. Y. V., Rinyasa doğusunda: Rogos kalesi.
54	<i>Moblana</i> (4B)	Y.B.: Molana مولانا
54	<i>Cayım</i> (3B)	T.K.A. Def. No 32 de Koniçe ile Cayım nahiyeleri içindedir. Vrk. 166: "Bazar-ı Leskovik لسقویک: Mezkûr bazar Cayım oğlu bina eylediği cami'i şerifin civarında vakıf dükkânlar ve kârbansaray ve sergi yerleri bünyâd idüb bazar-ı mezbûr kadımden mezkûr vakıf yerde vaz' olunmağın..". Bu kayda istinaden Leskovik civarını haritamızda Cayım nahiyesi olarak gösterdik.
55	<i>Radeviz</i> (4B)	Bk. 54, Radeviz.
57	<i>Kerebeneş</i> (4B)	Kiepert I : Karpenisi.
57	<i>Mundeniça</i> (4C)	Kiepert I : Mendenitsa.
57	<i>Salona</i> (4C)	Kiepert I : Amphisa = Salona.
60	<i>Krepene</i> (5C)	Kiepert I: Kerpeni.
60	<i>Kalenderiçe</i> (5B)	Kiepert II: Chalandritsa
60	<i>Goştiça</i> (4C)	Kiepert I : Aegion = Vostitsa.
60	<i>Holomiş</i> (5B)	Darkot : Kolomeç.
61	<i>Mezisre</i> (5C)	Kiepert I : Mistra.

894 YILI CİZYESİNİN TAHSİLÂTINA ÂİT
MUHASEBE BİLÂNÇOLARI

(Aynen)

Türk Tarih Kurumu

Türk Tarih Kurumu

CEDVEL NO : 1

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Edirne ve Dimetoka ve Gümülcine ve Gelibolu ve gayruhu ma'a ispençe-i Gelibolu Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Rüstem el-kâtib

(Sf. 749 - 750)

Tahrîren fi 18 Ramazani'l-mübârek sene 894, be-takrîr-i Dervîş 'Ali kâtib

Be-hisab-ı Nurullah kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Dervîş 'Ali kâtib

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)	
Nefs-i Edirne	Asıl	1 019	67	88 922	2 257	
	Ez-ziyâde (1)	86	—	+ 430	—	
	Minhâ (2)	—1	—	— 226	—	
	Yekûn	1 018	67	89 126	2 257	
	Minhâ (3)	—1	—	—58	—	
	El-bâkî (4)	1 017	67	89 068	2 257	(99 785)*
Gümülcine	Asıl	203	42	13 603	1 668	
	Ez-ziyâde (5)	25	—	+ 125	—	
	Nev-yâfte (6)	+2	—	+ 54	—	
	Yekûn	205	42	13 782	1 668	(17 913)*
Vize	Asıl	101	26	5 031	442	
	Ez-ziyâde (5)	20	—	+ 100	—	
	Minhâ (7)	—1	—	—45	—	
	Yekûn (4)	100	26	5 086	442	(6 816)*
Dimetoka ma'a Migalkara	Asıl	482	49	25 108	1 334	
	Ez-ziyâde (5)	52	—	+ 260	—	
	Yekûn	482	49	25 368	1 334	(31 600)*
Gelibolu	Asıl	713	123	38 159	1 583	
	Ez-ziyâde (5)	67	—	+ 335	—	
	Yekûn	713	123	38 494	1 583	(40 077)
İnoz	Asıl	582	174	34 093	3 156	
	Ez-ziyâde (5)	66	—	+ 330	—	
	Minhâ (8)	—1	—	— 53	—	
	Yekûn (4)	581	174	34 370	3 156	(37 526)
Cem'an	Asıl	3 100	481	204 966	10 440	
	Ez-ziyâde (9)	316	—	+ 1 580	—	
	Nev-yâfte (6)	+2	—	+ 54	—	
	Minhâ (10)	—3	—	— 324	—	
	El-bâkî (3 099)	481	—	(206 226)	10 440	
	Minhâ (11)	—1	—	—58	—	
	El-bâkî (4)	3 098	481	(206 168)	10 440	(233 717)

Mukata'a : (Vilâyet-i Edirne'de ı 483, vilâyet-i Dimetoka'da 50)	ı 533
‘Öşür : (Vilâyet-i Dimetoka'da)	150
İспенç : (Vilâyet-i Gelibolu'da)	2 175
	<hr/>
Yekûn	237 576
Resm-i yek-akçe-i haracı	3 579
	<hr/>
Yekûn	241 154 (12)

A) *Vuzi'a min zâlike : 230 932*

1) Teslîm-i Hızâne-i ‘Âmire, fî 11 Ramazan sene 894	894	238 000
2) Vazifehorân-ı cami'-i Dimetoka 'an gurre-i Rebi'i'l-âhır sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-evvel sene 896		ı 330
a) Fî yevm 3, fî sene	ı 080	
b) Be-cihet-i behâ-ı pih ve hasır Fî sene	250	
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		502
a) Kirâye 3 (hamil)	450	
b) Behâ-i kîse	52	

B) *El-bâki : 1436*

Resîd, be-Hızâne-i ‘Amire, fî sâdis-i Safer sene 895, temâmen

- (1) Ez-ziyâde ‘ale'l-asıl, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste, gayr-ez bîve. Ber-müceb-i hükm-i humâyûn.
 - (2) Minhâ: müslim ve gayruhû, be-cihet-i sene-i mezkûre, ber-müceb-i hucec-i kadî-i Edirne. Müslim ı hane, Cizye 226: a) cizye-i müslim 32 b) cizye ber-veçh-i maktu', 'an resm-i bagaat 194. Yeni-‘İmaret evkafının bagaatından imiş.
 - (3) Minhâ: zâyî', be-cihet-i sâl-i âyende ki kût (كوت) şud, ber-müceb-i hükm-i humâyûn ve hucec-i kadî-i Edirne.
 - (4) Be-cihet-i sene-i mezkûre.
 - (5) Ez-ziyâde ‘ale'l-asıl, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste.
 - (6) Nev-yâfte baştina (باشتنا)
 - (7) Minhâ: Müslüman şude, ber-müceb-i hucec-i kadî-i Vize.
 - (8) Minhâ: Müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre, ber-müceb-i hucec-i kadî-i İnoz.
 - (9) Ez-ziyâde ‘ale'l-asıl, nev-yâfte-i sene-i güzeste.
 - (10) Minhâ: zâyî', be-cihet-i sene-i mezkûre ki der bâlâ mezkûr est, müslüman şude ve gayruhu.
 - (11) Minhâ: zâyî', be-cihet-i sâl-i âyende ki müslüman şude est.
 - (12) NOT: Bulduğumuz bu yekûnun, “vuzi'a min zâlike” ve “el-bâki” rakamları ile karşılaştırılınca 114 akçe noksan olduğu görülür.
- (*) Bu yekûnun rakamları içinde aşağıda isimleri yazılı kazalarda şu kaynakların geliri de dahildir:

	<i>Nefs-i Edirne</i>	<i>Gümülcine</i>	<i>Vize</i>	<i>Dimetoka ma'a Migalkara</i>	<i>Cem'an</i>
Bagaat	111	597	—	881	ı 589
Mal-i kirpas (مال كيرپاس)	7 989	ı 596	728	3 107	13 420
‘Âdet-i hîme (عادت هيمه)	360	270	560	910	2 100

CEDVEL NO : 1/1

I

(Sultan Murad II nin Edirne'deki imâreti evkafı) (1)

'An karye-i	Hane	Cizye	İspenc
1) İslavne, tâbi'-i Yanbolu ve Karanbolne ve Kızıklar ve Kadıköy ve Yenice	481	36 475	11 931
2) Horpişte, tâbi'-i Eskihisar-ı Zağra	117	9 027	2 950
3) Mesni, tâbi'-i Vize	114	8 591	2 875
4) Lahna, tâbi'-i Hayrebolu	56	3 493	1 200
5) Çavuş, tâbi'-i İpsala	55	3 643	1 400
6) Bori ma'a tevâbi'ihâ der nahiyet tâbi'-i Gümölcine	78	4 239	1 599
	901	65 468	21 955

II

(Sultan Murad II nin Edirne'deki dârülhadisi evkafı) (1)

	Hane	Cizye
1) 'An karye-i Üsküb tâbi'-i Kırkknise	274	20 050
2) 'An karye-i Hisarcık tâbi'-i Kırkknise	46	3 570
3) 'An karye-i Bane tâbi'-i Pınarhisar	196	10 405
4) 'An karye-i Kurd tâbi'-i Pınarhisar	78	5 330
	594	39 355

CEDVEL NO : 1/2

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı çingenehâ-i nâhiyet-i İstanbul ve livâ-i Vize ve Gelibolu ve Edirne ve Yanbolu ve livâ-i Çirmen ve Niğbolu ve Filibe ve Ilıca-i Kostandin ve livâ-i Sofya ve Niş ve Alacahisar ve livâ-i Semendire ve livâ-i Bosna ve Prizrin ve Vulçitrın ve Vidin

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Tohtamış, kâtib. (Sf. 848)

Tahriren fi 22 Rebi'ü'l-âhur sene 896

Be-hisab-ı Ahmet b. Topçu Mahmud
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	CIZYE		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	3 237	211	161 194	4 283	
Ez-ziyade (2)	67		— 335		
Yekûn	3 237	211	161 529	4 283	(165 812)
'An resm-i yek-akçe-i haracı					3 448
				Yekûn	169 260

(1) Not: Mezkûr vakfın aynı defterde bulunan (sf. 18) 894 yılı muhasebe bilânçosundan alınmıştır.

(2) Ziyâde şud, 'an cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste.

A) Vuzi'a min zâlîke : 169 052

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire fî 4 def'a			168 673
a) Def'a, fî 13 Muharrem	sene	895	49 821
b) Def'a, fî 24 Zilka'de	sene	895	75 000
c) Def'a, fî 14 Safer	sene	896	28 852
d) Def'a, fî 7 Rebi'i'l-evvel	sene	896	15 000
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			379
a) Kirâye	1,5 hamil		340
b) Behâ-i kîse ve reseni:	3 (surre)		39

B) El-bâkî : 208

Resîd, fî 26 Rebi'i'l-âhur sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 2

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı Akkerman der İstanbul (1)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Sinan zevvak, 'an ebnâ-i sipahiyân-ı za'im-i mezkûrîn (Sf. 963)

Tahrîren fî 26 Recebi'l-müreceb sene 895

Be-hisab-ı Sinan el-mezbûr

		Hane	Fî	Cizye
1) Gebrân-ı a'lâ	Asıl	38	(2)	9 620
2) Gebrân-ı evsat	Asıl	476	150	71 400
3) Gebrân-ı ednâ	Asıl	123	40	4 920
4) Gebrân-ı mücerredân ve müteferrika	Asıl	33	50	1 650
Yekûn	Asıl	670		87 590

Vuzi'a min zâlîke

1) Be-teslîm Hızâne-i 'Âmire, fî 20 Rebi'i'l-evvel sene 896		46 000
2) El-bâkî der zimmet-i gebrân-ı Akkerman el-mezbûrân.		41 590
Minhâ:		
a) Be teslîm Hızâne-i 'Âmire, fî 11 Ramazan sene 896:		13 400
b) Be teslîm Hızâne-i 'Âmire, fî 'âşir-i Şevvali'l-mükerrem sene 896		3 000
c) Be teslîm Hızâne-i 'Âmire, fî 23 Şevval sene 896		1 600

(1) NOT: sayfa 937 de dahi aynı kayıt mükerrer olarak vardır.

(2) 4 nefer fî 280 = 1 120
34 nefer fî 250 = 8 500

CEDVEL NO : 2/1

Muhasebe-i cizye-i ba'zı gebrân-ı İstanbul ve Galata ma'a yehudiyân gayr-ez gebrân-ı evkaf-ı Cami'-i Cedid der İstanbul

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ Musa Çelebi mütevellî-i cami'-i mezkûre Veled-i Hatib Paşa
Tahriren fî 'âşir-i Rebi'l-âhur sene 896 (Sf. 945)

	Hane	Cizye
Asıl	447	19 548
Kesir	—18 (1)	+ 470 (2)
Yekûn (3)	429	20 018

Resid be-Hızâne-ı 'Âmire fî 'âşir-i Rebi'l-âhur sene 896, tamamen

CEDVEL NO : 2/2

I

'An cizye-i gebrân-ı İstanbul ve Galata Vacib-i sene 894 (3)

Hane ma'a bive	(4)	C i z y e
8 667		433 698

	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bivelerden)	Cem'an
1) 'An gebrân-ı İstanbul ma'a ermeniyân ve efrenciyân-ı Kefe ma'a nev-yâfte, gayr-ez mürdegân	4 733	630	260 481	6 639	267 120
2) 'An yehudiyân-ı İstanbul ma'a nev-yâfte, cüz mürdegân	2 027	464	120 655	5 066	125 721
3) 'An gebrân-ı nefis-i Galata ma'a efrenciyân ve ermeniyân, ma'a nev-yâfte, cüz mürdegân	726	87	39 825	1 032	40 857

II

'An mahsulât-ı kurâ-yi Mezkûrin ma'a cizye ve ispenç, fî sene 894 (5)

Hane ma'a bive	C i z y e	İspenc
3 914	227 406	80 837

- (1) Kesir 'ani'l-asıl
(2) Ez-ziyâde 'ale'l-asıl
(3) Yekûn, be-takrîr-i Mevlânâ Musa Çelebi el-mezbûr, mütevellî-i Cami'-i Cedid el-mezbûre. Not: İstanbul şehrindeki hıristiyan ve yahudilere ait olan rakamlar, Fatih İmaretî vakfının aynı defterde (sf. 18) bulunan 894 yılına ait muhasebe bilânçosundan alınmıştır.

	Hane ma'a bive	Cizye
Fi'l-asıl	8 853	443 617
Minhâ: Zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre ve mürdegân	— 291	— 15 628
	8 562	427 989
Nev-yâfte	+ 105	+ 5 709
Yekûn	8 667	433 698

- (5) Not: Aynı vakfa ait olan Çorlu, Silivri ve Ereğli kasabalarıyla Çorlu'ya tâbi 8, Tekfurdağına tâbi 2, Vizeye tâbi 10, Kırkkiliseye tâbi 27 ve Edirne'ye tâbi 1 karyede kayıtlı hıristiyanlara ait hane ve cizyelerin toplamlarıdır (Aynı defter, sf. 18-19).

CEDVEL NO : 2/3

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı karye-i Bigados tâbi-i Silivri ve Istranca ve Istrangelu (استرانكلو) tâbi-i mezkûre ve (دوكدوننه) ve Kuzguncuk (قوزغونجوق) ve Istavros (استاوروس) ve gayruhu, tâbi-i livâ-i Koca-ili tâbi-i İstanbul

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i 'Alâüddin, câbi-i evkaf-ı Cami-i Cedid (Sf. 852)

Tahriren fi 27 Ramazani'l-mübârek sene 895

Be-hisab-ı Ayas, câbi.

Karye-i	Tâbi-i	Hane	Cizye
Bigados (1)	Silivri	103 (2)	5 875
Istranca (1)	Vize	112 (2)	6 740
Istrangelu n. d. Karacaköy	Silivri	4 (3)	220
Sofılar	Vize	40 (2)	2 074
Şah-Duru	(4)	2 (5)	78
Ahmed-Beg	—	1 (5)	48
... كدونه (1)	Koca-ili	44 (2)	2 462
Kuzguncuk (1)	"	8	533
Istavroz (1)	"	36 (2)	2 180
	Yekûn..	350 (6)	20 210

Resid, be-Hızâne-i 'Amire, fi 6 Cemâziye'l-âhır sene 895, temâmen

CEDVEL NO : 3

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Yanbolu ve Aydos ve Rusi-Kasrı ve Karin-ovası ve Misivri ve Süzebolu ve Agatebolu ve Midye ve Eskihisar-ı Zağra ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Oruçhan, kâtib

(Sf. 895)

Tahriren fi 7 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Mehmed b. Musa Çelebi

Mukabele şud, be-ma'rifet-i 'Ali veled-i Seferşah

	Hane	Bive	(Hanelerden)	Cizye (Bivelerden)	(Cem'an) Cizye
Asıl	5 299	755	400 137	18 781	(418 918)
'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 6 054 hane, 10 hane fi 1					605
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2					837
'An resm-i yek-akçe-i haracı					6 054
'Âdet-i dest-bûsî, der her hezâr hane fi 200					1 210
				Yekûn	427 624

Masraf-ı zâlike : 427 624

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 11 Şevvali'l-mübârek sene 895 425 600
- 2) Vazîfe-i Mevlânâ hatib-i cami-i Eskihisar, 'an 19 Receb sene 896, fi yevm 3 1 080
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 944
 - a) Kirâye 4 hamil 880
 - b) Behâ-i kîse ve resen (رسن) : 4 surre (صره) 64

(1) Gayr-ez mürde-i sene-i güzeşte ma'a mürde-i sene-i mezkûre.

(2) Ma'a bive ve nev-yâfte, gayr-ez mürde.

(3) Ma'a nev-yâfte.

(4) Mülk-i veled-i Balaban Ağa.

(5) Hane-i yava.

(6) Ma'a bive ve nev-yâfte, gayr-ez mürdegân-ı sene-i güzeşte, ma'a mürde-i sene-i mezkûre.

CEDVEL NO : 4

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Silistre ve Pravadı ve Madara (مطره) ve Varna ve Pedriç (بدریچ) ve Şumnu ve Gerilova (کریل اوه) ve Ahyolu ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Kemal Dizdar

(Sf. 864)

Tahriren fi 20 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Sa'di kâtip

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	5 563	666	383 923	14 983	(398 906)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 6 229 hane; (her) 10 hane fi 1	622
'An resm-i hisab, der her hezâr (هزار) akçe fi 2	797
'An resm-i yek-akçe-i haracı	6 229
'An 'âdet-i dest-bûsi, der her hezâr hane fi 200	1 245
Yekûn	407 799

A) Sahha zâlîke: 408 655

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 2 def'a	407 925
a) Def'a, fi 4 Şevval sene 895	239 480
b) Def'a, fi 10 Zilka'de sene 895	168 445
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	730
a) Kirâye	4 hamil 650
b) Behâ-i kîse ma'a resen	8 surre 80
B) Ez-ziyâde:	856

CEDVEL NO : 5

Kazıyye-i Cizye-i Gebrân-ı Kili (Sf. 984)

Kili kadısı ile emînine hüküm yazıla ki, Kili dalyanları maslahatıyçün Silistre'den ve ol cevânibden ve gayri yerlerden anda Kili'ye sürgün olan balıkçı kâfirler'in ve sürgün olmıyan kadîmî balıkçıların haraçların her yıl cem' ider imişsiz, bunda Dergâh-ı Mu'allâ'ya vasil olmaz her yıl ki bu balıkçıların haraçların cem' idersiz, nice idersiz, 'alâ veçhi't-tahkik yazub bildiresiz ve sürgün olanları esâmi ile ve haraçları ile yazub bildiresiz ve kadîmî balıkçıları dahi bakıyye-i esâmi ile ve haraçları ile yazub bildiresiz ve cem'inin haraçları yılda ne mikdar akçedir ve anda sürgün oldukları yıldan berü haraçları anda Kili'de mi alınur? Ol takdirce anda Kili'de kaç yıl haraçları alınmışdır, 'alâ veçhi't-tafsîl yazub bildirmeyince olmyasız. Bu bâbda gereği gibi mukayyed olunuz, hüküm varduktan sonra vech-i memur üzere cevabında tehir dürtüst değıldür Şöyle bilesiz, ana göre 'amel eyliyesiz deyü

Tahriren fi 28 Cemâziye'l-evvel sene 896

'An yed-i İlyas Arnavud, silâhdar

Fi 24 Cemâziye'l-âhur sene 896

CEDVEL NO : 6

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı nefis-i Akkerman (1)

Vâcib-i sene 893, be-ma'rifet-i Hızır Bali emîn-i Akkerman (Sf. 843)
Tahriren fi 29 Cemâziye'l-ülâ sene 896

Be-hisab-ı Mevlânâ Yegân kadı-i Akkerman

Hane 167, Cizye	6 026	
'An resm-i yek-akçe-i haracı	167	
Yekûn	6 193	
Minhâ: 1) Teslim-i Hızâne-i 'Âmire fi, 3 Receb sene 895		6 130
2) El-bâkî		63

CEDVEL NO : 7

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Niğbolu ve Zıstova (زیشت اوہ) ve Pilevne (پلاونہ)
ve Nedeleş * (ند لچ) ve Reseleç (رسلچ) ve Rahova (راحوہ) ve Tırnovi (طرنوی)
ve Lofça (لوفجه) ve Ivraga (اوراجه) ve Çernovi (چرنوی) ve gayruhu.

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Receb Pîr.
Tahriren fi 14 Rebi'i'l-evvel sene 896 (Sf. 862)

Be-hisab-ı Hacı Hüsam

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Nefs-i Niğbolu (1)	Asıl 1 913	191	144 094	7 426	(151 520)
Zıstova (2)	Asıl 1 505	154	113 324	6 455	(119 771)
Tırnovi	Asıl 4 382	344	322 477	14 482	(336 959)
Kurşuna (3) قورشونه	Asıl 7 592 (4)	476 (5)	551 536	18 848	(570 384)
Yekûn	Asıl 15 392 (5)	1 165 (5)	1 131 431	47 211	(1 178 642)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 16 557 hane, (her) 10 hane fi 1

1 655

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2

2 357

'An resm-i yek-akçe-i haracı

16 557

'Âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

1 201 211

(1) sf. 983:

Akkerman kadısına hüküm yazıla ki, 'âdet üzere haraçların cem' ide. Ve bu yıl nev-yâfte yıldır, mürdelerin haracın alub sâl-i âyendeye ifrâz ide. Ve ne mîkdar nev-yâfte bulursa hallerine göre harac vaz' idüb haraçların ala.

Ve mezkûr kâfirlere ibtidâ harac isnâ ve tis'in ve semane mie (892) yılında vaz olunmuşdır, isnâ yılının haracın sâbıkaa kadı olan Mevlânâ Sinan hüküm mucebince harac vaz' idüb tamam getirüb

A) Vuzi'a min zâlike : 1 195 284

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fî 2 def'a		1 182 924
a) Def'a, fî 3 Zilka'de sene 895	1 172 160	
b) Def'a, fî 5 Rebi'i'l-evvel sene 896	10 764	
2) Vazifehorân-ı cami'-i Lofça ber-müceb-i hucec-i kadı-i Lofça, 'an 29 Zilhicce sene 895 ilâ 29 Zilhicce sene 896, fî yevm 8, fî sene		2 880
3) Vazifehoran-ı cami'-i Aydos ber-müceb-i hucec-i kadı-i Tırnova, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 896, fî yevm 4, fî sene		1 440
4) Salyâne-i 'İmâret-i Bayezidiye der Edirne ber-müceb-i hucec-i Cafer Çelebi mütevellî-i 'imâret-i mezkûre, 'an 2 Zilka'de sene 894 ilâ 2 Zilka'de sene 895.		5 000
5) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		3 040
a) Kirâye-i akçe 12 hamil	2 800	
b) Behâ-i kîse ma'a resen: 24 surre	240	

B) El-bâki : 5 927

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire fî 28 Ra. sene 896		3 927
2) Teslîm-i Mevlânâ Tacüddin kadı-i Lofça be-cihet-i meremmet-i cami-i Lofça, fî 4 Rebi'i'l-âhır sene 896, ber-müceb-i hucec-i o. Temâmen.		2 000

hesabın göstermiştir. Ve selâse ve tis'in ve semâne mie (893) yılının haracın sâbıkak Akkerman'a emîn olan Hızır Bali cem' idüb tamam hesabın göstermiştir. Ve erba'a yılının dahi mezkûr Hızır Bali eğer cem' etmiş ise asıyla teftiş idüb bildiresiz ki andan taleb oluna ve illâ kefare üzerinde kalmış ise erba'a yılının dahi haracın bile cem' idüb asıyla yazub akçasın ve defterin varan kulla Dergâh-ı Mu'allâya gönderesiz deyü, tahrîren fî 2 Cemâziye'l-âhır sene 896.

'An yed-i İlyas Arnavud, silâhdar Fî 24 cemâziye'l-âhır s. 896.

Mezkûr İlyas kadıdan mektub getürüb eşed ta'un olduğu cihetden "ben cem' iderim ve geçen yılı dahi kadı-i sâbık cem' etmiştir" deyü bildirmiştir. Fî 16 Zilka'de sene 896 mektub getürür.

- (1) Nefs-i Niğbolu ma'a tevâbi'ihâ.
- (2) Vilâyet-i Zıştova (زیشتوه) ve Plevne ve Reseleç ve Nedeleç ve Rahova (راحوه)
- (3) Vilâyet-i Kurşuna (قورشونه) ve Lofça ve Kınık (?) (قنق) ve Ivraça ve Çernovi ma'a karye-i Rusi (روس)
- (4) Cüz (جز) zayı'ât-ı defter-i güzeşte.
- (5) Cüz zayı'ât-ı sene-i güzeşte.

CEDVEL NO : 8

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Filibe ve 'Alâüddin-Ovası ve Zivlayit (?) (زبولایت) ve Kûh-ı Razlog ma'a Çepni (چپنی) ve Zaplanina, cüz vilâyet-i Niş ki ezin muhasebe ifraz şud.

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Yahya Çelebi veled-i Kiçi Bula. (Sf. 887)

Tahiren fi 24 Rebi'i'l-âhur sene 896

Be-hisab-ı Muhiddin Çelebi veled-i Yahya Bali
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyeti		Hane ma'a bive	Cizye
Filibe	Asıl	734	51 916
Alâüddin Ovası*	"	1 689	123 962
Zivlayit* (?)	"	2 659	182 607
	Minhâ (2)	— 2	— 150
	El-bâkî	2 657	182 457
Kûh-ı Razlog ve Çepni	Asıl	3 765	313 517
Zaplanina*	Asıl	2 441	105 384
Cem'an	Asıl (3)	11 288	779 386
	Minhâ (2)	— 2	— 150
	El-bâkî (4)	11 286	779 236

'An resm-i kitâbet-i hisab, (Her) 10 hane fi 1	1 128
" " hisab, der her hezâr akçe fi 2	1 558
" " yek-akçe-i haraci	11 286
Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	795 208

A) Vuzi'a min zâlike : 793 560

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 24 Zilka'de sene 895	791 000
2) Vazîfe-i hatîb-i câmi'i Filibe, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ
sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhur sene 896, fi yevm 2, fi sene	720
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	1 840
a) Kirâye 8 hamil	1 700
b) Behâ-i kîse ma'a resen 11 surre	140

B) El-bâkî : 1 648

Resid, be-Hızâne-i 'Âmire fi 26 Rebi'i'l-âhur sene 896, temâmen.

- (1) Nefs-i Filibe ma'a vilâyet-hâ ve karye-i Çernovi.
- (2) Minhâ: mürde ve müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre hiş-i (حویش) Solak İlyas, ber-müceb-i hucec-i kadî-i İstanbul.
- (3) Cüz vilâyet-i Niş. (Bk. Cedvel 18)
- (4) Be-cihet-i sene-i mezkûre.

CEDVEL NO : 9

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Menlik (منلك), timar-ı Hazret-i İbrahim Paşa
dâme 'alâhu دام علاه

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Kemal kâtib, merdüm-i hazret-i paşa el-mezbûr.

(Sf. 951)

Tahriren fi 2 Muharremi'l-haram sene 896

Be-hisab-ı hod

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	
Asıl:	2 741	189	245 230	3 697	248 927

A) Vuzi'a min zâlîke: 180 990

- 1) Be-cihet-i salyâne-i Hazret-i İbrahim Paşa dâme 'alâhu
ki bâ timar-ı hod munzam şude est, fi sene 180 000
- 2) Vazife-i imam ve müezzîn-i mescid-i Menlik ma'a
behâ-i pih ve hasır (1), fi sene 720
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kise 270
 - a) Kirâye: 1 hamil 250
 - b) Behâ-i kise ma'a resen: 2 surre 20

B) El-bâki: 67 937

Resid, fi sânî-i Muharremi'l-haram sene 897, temâmen

(1) 'An 22 Safer sene 895 ilâ 22 Safer sene 896, fi yevm 2.

CEDVEL NO : 10

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Siroz ve Berü-yaka ve Öte-yaka ve Keşişlik ve Hashâ-i Siroz ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ Pîri Çelebi kadî-i köhne-i Kırk-kilise (Sf. 904 - 906)

Tahrîren fi 2 Cümâde'l-âhira sene 896

Be-hisab-ı Ahmed Kethüda
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C I Z Y E	Mal-i Mukata'a-i	Bagaat	Âsiyâb	Cem'an			
		H.lerden	B.lerden	şem'						
Vilâyet-i Siroz (*)	Asıl	4 467	749	326 593	16 257	94 008	3 694	88 893(1)	640	(529 995)
"	Hashâ-i Halil Paşa	1 223	210	88 637	4 563	28 808	1 159	—	—	(123 167)
"	İstefanye (استفانیه)	579	95	48 971	2 256	—	539	—	—	(51 766)
Nahiye-i Ma'den-i Sengel (سنگل)	"	209	72	18 194	1 271	—	—	—	—	(19 465)
Vilâyet-i Hashâ-i Siroz	"	841	106	79 342	2 247	—	807	12 108(2)	40	(94 544)
Cemâat-ı çeltükçıyan	"	738	14	25 549	247	—	86	—	120	(26 002)
Vilâyet-i Zuhne (زحنه)	"	2 096	375	161 873	8 052	26 862	2 189	70 432(3)	912	
"	Minhâ (4)	—32	—29	—3 503	—493	—	—	—1 071	—	
"	El-bâkı	2 064	346	158 370	7 559	26 862	2 189	69 361	912	(265 253)
"	Drama ve									
Ma'den-i Nikşaniye (نکشانیه)	Asıl	2 275	227	228 325	4 121	—	2 020	34 410(5)	500	(269 376)
Nahiye-i Ma'den-i Kavala	"	478	20	26 077	340	—	462	—	—	(26 879)
Vilâyet-i Keşişlik (کیشلیک)	"	1 289	249	101 002	5 236	24 832	1 237	42 060(6)	52	(174 419)
Nahiye-i İksatiye (اقتیایه)*	"	761	103	52 842	2 204	9 628	—	10 824(7)	1 322	(76 820)
Vilâyet-i Şuşmanos (شوشمانوس)*	"	34	5	2 872	85	—	32	—	—	(2 989)
Nahiye-i Yenice ma'a Gümüleine	"	273	28	18 162	511	—	—	—	—	(18 673)
Kurâ-yi Tespine (تسپینه) Hatun	"	151	12	13 386	264	—	—	—	—	(13 650)
Cem'an	"	15 414	2 265	1 191 735	47 654	183 778	12 225	258 727(8)	3 586	
"	Minhâ (4)	—32	—29	—3 503	—493	—	—	—1 071	—	
"	El-bâkı	15 382	2 236	1 188 290	47 161	184 198	12 225	257 656(9)	3 586	(1 693 056)

Besâtîn (Vilâyet-i Drama'da)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 17 618 hane, 10 hane fi 1	227	1 761
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2		3 384
'An resm-i yek-akçe-i haracı		17 618
'Âdet-i dest-bûst		2 000
Yekûn		1 717 628

A) Vuzi'a min zâlike : 1 711 935

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fî 3 def'a			1 688 145
a) Def'a, fî hâmis-i Zilka'de sene	895	600 000	
b) Def'a, fî 14 Safer sene	896	834 145	
c) Def'a, fî 24 Rebi'l-âhır sene	896	254 000	
2) Vazifehorân-ı cami'-i Siroz 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'l-âhır sene 896 fî yevm 20, fî sene			7 200
3) Vazifehorân-ı cami'-i Şeyh veled-i Hasan Siyah der Siroz, 'an hâmis-i Ramazan sene 895 ilâ hâmis-i Ramazan sene 896, fî yevm 5, fî sene			1 800
4) Vazifehorân-ı cami-i Drama, 'an gurre-i Muharrem sene 894 ilâ gayet-i Zilhicce sene 895, fî yevm 8, fî sene			2 880
5) Vazifehorân-ı cami'-i Temirhisar, 'an gurre-i Şa'ban sene 895 ilâ gaye-i Receb sene 896, fî yevm 12, fî sene			4 320
6) Salyâne-i mukata'a-i zemîn-i bagât-ı karye-i Divri (?) (ديوری) tâbi'-i Siroz vakf-ı merhum Halil Paşa, 'an 17 Zilka'de sene 895 ilâ 17 Zilka'de sene 896			3 000
7) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			4 590
a) Kirâye-i akçe	17 hamil	4 250	
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	33 surre	340	

B) El-bâki : 5 693

Resid, fî Râbi'-i Cumâde'l-ülâ sene 896, temâmen.

(*) Aynı defterde Siroz ile alâkalı olarak şöyle bir kayıt mevcuttur:

Novabri Kadısı Mevlânâ Zâhid Çelebi'ye hüküm yazıldı ki: Siroz Kadılığundan, her yıl varan harâciler, yirmi beş bin akçe *bedel akçesi* alırlar deyü istimâ' olundu. *Bedel şol* nesneye derlermiş ki haraç defterinde ismi ola müsemması olmaya (...) Bu yıl haraç cem' idüb gelen Mevlânâ Pîri ve sâbıkaa cem' iden Seyyid Rahimî ve Ahmed Hâce ihzâr olunub mezkûr akçenin keyfiyeti teftiş olundukda, biz bu akçeden gafilüz ve bunun aslı dahî yokdur, deyü cevâb verdiler.

Hükm-i hümayunum sana vâsil olıcak nefsi Siroz'un keferesin cem' idüb teftiş idüb göresiz her yıl haraççı varıcak kendülerden *baş harâc*'in ve *bağ harâc*'in ve *mâl-i kirpas* aldıktan sonra ismi olub müsemması olmayan kimesneler için kendülerden nesne alınur mı, eğer alınur ise her birinden ne mikdar akçe alınur ve cümle alınan akçe ne mikdar olur? Tam malûm edinüb ve alınmalı olıcak ne veçhile alınur, haraççı huzûrunda mı alınur veyahud kendüler cem' idüb haraççı'ya mı getirürler? Huzûrunda nice zâhir olursa yazub arz idesiz.

Ve nefsi Sirozdan gayri Siroz kadılığı'nda dahî bu veçhile alınur akçeler var mıdır? Ol kadılıkda olan kurânın keferesine âdem gönderüb getirdüb anlardan dahî veçh-i mezkûr üzere teftiş idüb göresiz, onların keyfiyet-i hâli nice malûm olur ise vuku'ı üzere yazub bildiresiz.

Ve nefsi Siroz'un mevcut olan haraçgüzârın ve nevyâftesin tamam teftiş idüb ayru ayru defter idüb nevyâftesine harac vaz' idüb yazub arz idesiz. Şöyle idesiz, benüm eyyâm-ı devletimde ve âvân-ı saltanatımda reâyâyâ zulm olunmaya ve benim mâlüm dahî zâyi' olmya ve arada telhîs ve tezvîr dahî vâkıf olmaya. Bu bâbda ihtiyat üzerinde olub, hakikat-i hâle vâkıf olub arz itmeyince olmayasız, deyu tahrîren fî 11 Cemâziyel-evvel sene 896. Ve yatak (یتاق) akçesi hususu dahî vardır. Zihne'de *ahkâm*'da olduğu yazılmışdır Fî 11 Cemâziyel-evvel sene 896 (Sf. 991).

- (1) Ber-müceb-i defter-i zirâ'ât-ı багаат der sâl-i nevyâfte: 88 893, fi'l-asıl 83 620. Mezkûr Siroz vilâyetlerinde багаат gelecek yılda bundan ifraz olub gayri kimesne şireyi kışın cem' idüb gösterse gerekdir.
- (2) Ber-müceb-i defter-i zirâ'ât-ı багаат: 12 108, fi'l-asıl 10 236. Buna dahi 'alâ hide (علا حله) багаат cem'ine giden gönderildi.
- (3) Ber-müceb-i defter-i zirâ'ât-ı багаат: 70 432, fi'l-asıl 65 503, Bu dahi ifraz olunmuşdur.
- (4) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ber-müceb-i hükm-i hümayûn.
- (5) Ber-müceb-i defter-i zirâ'ât-ı багаат: 34 410, fi'l-asıl 30 357. Bu dahi ifraz olunmuşdur.

CEDVEL NO : 10/1

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı çingenehâ-i nahiye-i Gümülcine ve Siroz ve livâ-i Mîr-i mirân-ı Rumeli ve liva-i Ohri ve Debri ve liva-i Arnavud ve Tırhala ve Karlu ve Ağrıboz gayr-ez liva-i Mora

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Bali veled-i Arab Kadı (Sf. 847)

Tahriren fi 14 Cemâziye'l-âhur sene 895

Be-hisab-ı Tohtamış

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

		C i z y e			
	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	2 250	256	120 143	4 752	
Ez-ziyâde (10)	210		+1 050		
Yekûn	2 250	256	121 193	4 752	
Minhâ (11)	— 95		—3 615		
El-bâkî (12)	2 155	256	117 578	4 752	(122 330)

'An resm-i yek-akçe-i haracî

2 411

Yekûn

114 741

A) Vuzi'a min zâlîke : 122 470

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 29 Cemâziye'l-evvel sene 895 122 000
- 2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 470
- a) Kirâye 1 hamil 450
- b) Behâ-i (kîse) ma'a resen: 2 surre 20

B) El-bâkî : 2 271

Restâ, be-hizâne-i 'Âmire, fi 25 Cemâziye'l-âhur sene 895.

- (6) Ber-mûceb-i defter-i zirâ'ât-ı bagaat: 42 060, fi'l-asıl 40 373. Bu dahi ifraz oldu.
- (7) Ber-mûceb-i defter-i zirâ'ât-ı bagaat: 10 824, fi'l-asıl 9 514 Bu dahi ifraz oldu.
- (8) Ber-mûceb-i defter-i zirâ'ât-ı bagaat: Be-ma'rifet-i Mevlânâ Bali kadî-i köhne-i İpsala ve Ahmed kâtib, 'an ebnâ-i sipahiyân, fi sene 894: 17 648 ceribât, 258 727 (akçe)
- a) Fi'l-asıl ber-mûceb-i defter-i cizye 239 603
- b) Ez-ziyade 'an nev-yâfte, cüz harâbe 19 127
- (9) Ber-mûceb-i defter-i zirâ'ât-ı bagaat ;
- a) Fi'l-asıl 17 648,5 ceribât fi 15 264 727
- b) Minhâ: in'am, be-cihet-i bagaat-ı Siroz ber-mûceb-i hükm-i hümayûn, be-cihet-i 1 200 ceribât, fi 5 —6 000
- c) Harâbe —1 071
- d) El-bâkî 257 656

Bu haracdan ifraz oldu. Şire vaktinde Dergâh-ı Mu'allâ'da olan erbâb-ı kalemden bir kimesne gönderile ki ma'a-rüsum cem'ide deyu emrolundu, fi 25 Cumâde'l-ülâ sene 896.

- (10) Ez-ziyâde, 'an nev-yâfte-i sene-i güzeste: 210 hane, fi 5.
- (11) Minhâ: zayî', be-cihet-i sene-i mezkûre ki gurihte (كوريته) ve müsîm şudend. Minhâ: müs-lüman şude, 17 hane, cizye 931.
- (12) El-bakî: gayr-ez zayî'ât be-cihet-i sene-i mezkûre.

CEDVEL NO : 11

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Selânik ve Kalimerya (قاليمرية) ve Avrathisarı ve Şuşmen (اوليويه) ve Cebel-i Bogdanos (جبل بغانوس) ve Yenice ve Olivire (?) (شوشمن)

Be-ma'rifet-i Muhiddin veled-i Bali (Şf. 858) (Bk. No. 69)

Tahriren fi 17 Muharrem sene 896

Be-hisab-ı Edhem Çelebi
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Alâüddin kâtib-i
köhne-i cebehane ve Mehmedî kâtib.

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Selânik	Asıl	1 838	86 781
Kalimerye	Asıl	1 187	91 441
	Nev-yâfte yava	+2	+56
	Yekûn	1 189	91 497
Hortaç (خورتاج)	Asıl	1 262	85 046
Avrathisarı	Asıl	3 183	187 464
Şuşmen	Asıl	689	45 564
Cebel-i Bogdanos	Asıl	2 676	156 179
	Nev-yâfte yave	+3	+104
	Yekûn	2 679	156 283
Yenice-i Vardar	Asıl	1 405	91 212
Olivire (?)*	Asıl	1 559	106 265
	Nev-yâfte yava	+1	+120
	Yekûn	1 560	106 385
Nefs-i Ma'den-i Sidrekapsa (سدره قپسى)	Asıl	606	42 085
Evkaf-ı Evrenos Beğ	Asıl	199	12 749
Cem'an	Asıl	14 604	904 836
	Nevyâfte yava	+6	+280
	Yekûn	14 610	905 116

'An resm-i kitâbet-i hisab, (her) 10 hane fi	1	461
'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi	3	810
'An resm-i yek-akçe-i haracı		14 610
'Âdet-i dest-bûsi		2 000
	Yekûn	924 997

A) Vuzi'a min zâlîke : 922 720

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, 2 def'a		920 000
a) Def'a, fi 21 Şevval Sene 895	700 000	
b) Def'a, fi 17 Muharrem Sene 896	220 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i (kise)		2 720
a) Kirâye	9 hamil	2 540
b) Behâ-i kise ma'a resen:	18 surre	180

B) El-bâki : 2 277

Resîd, fi 28 Ra. sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 12

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Ustrumca ve Maleşeva (مالشوه) ve Petriç ve Koniçe ve Tikveş ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Hamza Baba kâtib, hîş-i Burhan İbn-i دوقه (Sf. 878 - 879)

Tahriren fî 11 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Muhiddin Voyvoda
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		Cem'an cizye
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	
Ustrumca	Asıl	3 307	355	239 353	6 338	
	Minha (1)	—4		—233		
	El-bâki	3 303	355	239 120	6 338	(245 458)
Petriç	Asıl	2 098	200	157 916	3 860	(161 776)
Maleşeva	Asıl	782	55	58 470	935	(59 405)
Koniçe	Asıl	1.569	189	118 759	3 475	122.234
Tikveş	Asıl	2 529	216	155 808	4 052	
	Nev-yâfte baştina	+4		+140		
	Yekûn	2 533	216	155 948	4 052	(160 000)
Cem'an	Asıl	10 285	1 015	730 306	18 660	
	Minhâ (2)	—4		—233		
	El-bâki	10 281	1 015	730 073	18 660	
	Nev-yâfte baştina	+4		+140		
	Yekûn	10 285	1 015	730 213	18 660	(748 873)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 11 300 hane, (her) 10 hane fî 1	1 130
'An resm-i hesab der her hezâr akçe	fî 2
'An resm-i nîze: 40 hane	fî 7
'An resm-i yek-akçe-i haracı	11 300
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
	Yekûn
	765 080

A) Vuzi'a min zâlike : 763 660

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, 2 def'a	759 350
a) Def'a, fî 3 Zilhicce sene 895	639 700
b) Def'a, fî 17 Muharrem sene 896	119 650
2) Vazifehorân-ı cami'-i Ustrumca, 'an 23 Şevval sene 895 ilâ 23 Şevval sene 896, fî yevm 6, fî sene	2 160
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	2 150
a) Kirâye	7,5 hamil
b) Behâ-i kîse ma'a resen	15 surre
	150

B) El-bâki : 1 420

Resîd, fî 26 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

- (1) Minhâ: müslüman şude, ber-müceb-i hucec-i kadî-i Ustrumca, 'an sene-i mezkûre.
(2) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre, müslüman şudend.

CEDVEL NO : 13

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i İştîp ve Novgoriça (نوگوریچہ) ve Kratova

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Hayruddin kâtib, merdüm-i İshak Paşa
(sf. 856) (Bk. No. 68)

Tahrîren fî 12 Muharrem sene 896

Be-hisab-ı Kemal Çelebi

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
İştîp	Asıl	2 965	356	237 975	6 981	
	Nev-yâfte (1)	—(?)		+ 72		
	Yekûn	2 965	356	238 047	6 981	(245 028)
Novgoriça	Asıl	2 558	323	188 996	5 890	(189 886)
Kratova	"	1 911	321	136 982	5 484	(142 466)
Cem'an	"	7 434	1 000	563 953	18 355	
	Nev-yâfte	?		+ 72		
	Yekûn	7 434	1 000	564 025	18 355	(582 380)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 8 434 hane, (her) 10 hane fî 1	843
'An resm-i hesab, der her hezâr akçe fî 2	1 164
'An resm-i yek-akçe-i haracı	8 434
'An resm-i nize (نیزه): 72 neferâ " 7	504
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	595 325

Masraf-ı zâlîke : 595 325 temâmen

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire 2 def'a 590 923
 - a) Def'a fî 11 Şevval, sene 895 227 664
 - b) Def'a fî gurre-i Muharrem, sene 896 363 259
- 2) Vazîfehorrân-ı cami-i İştîp, 'an hâmis-i Zilka'de sene 895 ilâ hâmis-i Zilka'de sene 896, fî yevm 8, fî sene 2 880
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 1 522
 - a) Kirâye 6 hamil 1 400
 - b) Behâ-i kîse 12 surre 122

Temâmen

(1) Ziyâde-i nev-yâfte.

CEDVEL NO : 14

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Ilıca-i Kostandin ve Islavişte (اسلاوشته)
ve Kumaniça (کمانیچه) ve Gorna-Krayište (گورنه قرایشته) ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mustafa Çelebi veled-i Davud Çelebi (sf. 883)

Tahriren fi 22 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Muslihiddin Edirne
Mukabele şud, be-ma'rifet-i 'Ali Çelebi b.
Saferşah

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Ilıca-i Kostandin	Asıl 1 824	97	134 453	1 770	(136 223)
Islavişte	" 1 263	77	99 830	1 414	(101 244)
Kumaniça	" 352	19	26 280	363	(26 643)
Gorna Krayište	" 781	67	63 318	1 314	(64 632)
Piyaniçe (پیانیچه)	" 1 828	105	141 827	1 855	(143 682)
Koçani (کوچانی)	" 1 831	107	150 687	1 911	(152 598)
Dupniçe (دوپنیچه)	" 2 904	151	233 458	2 953	(236 411)
Sireşnik (سرشنیک)	" 1 289	97	107 917	1 769	(109 686)
Rademir (رادهمیر)	" 1 851	154	150 683	2 693	(153 376)
Cema'at-ı zevâid-i voynugaan	" 304	—	19 162	—	(19 162)
Cem'an	" 14 227	874	1 127 615	16 042	(1 143 657)

'An resm-i kitâbet-i hisab: 15 101 hane, 10 hane fi 1	1 510
'An resm-i hisab, 15 101 hane, 10 hane fi 1	2 287
'An resm-i nîze (نیزه) 223 hane fi 7	1 561
'An resm-i yek-akçe-i haracı	15 101
'An 'âdet-i dest-bûsı	2 000
Cem'an	1 166 116

A) Vuzi'a min zâlike: 1 152 983

- 1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmiri, fi 13 Safer sene 896 1 145 703
- 2) Vazîfhorân-ı câmi'-i Ilıca-i Köstendil, 'an hâmis-i
Receb sene 895 ilâ hâmis-i Receb sene 896,
fi yevm 10, fi sene 3 600
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 3 680
 - a) Kirâye 12 hamil 3 550
 - b) Behâ-i kîse ma'a resen 23 surre 130

B) El-bâki: 13 133

Resid, fi 26 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 15

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i İvranya (اورانیہ) ma'a Preşova (پراشوه)
ve cemâ'at-ı bâzdarân

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Nurullah kâtib (Sf. 867)

Tahriren fi 25 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Oruçhan
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Süleyman Çelebi
b. Hanefî ve İlyas kâtib.

	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bívelerden)	(Cem'an cizye)	
Vilâyet-i İvranya ma'a Preşova	Asıl	5 074	390	292 403	6 630	
	Nev-yâfte (1)	+20		+ 205		
	Yekûn	5 094	390	292 608	6 630	(299 238)
Cemâ'at-ı bâzdarân	Asıl	454	34	31 948	578	(32 526)
Cem'an	Asıl	5 528	424	324 351	7 208	
	Nev-yâfte (2)	+20		+205		
	Yekûn	5 548	424	324 556	7 208	(331 764)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 5 972 hane, (her) 10 hane fi 1	597
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	663
'An resm-i yek-akçe-i haracî	5 972
'An resm-i dest-bûsî der her hezâr hane fi 200	1 194
Yekûn	340 190

A) Vuzi'a min zâlike : 340 175

1) Teslîm-i Hizâne-i Âmire, fi 19 Zilka'de sene 895	339 200
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	975
a) Kirâye	3,5 hamil 900
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	7 surre 75

B) El-bâki : 15

Restâ, fi 28 Ra. sene 896, temâmen.

- (1) Nev-yâfte-i karye-i Derbend Brakula (براقولا) nâm ve gayruhu.
Minhâ: karye-i Derbend, 18 hane, cizye 154.
- (2) Nev-yâfte-i Derbend ve gayruhu.

CEDVEL NO : 16

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Sofya ve Şhirköy ma'a İznebol (ازنبول)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin Migalkara, emin-i köhne-i Sofya. (Sf. 886)

Tahriren fi 24 Rebi'i'l-âhur sene 896

Be-hisab-ı Receb Pir

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Sofya	Asıl	7 160	948	546 801	18 470	(561 271)
Şhirköy	Asıl	5 215	484	390 428	9 628	
	ma'a Nev-yäfte (1)	+2		+ 54		
İznebol	Yekûn	5 217	484	390 482	9 628	(400 110)
Cem'an	Asıl	12 375	1 432	937 229	28 098	
	Nev-yäfte (1)	+2		+ 54		
	Yekûn	12 377	1 432	937 283	28 098	(965 381)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 13 809 hane, (her) 10 hane fi 1	1 380	
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	1 930	
'An resm-i gönder-i voynugaan, 556 hane fi 7	3 982	
'An resm-i yek-akçe-i haracı	13 809	
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000	
	Yekûn	988 392

A) Vuzi'a min zâlîke : 987 241

1) Teslîm-i Hızâne-i Âmire, 2 def'a	798 922
a) Def'a, fi 25 Şevval sene 895	748 922
b) Def'a, fi 26 Şevval sene 895	50 000
2) Vazîfedorân-ı cami'-i Şhirköy, 'an 17 Şa'ban sene 895 ilâ 17 Şa'ban sene 896, fi yevm 9, fi sene	3 240
3) Vazîfedorân-ı cami'-i Radomir, 'an 12 Receb sene 895 ilâ 12 Receb sene 896, fi sene	2 720
a) Fî yevm 7, fi sene	2 520
b) Be-cihet-i behâ-i revgan-ı pih ve hasır	200

(1) Nev-yäfte, be-ma'rifet-i merd-i tîmar.

- 4) Vazîfe-i Mevlânâ Muhiddin, imam-ı cami'-i Breznik(?) (بر زنيك),
'an 24 Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ 24 Cumâde'l-ülâ
sene 896, fi yevm 2, fi sene 720
- 5) Vazîfehorân-ı mescid-i Mîr-i-mîrân-ı Rumeli der
Sofya, 'an 27 Ramazan sene 895 ilâ 27 Ramazan
sene 896, fi yevm 3, fi sene 1 080
- 6) Teslîm-i Mevlânâ Şuca', kadî-i Sofya ve Hüdâdâd, emîn-i
Sofya, Be-cihet-i harc-ı hassa der Sofya, ber-mûceb-i
hükm-i humâyûn, 3 def'a (2) 178 559
- a) Def'a, fi 17 Receb sene 895 100 000
- b) Def'a, fi 28 Ramazan sene 895 48 559
- c) Def'a, 'an yed-i 'Ali, 'an ebnâ-i sipahiyân,
ber-mûceb-i hükm-i humâyûn ve hucec-i Mevlânâ
'Alâüddin kadîsker-i Rumeli, fi 6 Şevval sene 895 30 000
- 7) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 2 000
- a) Kirâye 10 hamil 1 800
- b) Behâ-i kîse ve gayruhu 20 surre 200

B) El-bâki: 1 151

Restd, fi 27 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 17

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Berkofça ve Aşağa-Bucak* der liva-i Sofya

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Rüstem kâtib, emîn-i köhne-i çeltük-i Tırhala

Tahrîren fi 26. Şevval sene 895 der âb-ı Ergene

Be-hisab-ı İshak çelebi

Mukabele şûd, be-ma'rifet-i Ömer, kâtib

Asıl	C i z y e			
	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bîvelerden)
	4 345	521	302 384	9 078
				311 462

'An resm-i kitâbet-i hisab	486
'An resm-i hisab	622
'An resm-i nîze: 26 nefer fi 7	182
'An resm-i yek akçe-i haracî	4866
'An 'âdet-i dest-bûsî-i haracî el-mezbûr, der her hezâr hane fi 200	973
	<u>318 591</u>

- (2) Mahsub, be-muhasebe-i harc-ı hassa der Sofya. Be-ma'rifet-i Hüdâdâd.
'An 14 Cemâziye'l-evvel sene 895 ilâ 14 Cemâziye'l-evvel sene 896.

	<i>Masraf-ı zâlike</i>	318 591 :	
1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, 2 def'a			317 641
a) Def'a, fî 19 Şevval sene 895		310 650	
b) Def'a, fî 21 Şevval sene 895		6 991	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			950
a) Kirâye-i akçe, 3 hamil		900	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 6 surre		50	

CEDVEL NO : 18

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Niş ki sâbıkaa be muhasebe-i Filibe be-hem nibişte bud (نیشته بود), hâliyâ ifraz şud

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Dursun veled-i Bali, hiş-i Hacı Şehabeddin (Sf. 888)

Tahriren fî 24 Rebi'i'l-âhır sene 894

Be-hisab-ı Muhiddin Çelebi b. Yahya Bali
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Seferşah

	Hane ma'a bîve	Cizye
Asıl:	2 233	98 292
'An resm-i yek-akçe-i haracı		2 233
Yekûn, cüz sair rûsûm		100 525

A) Vuzi'a min zâlike : 99 080

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fî 13 Ramazan sene 895		96 000
2) Vazifehorân-ı cami'-i Niş, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhır sene 896 fî yevm 8, fî sene		2 880
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		200
a) Kirâye, 1 hamil	180	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 2 surre	20	

B) El-bâki : 1 445

Restd, fî 26 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen

CEDVEL NO : 19

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Vidin ve Glave (كلوه) ve Çerna-Rika (چرنه ريكه) ve Belgrad ve Isfırlık (اسفیرلك) ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ 'Abdi, kâtib-i Karaverye (Sf. 908)

Tahriren ft 6 Cumâde'l-ûlâ sene 896

Be-hisab-ı Hamza Bali hâş-ı Burhan
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane ma'a bive		Cizye
Vidin	Asıl	2 566	80 530
	Nev-yâfte (1)	+ 10	+ 273
	Yekûn	2 576	80 803
Timok (تمق)	Asıl	1 931	71 723
	Nev-yâfte (1)	+ 2	+ 38
	Yekûn	1 933	71 761
Glavye ve Teşniç* (?) (كلويه و تشنيچ)	Asıl	1 483	25 912
	Nev-yâfte (1)	+ 7	+ 108
	Yekûn	1 490	26 020
Çerna-rika	Asıl	552	7 801
	Nev-yâfte (1)	+ 5	+ 70
	Yekûn	557	7 871
Belgrad	Asıl	634	23 000
	Nev-yâfte (1)	+ 7	+ 259
	Yekûn	641	23 259
Isfırlık	Asıl	1 646	59 579
	Nev-yâfte (2)	+ 83	+ 2 281
	Yekûn	1 729	61 860
Bane (بانہ)	Asıl	1 468	54 054
	Nev-yâfte (2)	+ 92	+ 2 445
	Yekûn	1 560	56 499
Kurâ-yı Vireniçler (قرای ویره نیچلر)	Asıl	298	17 624
Cem'an	Asıl	10 578	340 223
	Nev-yâfte (3)	+ 206	+ 5 474
	Yekûn	10 784	345 697

'An resm-i kitâbet-i hesab, 10 hane fi 1

1 078

'An resm-i hesab, der her hezâr akçe fi 2

690

'An resm-i yek-akçe-i haracı

10 784

'Adet-i dest-bûst

2 000

Yekûn

360 249

(1) 'An mürdegân-ı zinde.

(2) Zinde, 'an mürdegân ve haymana.

(3) Nev-yâfte ber-müceb-i defter-i kudât-ı (فضات) vilâyet-i mezkûrin.

A) Vuzi'a min zâlîke : 355 695

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi hâmis-i Saferî'l-muzaffer, sene 896	354 425
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	1 270
a) Kirâye	3,5 hamil
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 7 surre	1 200
	70

B) El-bâki : 4 554

Resid, ft 9 Cumâde'l-ülâ sene 896 temâmen.

CEDVEL NO : 20

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Semendire ma'a Balna (بالنه) ve Ma'den-i Rudnik ve Jeleznik ve Sirebreniça (سرار نيجه) ve Ağça tuzı (اغچه طوزی)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muslihiddin-i mezbur kâtib.

(Sf. 817) (Bk. No. 66).

Tahriren ft 13 Cumâde'l-ülâ sene 895

Be-hisab-ı Osman kâtib
Mukabele şud, be - ma'rifet-i Derviş
Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)
Semendire (r)	Asıl	7 527	236	119 136	2 477
Ez-ziyade be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 967 hane fi 5	967			+4 935	
	Yekûn	7 527	236	124 071	2 477 (126 548)
Ma'den-i Rudnik	Asıl	617	—	25 000(2)	— 25 000
„ Jeleznik (ژلنيك)	Asıl	129	—	2 080(3)	— 2 080
Memleha-i Ağça*	Asıl	330	—	10 349	— 10 349
Cem'an	Asıl	8 603	236	156 565	2 477
Ez-ziyade be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste.	967			+4 935	
	Yekûn	8 603	236	161 500	2 477 (163 977)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 8 839 hane, (her) 10 hane fi 1

883

'An resm-i hisab : (Her) hezâr akçe fi 2

327

Yek-akçe-i haracî

8 839

'Âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

176 026

A) Vuzi'a min zâlîke : 175 060

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 4 def'a		174 220
a) Def'a, fî 3 Safer	sene 895	154 220
b) Def'a, fî 27 Safer	sene 895	12 000
c) Def'a, fî 3 Rebi'i'l-evvel	sene 895	4 000
d) Def'a, fî sâdis Cumâde'l-ülâ	sene 895	4 000
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		(840)
a) Kirâye 2 hamil		800
b) Behâ-i kîse ma'a resen: 4 surre		40

B) El-bâki: 866

Resid be-Hızâne-i 'Amire, fî 12 Cemâziye'l-âhır sene 895, temâmen

Def'a cizye-i hasene-i gönder-i 'âdet-i voynugaan-ı yamak der nahiye-i Todomir (تودومیر) tâbi-i Sireberniçe ber müceb-i mektub-ı mevlânâ kadı-i Sireberniçe, fî 28 Zilka'de sene 894: 30 neferen, fî 1 sikke, fî seneteyn 60 sikke

a) Be-cihet-i sene-i 893	30 sikke
b) Be-cihet-i sene-i 894	30 sikke

Be-hisab-ı akçe :

Her sikke 'an 'âdet-i flori fî 45 = 2 700

Resid, be-Hızâne-i 'Amire fî 21 Cumâde'l-ülâ sene 895, temâmen.

- (1) Vilâyet-i Semendire ma'a Balna ve Ma'den-i Sireberniçe ve Kuçeva (قوچوه) ve Seferiçe* (سفریچه) ve Nikodim (نیقودیم) ve Braniçeva (برانچوه) ve Raseva (راسوه) ve Omol (امول) ve Ravaniçe (روانچیه) ve İjder (اژدر) ve karye-i اوراش ma'a eflâkaan-ı Braniçeva ki der *defter-i esâmi* (دفتر اسامی) mahlût nibişte est. (مخلوط نبشته است)
- (2) Cizye-i asıl ma'a ispenç, ber-veçh-i maktu' 25 000 (akçe)
a) Be-cihet-i cizye	16 000
b) Be-cihet-i ispenç	9 000
- (3) Cizye, ber-veçh-i maktu'.

CEDVEL NO : 21

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Pavlo (پاولو) ve Kovaç (قواچ) der vilâyet-i Bosna
Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Tacüddin el-kâtib, divâne (Sf. 788) (دیوانه)

Tahriren fi 8 Rebi'ü'l-âhır sene 895

Be-hisab-ı 'Alâüddin kâtib
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

		C i z y e			
Vilâyet-i		Hane Bive (Hanelerden) (Bivelerden)			
Bogazi Yumru (1) (بوغازی یومری)	Asıl	2 172	146	106 591	2 775
	Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 41 hane fi 5	41		+ 205	
	Yekûn	2 172	146	106 796	2 775 (109 571)
Çatalca	Asıl	1 089	65	52 855	1 245
	Ez-ziyâde be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 34 hane, fi 5	34		+ 170	
	Yekûn	1 089	65	53 025	1 245 (54 270)
Vişegrad (ویشگراد) ve Hortaç* (حورتاچ) ve Dobrun (طوبرون) ve Priboy (بری بوی)	Asıl	2 086	75	89 811	1 326
	Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 93 hane, fi 5	93		+ 465	
	Minhâ zayı' be-cihet-i sene-i mezkûre ki gurihte şudend	—16		— 717	
Yekûn	2 070	75	89 559	1 326 (90 885)	
İvratar (اوراتار) ma'a Osad (اوساد)	Asıl	1 691	32	79 676	594
	Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 45 hane, fi 5	45		+ 225	
	Yekûn	1 691	32	79 901	594 (80 495)
Gebrân-ı perâ- kende (2)	Asıl	124	1	5 208	17 5 225
	Asıl	7 162	319	334 141	5 957
Cem'an	Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 213 hane fi 5	213		+ 1 065	
	Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki gurihte şudend	—16		— 717	
	Yekûn	7 146	319	334 489	5 957 (340 446)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 7 465 hane, (her) 10 hane fi 1	746
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	680
Yek-akçe-i haracı	7 465
'An 'âdet-i dest-bûsî: (Her) 1 000 hane fi 200	1 493
Yekûn..	350 830

- (1) Bogazi Yumru ma'a Boraç (بوراج) ve Olofça (اولوفچه)
(2) Ki 'an taraf-ı Izvornik refte bûdend.

A) Vuzi'a min zâlike : 350 470

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 2 def'a		349 000
a) Def'a, fî 13 Saferî'l-muzaffer sene 895	332 000	
b) Def'a, fî 2 Rebi'i'l-evvel sene 895	17 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 470
a) Kirâye: 3,5 hamil	1 400	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 7 surre		70

B) El-Bâki : 360

Resid, be-Hızâne-i 'Amire fî 5 Cumâde'l-ülâ sene 895, temâmen.

CEDVEL NO : 22

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Visoko (ويستو) tâbi' i Kiral-i Bosna ve Lepeniça (لبنچہ) ve Dubrovnik (دوبروونيك) ve gayruhu der vilâyet-i Kiral-i Bosna

(Sf. 826 - 827)

Tahriren fî 26 Cemâziye'l-evvel sene 895

Be-Hisab-ı Muhiddin bin Bedreddin
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Visoko (1)	Asıl	4 235	76	174 875	1 555
	Minhâ (2)	— 10		— 387	
	El-bâki	4 225	76	174 488	1 555
	Ez-ziyade (3)	87		+ 335	
	Yekûn	4 225	76	174 823	1 555 (176 378)
Neretva (نره توه) ve Dolna-Rama (دولنه راما) ve İskopya (اسقوپيه)	Asıl	3 554	40	146 526	932
	Minhâ (4)	— 64		— 2 971	
	El-bâki	3 490	40	143 555	932
	Ez-ziyade (3)	33		+ 165	
	Yekûn	3 490	40	143 720	932 (144 652)
Ma'den-i Kreşova (کراشوه) ve Olofça (اولوفچه) ve Sunice (سونيچه)*	Asıl	1 122	39	44 885	716
	Ez-ziyade (3)	31		+ 155	
	Yekûn	1 122	39	45 040	716 (45 756)
Cem'an	Asıl	8 911	155	366 286	3 205
	Minhâ (5)	— 74		— 3 358	
	El-bâki	8 837	155	362 928	3 203
	Ez-ziyade (3)	131		+ 655	
	Yekûn	8 837	155	363 583	3 205 (366 788)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 8 992 hane, (her) 10 hane fî 1

899

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fî 2

733

'An resm-i yek-akçe-i haracı

8 992

'Âdet-i dest-büsî

2 000

Yekûn

379 410

A) Vuz'a min zâlike : 376 455

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	2 def'a		374 875
a) Def'a, fi 8 Rebi'i'l-âhır sene 895		357 000	
b) Def'a, fi 17 Rebi'i'l-âhır sene 895		17 875	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 580
a) Kirâye,	4 hamil	1 500	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 8 surre fi 10		80	

B) El-bâki : 2 955

Resîd, be-Hızâne-i 'Amire, fi 27 Cumâde'l-ülâ sene 895, temâmen.

CEDVEL NO : 23

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Popoviçe (پوپوچیچہ) der vilâyet-i Bosna ve Gradište (غرادشتہ) ve Laşva (لاشوه) ve Milne (میلنه) ve âdet-i flori-i nahiye-i Saray-ovası ve gayruhu Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Nurullah kâtib (Sf. 785 - 786)

Tahrîren fi 7 Rebi'i'l-âhır sene 895

Be-hisab-ı Kemal Dizdâr
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Dervîş 'Ali

Vilâyet-i	C İ Z Y E				(Cem'an) cizye
	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bivelerden)	
Popoviça ve Gradişte, Laşva ve Milne *	Asıl	4 493	92	181 244	1 977
	Ez-ziyade be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste, 162 hane fi 5	162		+ 810	
	Minhâ (1)	-73		-2 686	
	El-bâkî be-cihet-i sene-i mezkûre	4 420		179 368	
	Ez-ziyade (2)			+2 797	
Yekûn	4 420	92	182 165	1 977	(184 142)
'Âdet-i Flori (3)	Asıl	1 173	46	66 173	1 244
	Ez-ziyade be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 9 hane fi 5	9		+45	
	Minhâ: Müslüman şude be-cihet-i sene-i mezkûre	-1		-56	
	Yekûn	1 172	46	66 162	1 244
Cem'an	Asıl	5 666	138	247 417	3 221
	Ez-ziyade (4)	171		+3 652	
	Minhâ (5)	-74		-2 742	
	Yekûn	5 592	138	248 327	3 221

'An resm-i kitâbet-i hisab, 5 730 hane, (her) 10 hane fi 1	573
'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2	503
Yek-akçe-i haracı	5 730
'Âdet-i dest-bûsî, (her) hezâr hane fi 200	1 146
Yekûn	259 500

- (1) Vilâyet-i Visoko (ويسقو) ma'a Lepeniça (لبنجه) ve Dubrovnik (دوبرونيك) ve Graç (غراچ) ve gayruhu tâbî-i Saray-ovası.
- (2) Minhâ: zâyi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend ez-ân-sebeb (ازان سبب) ki memleket kaht şude, ber-müceb-i hucec-i Ya'kub Beğ, ma'a müslüman şude.
- (3) Ez-ziyade, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste.
- (4) Minhâ: zâyi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend.
- (5) Minhâ: zâyi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend, der bâlâ mezkûr est, ma'a müslüman şude.

A) Vuzi'a min zâlîke : 257 703

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a		251 553
a) Def'a, fi 28 Muharrem	sene 895	251 553	
b) Def'a, fi 3 Rebi'i'l-evvel	sene 895	5 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 150
a) Kirâye-i akçe, 2,5 hamil		1 100	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 5 surre		50	

B) El-bâki : 1 797

Resid, be-Hizâne-i 'Amire fi 8 Rebi'i'l-âhır sené 895, temâmen.

- (1) Zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre nâ-bedîd şud (نابدید شد) ve müslüman şudend. 'An kurâ-yi 8 kıt'a ki der zîr (2) mezkûr est. Hane 73, cizye 2 686. Minhâ 3 müslüman.
- (2) Ez-ziyâde, be-cizye-i gebrân-ı karye-i Glavnik (غلاونيك) ve Kutrone (قوترونه) ve Oragoviçe (اوراگوويچه) ve Gale (غله) ve Lujnik (?) (لوزنيك) ve Petriç (پتريچ) ve Bazar-ı Rundak (?) (بازاررونداق) ve Jelezne Polye (ژلزنهپوليه), 8 kıt'a. 63 hane ki âdet-i flori vaz' şud : 2 797 (akçe) Fi'l-asıl 119 hane, 4 450 (akçe)cizye. Bunlar yâğî (ياغى) yire karîb olduğu cihetden tefrika (تفريقه)olub 73 hane müslümanla zayi' yazıldı, mezkûrdur. Yukarıda bâkî kalan 63 hane hükm-i hümayûn mücebince 'avârızdan berî olub eflâk rüsûmı 'âdet üzere seksen üçer akçe vaz' olduğu cihetden yukarıda asılda zikr olan kadîm haraçları üzere 2 797 akçe dahi ziyade kayd olundu.
- Esamî defteri*'nde bunlardan kadîm haraçları üzerine ziyade yazılıb her birine eflâk 'âdeti rüsûmu üzere seksen üçer akçe kayd oldı.
- (3) 'Âdet-i flori-i nahiyet-i Saray-ovası.
- (4) Ez-ziyade, 3 652 akçe: a) Be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 171 hane fi 5 — 855
b) Be-cizye-i gebrân-ı kurâ-yi Mezkûr ki der bâlâ mezkûr est, 8 kıt'a. Ez-ân sebeb (ازان سبب) ki 'âdet-i flori mültezim şudend : 2 797.
- (5) Zayi' be-cihet-i sene-i mezkûre, nâ-bedîd (نابدید) ve müteferrik şudend ve müslüman şudend, der bâlâ mezkûr est.

CEDVEL NO : 24

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Hersek

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muslihiddin veled Rumkuş

Tahriren fi 13 Cumâde'l-ülâ sene 895 (Sf. 818 - 819) (Bk. No. 65)

Be-hisab-ı Muhiddin hîş-i بداری

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Nahiye-i		Hane ma'a bive	Cizye	
Nevesinye (نواسنيه)	Asıl	4 849	182 270	
	Minhâ (1)	— 4	— 178	
	Ez-ziyade (2)	209	+ 1 405	
	Nev-yâfte baştina	+ 2	+ 49	
	Yekûn	4 847	183 176	183 176
Sokol (صوقول)	Asıl	6 666	291 532	
	Minhâ (1)	— 27	— 1 281	
	Ez-ziyade (2)	87	+ 435	
	Nev-yâfte baştina	+ 2	+ 49	
	Yekûn	6 441	290 735	290 735
Preboy (پره بوی) ma'a Duştıçe (دوشتیچه)	Asıl	1 645	74 344	
	Minhâ (3)	— 13	— 556	
	Ez-ziyade (2)	16	+ 80	
	Yekûn	1 632	73 868	27 538
Ma'den-i Çayniçe (چاینیچه) ve Birvenik (برونیک)	Asıl	542	27 538	
	Minhâ (1)	— 2	— 47	
	Ez-ziyade (2)	18	— 90	
	Yekûn	540	27 581	27 581
Kukan (کوکان) ve Poplata (پوپلاته) ve Milaşeva (ملاشوه)	Asıl	2 328	97 116	
	Minhâ (4)	— 58	— 1 877	
	Ez-ziyade (2)	44	+ 220	
	Yekûn	2 270	95 459	95 459
Cem'an	Asıl	15 830	672 800	
	Minhâ (5)	— 104	— 3 939	
	Ez-ziyade (2)	374	+ 1 870	
	Nev-yâfte baştina	+ 4	+ 88	
	Yekûn	15 730	670 819	670 819

'An resm-i kitâbet-i hisab, (her) 10 hane fi 1 1 573

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2 1 340

'An resm-i gönder, 100 nefer fi 7 700

'An resm-i yek-akçe-i haracı 15 730

'Âdet-i dest-bûsî 2 000

'An ispençe-i Ma'den-i Çayniçe: 347 hane, fi 25 8 675

Yekûn 30 018

700 837

(1) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre.

(2) Ez-ziyade, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeşte cüz bive.

(3) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müslüman şudend.

(4) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki gürhte şudend (کریخته شدند).

(5) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre:

a) Müslüman şude: 46 hane, cizye 1 599.

b) Gürhtegân (کریخته گان), ber-müceb-i mektub-ı kadı-i Preboy: 58 hane, cizye 2 345.

A) Vuzi'a min zâlike : 695 356

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	3 def'a		692 616
a) Def'a, fi 2 Muharrem		sene 895	335 000
b) Def'a, fi 10 Rebi'i'l-âhır		sene 895	307 607
c) Def'a, fi 6 Cumâde'l-ülâ		sene 895	50 008
1) Nakid		49 000	
2) Hasene-i efrenciye 21 sikke			
	fi 48	= 1 008	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 740
a) Kirâye	7 hamil		2 600
b) Behâ-i kîse ma'a resen	14 surre		140

B) El-bâki : 5 481

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire fi 15 Cumâde'l-ülâ sene 895		5 211
2) Zimmetü'l-bâki		270

Minhâ: iptidâ-i vazîfe-i Mevlânâ 'Alâüddin ki hatib-i Cami'i

Cedîd şud der Hoca (حوجه) 'An gurre-i Zilhicce sene 894 ilâ gayet-i Muharrem sene 895 fi yevm, 3, fi 3 şehr 270, temâmen.

CEDVEL NO : 25

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Birvenik (برونيك) ve Bihor (بهور) ve Komotin (?) (كومتين) ve Suho-gorla (سوخورله) ve Plav (پلاو) der livâ-i Prizrin

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ Sinan, kadı-i köhne-i Gümülcüne (Sf. 909 - 910)

Tahrîren fi 8 Cumâde'l-ülâ sene 896

Be-hisab-ı Kıvameddin hîş-i Kemal Paşa
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Dervîş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Birvenik	Asıl	4 681	278	211 885	4 716
	Minhâ (1)	— 7		— 344	
	El-bâki	4 674	278	211 541	4 716 (216 257)
Bihor	Asıl	1 643	116	74 105	1 972
	Minhâ (2)	— 211	— 8	— 9 367	— 136
	El-bâki	1 432	108	64 738	1 836 (66 574)
Komotin (?) *	Asıl	844	65	37 101	1 148 (38 249)
Plav (3)	"	1 615	—	15 000	— 15 000
Suho-gorla	"	3 371	270	169 862	4 600 (174 462)
Eflâkaan-ı	"	451	30	23 854	510
Prizrin	Minhâ (4)	— 52		— 2 822	
	El-bâki	399	30	21 032	510 (21 542)
	Asıl	12 605	759	531 807	12 946
Cem'an	Minhâ (5) (6)	— 270	— 8	— 12 533	— 136
	El-bâki	12 335	751	519 274	12 810 (532 084)

'An resm-i kitâbet-i hesab 'an 13 086 hane, (her) 10 hane fi 1

'An resm-i hesab der her hezâr akçe fi 2

'An resm-i yek-akçe-i haracı

'Âdet-i dest-bûsî

Yekûn

1 308
1 064
13 086
2 000
549 542

A) Vuzi'a min zâlike : 543 554

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	fi 3 'def'a		541 744
a) Def'a, fi 12 Zilka'de	sene 895	119 969	
b) Def'a, fi 4 Rebi'i'l-evvel	sene 896	392 000	
c) Def'a, fi 8 Cumâde'l-ülâ	sene 896	29 775	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 710
a) Kirâye	5, hamil	1 600	
b) Behâ-i kîse ma'a resen	11 surre	110	

B) El-bâki : 6 088

1) Def'a, fi 23 Cumâde'l-ülâ sene 896		4 000
2) Def'a, fi 25 Cumâde'l-ülâ sene 896		2 088

'An yed-i Mevlânâ Lütfi, kadî-i köhne-i Manastır müfettiş-i zayı'ât.

- (1) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki gurihte şudend (کریخته شدند) ber-müceb-i defter-i esâmî ve huccet-i kadî-i Birvenik be-cihet-i sene-i mezkûre.
- (2) Minhâ: zayı' şud, be-cihet-i sene-i mezkûre be-Braniçeva (برانچوه) ve gayruhu perâkende şudend ber-müceb-i mektub-i Şadi Beğ ve kudât. (قضات)
- (3) Ber-veçh-i maktu'
- (4) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ber-müceb-i huccet-i Şadi Beğ.
- (5) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ber-müceb-i mektub-ı Şadi Beğ ve kudât ki nâ-bedîd (نابدید) ve gurihte şudend.
- (6) Not : 893 yılına ait muhasebeye nazaran (aynı defter sf. 782) aynı bölgede zuhur eden bir kıtlık yüzünden, verecekleri cizye miktarı 23 830 akçe tutarında olan 540 hanenin dağılıp kaybolduğuna dair şöyle bir kayıt mevcuttur:
 "Minhâ: Hane 540, cizye 23 830, zayı' be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd ve gurihte ve müteferrik şudend, ez-ân sebeb ki (ازان سبب که) vilâyet-i mezkûr kaht şude (قحط شده) ber-müceb-i hükm-i hümayûn ve huccet (ve) defter-i mirliva ve kudât-ı mezkûrin. El-bâki: Hane 12 605, cizye 531 837". (Kırş. No. 26 ve 57).

CEDVEL NO : 26

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Yeleç (یلچ) ve İzveçan (ازوچان) n. d. Yeni-Pazar ve vilâyet-i İvraca (اوراجه) ve Ras (راس) ve Pazar-ı Haddâdîn (بازار حدادين) ve Mıgliç (مینگلیچ) ve Bistriça (بستریچه) ve Ma'den-i Irjana (ارژانه)

Vâcib sene 894, be-ma'rifet-i Uveys Çelebi b. Meremmeti (Sf. 899 - 900)

Tahriren fi 29 Rebi'i'l-âhur sene 896

Be-hisab-ı 'Abdulkerim b. İshak
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	C i z y e					
	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Yeleç (1)	Asıl 1 965	146	95 863	2 557	(98 420)	
İzveçan	" 1 170	115	59 592	1 946	(61 538)	
İvraca	" 1 445	137	71 012	2 342	(73 354)	
Ras	" 1 865	163	87 617	2 786	(90 403)	
Pazar-ı Haddâdîn	" 357	28	17 118	476	(17 594)	
Bistriça	" 218	7	10 480	119	(10 599)	
Mıgliç	" 180	—	5 312	—	5 312	
Ma'den-i Preskova (پراسقووه)*	" 139	—	4 402	—	4 402	
Ma'den-i Goşçaniçe (غوشجانچه)*	" 254	—	11 428	—	11 428	
Ma'den-i Irjana	" 293	18	14 830	306	(15 136)	
Yekûn (2)	7 886	619	377 654	10 617	(388 271)	

'An resm-i kitâbet-i hisab 'an 8 505 hane: (Her) 10 hane fi 1	850
'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2	776
'An resm-i nize: 110 hane fi 7	770
'An resm-i yek-akçe-i haracı	8 505
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	401 172

(1) Yeleç n. d. Yeni-pazar ma'a İsyeniçe (اسينچيه ، سينچيه) ve Nikşik (نيکشیک).

(2) Not: 893 yılına ait muhasebeye nazaran (aynı defter, sf. 793) vuku'a gelen bir kıtlık sebebiyle bazı hanelerin dağılıp kaybolmuş olduğuna dair şu kayıt mevcuttur:

" Minhâ: Zâyi' be-cihet-i sene-i mezkûre ki gürhte ve nâbedîd şud, ez-ân sebeb ki vilâyet-i mezkûre kaht şude, ber-müceb-i hucec-i kudât-ı vilâyet-i mezkûrin ve hük-m-i hümâyûn ve Ya'kub Beğ mirliva: Hane 385, cizye 20 115
Bive 55, cizye 929

El-bâki: Hane 7 886, cizye 377 654; bive 619, cizye 10 617". (Krş. No. 25 ve 57).

A) *Vuzi'a min zâlîke* : 399 582

1) Teslîm-i Hîzâne-i 'Âmire 2 def'a		398 202
a) Def'a, fî Âşir-i Zilka'de sene 895	199 202	
b) Def'a, fî 12 Safer sene 896	199 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 380
a) Kirâye 4 hamil	1 300	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 8 surre fî 10	80	

B) *El-bâki* : 1 590

Restd, fî sâlis-i Cumâde'l-ülâ sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 27

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Topliça (توپلیچه) der livâ-i Alacahisar

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Bedreddin, kethudâ-i köhne-i Migalkara.

(Sf. 873)

Tahrîren fî 28 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Sefersah

Mukabele şud, be-ma'rifet-i veled-i Hanefî

Asıl	Cizye				
	Hane	Bive	(Hanelerden)	(Bivelerden)	
	9 611	629	427 350	10 836	(438 186)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 10 240 hane, (Her) 10 hane fî 1	1 024
" " hisab der her hezâr akçe fî 2	876
" " yek-akçe-i haracı	10 240
" " nîze, 43 nefer fî 7	301
" 'âdet-i dest-bûsi	2 000
	<u>452 627</u>
	Yekûn

Masraf-ı zâlîke : 452 627

1) Teslîm-i Hîzâne-i 'Âmire 2 def'a		448 760
a) Def'a, fî 19 Zilka'de, fî sene		
a) Def'a, fî 19 Zilka'de, fî sene	448 000	
b) Def'a, fî 13 Rebi'i'l-evvel, fî sene	760	
2) Vazîfedorân-ı cami'-i Ürgüb, 'an hâmis-i Zilka'de sene 895 ilâ hâmis-i Zilka'de sene 896, fî yevm 7, fî sene		2 520
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 347
a) Kirâye 4,5 hamil	1 250	
b) Behâ-i kîse ma'a resen 9 surre	97	

Temâmen.

CEDVEL NO : 28

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Alacahisar ve Koznik (قوزنيك) ve Kurşunlu ve Petrus (پتروس) ve Planina (پلاننه) ve Zaplanina (زابلاننه) ve Ürgüb (ارگوب) ve Bolvan (بولوان)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Ahmed Hoca kethudâ-i Ya'kub Beğ. (Sf. 893)

Tahriren fi 26 Rebi'i'l-âhur sene 896

Be-hisab-ı Muhiddin his-i Şirazi
Mukabele şud, be ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyeti-i		Hane ma'a bive	Cizye
Alacahisar	Asıl	4 301	156 203
Koznik	"	2 979	115 233
Kurşunlu	"	2 415	95 252
Petrus	"	2 416	89 753
	Nev-yâfte (1)	+ 25	+1 324
	Yekûn	2 441	91 077
Zaplanina (2)	Asıl	808	36 054
Bolvan	"	1 849	66 274
Ürgüb	"	1 983	70 169
Cem'an	"	16 751	629 038
	Nev-yâfte (1)	+ 25	+1 324
	Yekûn	16 776	630 362

'An resm-i kitâbet-i hisab, (her) 10 hane fi 1

1 677

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2

1 260

'An resm-i yek-akçe-i haracî

16 776

'An 'âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn 652 075

A) Vuzi'a min zâlûke: 646 352

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire 2 def'a 641 995
 - a) Def'a, fi 26 Şevval sene 895 419 637
 - b) Def'a, fi 17 Muharrem sene 896 222 358
- 2) Vazifehorân-ı cami'-i Alacahisar, 'an 21 Safer sene 896 ilâ 21 Safer sene 897, fi yevm 5, fi sene 1 800
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 1 941
 - a) Kirâye-i akçe 6,5 hamil 1 800
 - b) Behâ-i kîse ma'a resen: 13 surre 141
- 4) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 'an yed-i Mevlânâ Muhiddin kadî-i Karaverye, müfettiş-i zâyi'ât-ı haraciyan (مفتش ضایعات خراجیان), fi gur-re-i Muharrem sene 896 616

B) El-bâki: 5 73

Resîd, be-Hızâne-i 'Amire, fi 26 Rebi'i'l-âhur sene 896, temâmen.

(1) Nev-yâfte-i karye-i Boşnak (بوشتاق) ki gurihte bud.

(2) Vilâyet-i Zaplanina ve Planina: Ma'den-i nukre (نقره).

CEDVEL NO : 29

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Dilboççe (دلبوچچه) der livâ-i Alacahisar

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muslihiddin kâtib 7 (Sf. 86r)

Tahriren fi 27 Rebi'i'l-evvel sene 896.

Be-hisab-ı Muslihiddin veled-i Canik
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Muslihiddin b.
'Attar ve Mehmed kâtib

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)
Asıl	12 760	527	585 586	8 980	
Minhâ (*)	—84		—4 711		
El-bâkî	12 676	527	580 875	8 980	(589 855)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 13 203 hane, (her) 10 hane fi 1	1 323
'An resm-i hesab der her hezâr akçe	fi 2 1 179
'An resm-i gönder-i (کوندر) voynugaan: 100 nefer	fi 7 700
'An resm-i yek-akçe-i haracî	13 203
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
	<u>Yekûn</u> 608 260

A) Vuzi'a min zâlike: 604 180

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 2 def'a		602 530
a) Def'a, fi 17 Zilhicce	sene 895	244 530
b) Def'a, fi 13 Safer	sene 896	358 000
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 650
a) Kirâye	6 hamil	1 530
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	12 surre	120

B) El-bâkî: 4 080

Resid, fi 28 Ra. sene 896, temâmen.

(*) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre, 'an gebrân-ı karye-i Dolna-Şişova (دولنه شیش اووه) ve Gorna-Şişova (گورنه شیش اووه) ve karye-i لوحنه ve Britofça (بریتوفچه) ber-mûceb-i huuce-i kadı-i Niş, gâib şudend.

Bunların gaybet (غیبت) eyledüklerine sebeb bu kim, bunlardan evvel gaybet idenlerin harac-ların bunlar viregelmekle bağlarından ve baştinalarından ve sair emlaklerinden bir habbeleri kalmayub hem kaht (قحط) dahi olduğu ecilden gaybet etmişler, iki def'a timara viril-miş anlar dahi komuş gitmiş.

CEDVEL NO : 30

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Priştine ve Vulçitırna (ولچترنه) ve Tırgovişte ve Kolopotik (كلوپوتيك) 'an eflakaan-ı Prod ve Lofça (برودولوفچه) ve Bansko (بانسكو) ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin Voyvoda (Sf. 884 - 885)

Tahriren fi 22 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Hacı Dünder
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bîve	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an claye)	
Priştina	Asıl	1 751	127	87 028	2 236	
	Nev-yâfte (1)	+ 17		+ 958		
	Yekûn	1 768	127	87 986	2 236	(90 222)
Vulçitırna	Asıl	3 192	188	162 277	3 243	
	Nev-yâfte (2)	+ 13	+ 1	662	+ 17	
	Yekûn	3 205	189	162 939	3 260	(166 199)
Tırgovişte	Asıl	3 321	246	164 937	4 247	
	Nev-yâfte (2)	+ 35		2 261		
	Yekûn	3 356	246	167 198	4 247	(171 445)
Kolopotik	Asıl	2 137	141	110 945	2 437	
	Nev-yâfte (2)	+ 10	+ 4	+ 465	+ 68	
	Yekûn	2 147	145	111 410	2 505	(113 915)
Eflâkan-ı Brod * ve Lofça *	Asıl	184	12	9 577	204	
	Nev-yâfte	+ 7		+ 334		
	Yekûn	191	12	9 911	204	(10 115)
Bansko	Asıl	712	50	35 921	860	
	Nev-yâfte (2)	+ 5		+ 275		
	Yekûn	717	50	36 196	860	(37 056)
Cem'an	Asıl	11 297	764	570 685	13 227	
	Nev-yâfte (2)	+ 87	+ 6	+ 4 955	+ 102	
	Yekûn	11 384	770	575 640	13 329	(588 969)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 12 154 hane, (her) 10 hane fi 1

1 215

'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2

1 177

'An resm-i nîze, 62 nefer fi 7

434

'An resm-i yek-akçe-i haracî

12 154

'An 'âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

605 949

(1) Nev-yâfte: 'an ba'zı gebrân ki der sene-i güzeste perâkende şude bûdend (پراکنده شده بودند).

(2) Nev-yâfte: 'an perâkengân-ı sene-i güzeste.

Vuzi'a min zâlîke : 605 949

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	fi 4 def'a		600 089
a) Def'a, fi 4 Zilhicce	sene 895	239 490	
b) Def'a, fi gurre-i Muharrem	sene 896	326 695	
c) Def'a, fi 15 Safer	sene 896	26 000	
d) Def'a, fi 27 Rebi'i'l-âhır	sene 896	7 904	
2) Vazifehorân-ı câmi-i Vulçitırne, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ			
sene 895 ilâ gaye-i Rebi'i'l-âhır sene 896, fi yevm 9, fi sene			3 240
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 620
a) Kirâye	6 hamil	2 500	
b) Behâ-i kîse ma'a resen	12 surre	120	

Temâmen

CEDVEL NO : 31

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Lab (لاب) ve Morava (موراهه)
ve Trebça (تربچه) ve Topliça (توپلیچه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin veled-i Arab Kadı (Sf. 913)

Tahiren fi 9 Cumâde'l-ülâ sene 896.

Be-hisab-ı Nasuh Hasköy

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Lab	Asıl	7 399	464	354 892	7 939	(362 831)
Morava	"	4 248	320	212 929	5 440	(218 369)
Trebça	"	991	83	47 773	1 411	(49 184)
Topliçe	"	2 273	174	111 939	2 907	(114 846)
Cem'an	"	14 911	1 041	727 533	17 697	(745 230)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 15 952 hane, (her) 10 hane, fi 1

1 595

'An resm-i hisab der her hezâr hane, fi 2

1 490

'An resm-i nîze: 55 nefer, fi 7

385

'An resm-i yek-akçe-i haracı

15 952

'Âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

766 652

A) Vuzi'a min zâlîke : 764 575

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fi 4 def'a			761 800
a) Def'a, fi 24 Zilka'de	sene 895	299 500	
b) Def'a, fi 17 Muharrem	sene 896	442 500	
c) Def'a, fi 20 Rebi'i'l-evvel	sene 896	15 000	
d) Def'a, fi 9 Cumâde'l-ülâ	sene 896	4 800	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 775
a) Kirâye-i akçe	15 hamil	2 620	
b) Behâ-i kîse ve resen	15 surre	155	

B) El-bâki :

2 077

Resid, fi 17 Cumâde'l-ülâ sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 32

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Yanova (یانوه) tabi'-i Navabri (نوبری) ve Ostrovieç (استرویچه) ve Bane (بانہ) ve Sutiska (صوتسکہ) ve Istari-leh* (استاریلہ) ve gayruhu (Sf. 796)

'An gurre-i Rebi'i'l-âhır sene 894. ilâ gâyet-i Rebi'i'l-evvel sene 895
ba'buçî zâde be-ma'rifet-i İlyas Çelebi veled-i

Be-hisab-ı Muhiddin b. Musa Çelebi
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	4 342	505	251 850	8 184	
Ez-ziyade (1)	433		— 2 165		
Minhâ (2)	—7		— 453		
Yekûn	4 335	505	253 562	8 184	(261 746)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 4 840 hane, 10 hane. fi 1 484
'An resm-i hisab der her hezâr akçe, fi 2 523
'An resm-i yek-akçe-i haracı 4 840
'An 'âdet-i dest-bûsî: (her) 1 1000 hane fi 200 968
Yekûn 268 561

A) Vuzi'a min zâlîke: 267 350

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire 2 def'a 266 500
a) Def'a, fi 21 Zilhicce sene 894 248 500
b) Def'a, fi 2 Rebi'i'l-âhır sene 895 18 000
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 850
a) Kirâye 2,5 hamil 800
b) Behâ-i kîse 5 surre 50

B) El-bâki: 1 211

Resid, be-Hızâne-i 'Âmire fi 28 Rebi'i'l-âhır sene 895, temâmen.

- (1) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 433 hane fi 5
(2) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki mükerrer ve gayruhu şudend:
a) Mükerrer: 5 hane, cizye 315.
b) Be-cihet-i hizmet-i ma'den-i Seragolos (سراغولوس) der Anadolu firistâde (فرستاده): 2 hane, cizye 128. Ammâ gelecek yılda yine yerine gelmişdir, alınsa gerekdir. *Hizmete varduğı cihetden bu yıl haraçdan 'affolunmuş.. Ber-müceb-i hükm-i hümâyûn, be-takrîr-i Ca'fer.*

Emrolundu ki iki yıllık alına.

CEDVEL NO : 33

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Novabri (نوبری) ve Trağça (تراچہ) ve İştinkar (اشتینکار) *
ve Belasiçe (بلاسیچہ) ve Bela-bırda (بلابردہ) ve Kopurik? (کوپوریک)

'An gurre-i Rebi'il-âhır sene 894 ilâ gayet-i Rebi'i'l-evvel sene 895,

be-ma'rifet-i Ramazan Vidini kâtib (Sf. 787)

Tahrîren fi 27 Rebi'i'l-âhır sene 895

Be-hisab-ı Hayrüddin ... کشدوکلو
Mukabele şud be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	5 285	737	397 825 (1)	11 985	
Ez-ziyâde (2)	514		— 2 570		
Minhâ (3)	— 17		— 973		
Yekûn (4)	5 268	737	399 422	11 985	(411 407)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 6 000 hane, (her) hane fi 1

600

'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2 (5)

622

'An resm-i yek-akçe-i haracî

6 005

'Âdet-i dest-bûsî: (Her) 1 000 hane fi 200

1 201

Yekûn

419 835

Be-cihet-i sâl-i âyende

5 270 hane, 399 540 cizye, 737 bive 11 485 cizye.

A) *Vuzi'a min zâlîke*: 419 480

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a		418 200
a) Def'a, fi 3 Rebi'i'l-evvel sene 895		415 000	
b) Def'a, fi 24 Rebi'i'l-evvel sene 895		3 200	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 280
a) Kirâye	4 hamil	1 200	
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	8 surre	80	

B) *El-bâki*: 355

Resîd, be-Hizâne-i 'Âmire, fi 9 Rebi'i'l-ülâ sene 895, temâmen.

(1) Minhâ: 'an *resm-i fuçi* (فوچی) n. d. *goşboştina* (غوش بوشتنه) ber-veç-i maktu', fi sene 100 000.

(2) Ez-ziyâde, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 514 hane, fi 5.

(3) Minhâ: a) Zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre gurihte şud, 'an hashâ-i Novabri karye-i ... اتادیه : 15 hane, cizye 855
Ber-müceb-i hucec-i kadı-i Belasiçe.

b) Def'a, be-cihet-i firistâden-i (فرستادن) ma'den-i Saraglos (سراغلوس) der Anadolu: Ber-müceb-i hucec-i kadı-i Novabri, hane 2, cizye 118

Yekûn-ı zayı'ât, be-cihet-i sene-i mezkûre : 17 hane, cizye 973

Amma gelecek yılda yine alınsa gerekdir. *Haraçların bu yıl almyalar, hizmet ideler deyu hüküm gönderilmiş imiş.*

Emr olundu ki iki yıllık alına.

(4) Yekûn ma'a rüsûm, gayr-ez zayı'ât.

(5) Gayr-ez akçe-i *goşboştina*.

CEDVEL NO : 34

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Prizren, Eflâkan-ı Priştine ve İpek ve Duçani (دوچانی)
ve Altun-ili (الترن ایل) ve İskenderiye

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Seyyid Rahimî (Sf. 903)
Tahriren fî gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 896

Be-hisab-ı Muslihiddin b. Meremmetf
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Eflâkan-ı Priştine	Asıl 784	86	39 752	1 462	(41 214)
" İpek	" 914	94	45 166	1 598	(46 764)
Prizren	" 5 701	660	293 918	11 220	(305 138)
İpek	" 2 297	255	106 687	4 335	(111 022)
Duçani	" 1 331	153	63 316	2 601	(65 917)
Altun-ili	" 1 360	154	61 398	2 618	(64 016)
İskenderiye	" 3 807	4	79 893	68	(79 961)
Yekûn	16 194	1 406	690 130	23 922(10)	(714 040)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 17 600 hane her 10 hane, fî 1	1 760
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fî 2	1 428
'An resm-i yek-akçe-i haracı	17 600
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	736 840

Masraf-ı zâlîke 736 820, temâmen.

- 1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fî 4 def 'a 725 240
 - a) Def'a, fî 2 Zilhicce sene 895 361 000
 - b) Def'a, fî 11 Rebi'i'l-evvel sene 896 347 000
 - c) Def'a, fî hâmis-i Rebi'i'l-âhır sene 896 13 000
 - d) Def'a, fî gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 896 4 240
- 2) Vazifehorân-ı cami'-i İpek, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhır sene 896, fî yevm 9 3 240
- 3) Vazifehorân-ı cami'-i Prizren, 'an gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhır sene 896, fî yevm 9, fî sene 3 240
- 4) Vazifehorân-ı mescid-i varoş-ı kal'a-i İskenderiye, 'an hâmis-i Muharrem sene 895 ilâ hâmis-i Muharrem sene 896, fî yevm 6, fî sene 2 160
- 5) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 2 940
 - a) Kirâye-i akçe 7 hamil 2 800
 - b) Behâ-i kîse ma'a resen ve nemed: 14 surre 140

Temâmen.

CEDVEL NO : 35

İbtida-i muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Dukagin (دوقا كين) der vilâyet-i Arnavud ki sâbika der tasarruf-ı birader-i Hazret-i Davud Paşa bud.

Has şud, fi şehr-i Rebi'î'l-âhır sene 895. Be-ma'rifet-i Yusuf İstanbulî, 'an ebnâ-i sipahiyân ve ber-mûcib-i mektub-ı Mevlânâ Mahmud, kadı-i vilâyet-i Dukagin (Sf. 844)

*Tahriren fi hâmis-i Rebi'î'l-evvel sene 896
ki ber-in müceb (برين موجب) harac vaz' şud. Bî rûsâm.*

Mukabele kerd bâ Derviş 'Ali.

Gelecek yıl muhasebesinde yazılmıya, zira ki sene 894 içündür.
Vâcib-i sene 894

	Hane	Fî	Cizye
	321	20	6 420
	496	15	7 440
	777	10	7 770
Yekûn	1 594		21 630

Resid, be-Hızâne-i 'Amire, fi 28 Ramazan sene 895, temâmen.

Ber-mûceb-i defter-i Sinan Beğ, kâtib-i mukata'a-i Hızâne-i 'Amire, mezkûr Davud Paşa karındaşından evvel Hacı Beğ tasarruf ider imiş.

Vaz' olunan cizyeden ziyade cem' edile, haracı için akçe alındığı cihetden bundan resm-i kitâbet ve yek-akçe-i haracı alınmadı.

Mütemerridîn (متمردین) : Ber-mûceb-i mektub-ı Mevlânâ Mahmud kadı-i vilâyet-i Dukagin el-mezbûr, 194 hane, berây-i derbend 105 hane. Onar akçe *ispenc* virirlermiş, *haraç virmeğe muti' olmamışlar.*

CEDVEL NO : 36

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Debri-i bâlâ (دبری بالا و زیر) ve zir
ve Akça-hisar ve gayruhu der livâ-i Ohri

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Hacı Ya'kub veled-i Hacı İslâm kethüdâ-i
köhne-i Edirne (Sf. 868)

Tahriren fi 27 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Orhan
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Süleyman
Çelebi veled-i Hanefî-zâde ve İlyas

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Debri-i bâlâ	Asıl	1 936	49 425
	Nevyâfte baştina	+ 2	+ 39
	Yekûn	1 938	49 464
Veliko Bırda (ولقوبرده)	Asıl	1 564	38 518
	Nevyâfte baştina	+ 1	+ 22
	Yekûn	1 565	38 540
Debri-i zir	Asıl	1 709	41 528
Çerñiça (چرنیچه)	"	1 349	34 147
Riyeka (ریقه)	"	802	20 098
Akça-hisar	"	1 373	28 925
Tematye (تماتیه)	"	249	5 513
Mat (مات)	"	2 023	41 432
Karlo (1) (كارلو)	"	1 407	27 455
	Nevyâfte	+ 208	+ 3 366
	Yekûn	1 615	30 821
Cem'an	Asıl	12 412	287 042
	Nevyâfte	+ 211	+ 3 427
	Yekûn	12 623	290 469

'An resm-i kitâbet-i hisab: (her) 10 hane fi 1	1 262
'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2	580
'An resm-i nîze: 9 neferâ fi 7	63
'An resm-i yek-akçe-i haracı	12 623
'An 'âdet-i dest-bûsi	2 000
Yekûn	306 997

(1) Not: 893 yılına ait muhasebede (aynı defter, sf. 812) bazı hanelerin 'âsi olduğuna dair şu kayda rastlanıyor:

"Minhâ: Zâyi' be-cihet-i sene-i mezkûre (ki) dâği (طاعی) şudend, ez-ân sebeb Halil Paşa.
mîr-i mîrân-ı Rumeli gaaret kerd, ber-mûceb-i hucec-i kadı-i Akçahisar:

Hane 687, cizye 14 603. El-bâkı: Hane 1407, cizye 27 455." (Kırş. No. 37).

(2) Nev-yâfte, 'an gebrân-ı mütemerridîn ki der sene-i güzeste Halil Paşa gâret kerde bûd (غارت کرده بود).

(3) Nev-yâfte, 'an mütemerridîn (متمردین) ve baştina.

A) *Vuzi'a min zâlike* : 293 420

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fî 18 Rebi'i'l-evvel sene 896		290 000
2) Vazifehorân-ı camî'-i Debri, 'an 27 Şa'ban sene 895 ilâ 27 Şa'ban sene 896, ber-müceb-i huçec-i kadî-i Debri fî yevm 6, fî sene		2 160
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 260
a) Kirâye	3 hamil	1 200
b) Behâ-i kîse ma'a resen	6 surre fî 10	60

B) *El-bâki* : 13 577

Resîd, fî 28 Ra. sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 37

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Pavlo-Kurtik (پاولو کورتیک) der vilâyet-i Arnavud

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muslihiddin kâtib-i Bedreddin Bey (Sf. 946)

Tahriren fî 4 Cumâde'l-ûlâ sene 896.

Be-hisab-ı Mahmud veled-i Develü.
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane (1)	Cizye
Asıl (2)	1 523	26 562
Minhâ (3)	— 35	— 970
El-bâki	1 488	25 592
Nevyâfte (4)	+231	+4 139
'An resm-i yek-akçe-i haracî		1 719
Yekûn..	1 719	31 450

Vuzi'a min zâlike : 31 450

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fî hâmis-i Saferi'l-muzaffer sene 896		31 296
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		154
a) Kirâye-i akçe	144	
b) Behâ-i kîse ma'a resen	10	

Temâmen.

(1) Cüz (جز) bive.

(2) Not: Bu bölgenin 893 yılına ait muhasebesinde (aynı defter, sf. 846) bazı hanelerin kaybolduğuna dair şöyle bir kayıt vardır:

“Minhâ: Zayi' be-cihet-i sene-i mezkûre ki Halil Paşa mirliva-i Ohri akın kerd, ber-müceb-i mektub ve defter-i Halil Beğ ve kadî-i Elbasan ve Mehmed Beğ, mirliva-i Elbasan: Hane 922, Cizye 9 265; def'a be-cihet-i sâl-i âyende 6920.

El-bâki: Hane 1 523, cizye 33 482.” (Krş. No. 36)

(3) Zâyi', be-cihet-i sene-i mezkûre.

(4) Nev-yâfte 'an mütemerridin ki muti' şudend.

CEDVEL NO : 38

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Kırçova (قیرچوہ)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Sa'di kâtib (Sf. 915)

Tahrîren fi 11 Cumâde'l-ûlâ sene 896

Be-hisab-ı Tacüddin kâtib
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl (1)	5 818	507	363 113	8 742	
Minhâ (2)	— 6		— 378		
El-bâkî	5 812	507	362 735	8 742	(371 477)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 6 319 hane, (Her) 10 hane fi 1	631
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	742
'An resm-i nize: 14 hane, fi 7	98
'An resm-i yek-akçe-i haracı	6 319
'Âdet-i dest-bûsî: (Her) 1 000 hane fi 200	1 262
	<hr/>
Yekûn	380 529

A) Vuzi'a min zâlîke: 372 985

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 8 Zilhicce sene 895	371 505
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	1 480
a) Kirâye	4 hamil
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	8 surre
	fi 10
	80

B) El-bâkî: 7 544

Resid, fi 11 Cumâde'l-ûlâ sene 896, temâmen

(1) Not ; Bu bölgenin 893 yılına ait cizye muhasebesinde (Aynı defter sf. 778) Türk-Kölemen harbi esnasında Hersek-zâde Ahmed Paşa'nın idaresindeki donanmanın denizde fırtunaya tutulmuş olduğu hakkında şöyle bir kayıt vardır:

"Minhâ: Zayi', be-cihet-i sâl-i âyende 'an gebrân-ı kürekçiyân-ı keştihâ-i donanma ki be-sefer-i 'Arab be-Veled-i Hersek be-hem refte bûdend (هم رفته بودند) gark şudend, ber-mûceb-i sûret-i hükmi-i ve huccet-i kadî-i Kırçova: Hane 94, cizye 6 029.

El-bâkî: Hane 5 818, cizye 363 113",

(2) Minhâ: zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müslüman şudend (مسلمان شدند), ber-mûceb-i huccet-i kadî-i Kırçova.

CEDVEL NO : 39

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Kalkandelen

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i İshak Çelebi veled-i Receb b. Kadı (Sf. 891)

Tahriren fi 25 Rebi'ül-âhır sene 896

Be-hisab-ı Kemal Dizdar

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	4 993	705	327 259	13 137	
Nev-yâfte (1)	+3		+81		
Yekûn	4 996	705	327 340	13 137	
Minhâ (2)	—2		—134		
El-bâkı	4 994	705	327 206	13 137	(340 343)

'An resm-i kitâbet-i hesab 'an 5 701 hane, 10 hane fi 1	570
'An resm-i hesab der her hezâr akçe fi 2	680
'An resm-i gönder: 5 nefer, fi 7	35
'An resm-i yek-akçe-i haracı:	5 701
'An 'âdet-i des-bûsî: (her) 1 000 hane, fi 200	1 140
	<u>348 603</u>
	Yekûn

A) Vuzi'a min zâlike: 347 850

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	2 def'a	346 855
a) Def'a fi hâmis-i Şevval	sene 895	120 000
b) Def'a fi 26 Zilka'de	sene 895	226 855
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		995
a) Kirâye-i akçe	3,5 hamil	925
b) Behâ-i kîse ma'a resen	7 surre	70

B) El-bâkı: 753

Resîd, fi 26 Rebi'ül-âhır sene 896, temâmen.

- (1) Nev-yâfte, be-ihtiyar-i hodşân (خودشان)
(2) Minhâ: zayî', be-cihet-i sâl-i âyende ki müslüman şudend, ber-mûceb-i huçec-i kadı-i Kalkandelen.

CEDVEL NO : 40

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Üsküb ve Köprülü ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i 'Abdusselâm kâtib. (Sf. 859)

Tahriren fi 17 Muharrem sene 896

Be-hisab-ı Üveys Çelebi

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Üsküb	Asıl	4 777	404	305 542	7 924	
	Nev-yâfte Baştına	+2		+64		
	Yekûn	4 779	404	305 606	7 924	(313 530)
Köprülü	Asıl	2 383	307	153 181	6 397	(159 578)
Ma'den-i Nejlöva (نزیل آوه)	Asıl	148	11	8 683	187	(8 870)
Cem'an	Asıl	7 308	722	467 406	14 508	
	Nev-yâfte	+2		+64		
	Yekûn	7 310	722	467 470	14 508	(481 978)

'An ispençe-i gebrân-ı Ma'den-i Nejlöva	7 616
a) 306 hane, ispenç fi 25 = 7 550	
b) 11 bive, ispenç fi 6 = 66	
'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 8 032 hane, (her) 10 hane, fi 1	803
'An resm-i hisab der her hezâr akçe	963
'An resm-i nize (نيزه), 5 neferen fi 7	35
'An resm-i yek-akçe-i haracı	8 032
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	501 427

A) Vuzi'a min zâlike : 501 046

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a	496 746
a) Def'a, fi hâmis-i Şevval sene 895		258 746
b) Def'a, fi 2 Muharrem sene 896		238 000
2) Vazifehorân-ı cami'-i Köprülü: fi yevm 7,5, fi sene		2 700
a) İmam, 'an gurre-i Ramazan sene 895 ilâ sene 896		
b) Kâtib ve müezzin ve gayruhu, 'an 22 Receb sene 895		
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 600
a) Kirâye	5 hamil	1 500
b) (Behâ-i) kîse ve resen :	10 surre	100

B) El-bâki : 381

Resîd, be-Hizâne-i 'Âmire, fi 17 Muharrem sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 41

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Pirlepe (پيرلپه) ve Morihova (موريحوه) ve Florine ve Moliskova (موليسقوه) ve Gogova (غوغوه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ Alâüddin veled-i Çatal (چتال) (Sf. 892)

Tahiren fi 25 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Seyyid Rahimî
(Mukabele şud) be-ma'rifet-i Derviş 'Ali Kâtib

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	Cem'an Cizye	
Pirlepe	Asil	5 483	391	312 420	8 188	(320 608)
Morihova	"	1 156	154	63 006	3 068	(66 074)
Florine	"	3 663	388	214 126	6 722	(220 848)
Moleskova	"	2 388	236	135 785	4 082	(139 867)
Gogova	"	3 146	267	175 723	4 599	(180 322)
Cemâat-ı bâzdarân	"	134	—	7 460	—	7 460
Cem'an		15 970	1 436	908 520	26 659	(935 179)

'An resm-i kitâbet-i hisab 'an 17 406 hane, (her) 10 hane, fi 1	1 740
'An resm-i hisab der her hezâr akçe fi 2	1 870
'An resm-i yek-akçe-i haracî	17 406
'Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	958 195

A) Vuzi'a min zâlîke : 956 475

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fi 3 def'a	950 535	
a) Def'a, fi 11 Şevval sene 895	294 424	
b) Def'a, fi 14 Safer sene 896	635 000	
c) Def'a, fi 24 Rebi'i'l-âhır sene 896	21 111	
2) Vazifehorân-ı cami'-i Pirlepe, 'an gurre-i Cumâde'l-ûlâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhır sene 896, fi yevm 6, fi sene	2 160	
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	3 780	
a) Kirâye	9 hamil	3 600
b) Behâ-i kîse ma'a resen	18 surre	180

B) El-bâki : 1 720

Restâ, fi 22 Cumâde'l-ûlâ sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 42

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Manastır

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin, sahib-i 'ayar-ı Sofya (Sf. 890)

Tahriren fi 25 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı 'Alâüddin kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bîvelerden)	(Cem'an cizye)
Asıl	6 680	857	430 134	14 569	
Minhâ (ı)	— 4		— 336		
El-bâkî	6 676	8 57	429 798	14 569	(444 367)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 7 533 hane 10 hane, fi 1	753
'An resm-i hesab, der her hezâr akçe fi 2	888
'An resm-i nize: 11 hane fi 7	77
'An resm-i yek-akçe-i haracı	7 533
'An 'âdet-i dest-bûsî: (Her) 1 000 hane fi 200	1 506
	Yekûn
	455 124

A) Vuzi'a min zâlike: 453 299

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fi 12 Muharrem sene 896	451 410
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse ilâ Şehlû (شہلو) ve Gümülcine ve gayruhu	1 889
a) Kirâye 4,5 hamil	1 800
b) Behâ-i kîse ve resen ve gayruhu, 9 surre	89

B) El-bâkî: 1 825

Resid, fi 28 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

(1) Müslüman şudend ki be-cihet-i sene-i mezkûre zayi' şud. ber-müceb-i 'arznâme-i Mehmed Çelebi kadî-i Manastır.

CEDVEL NO : 43

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Ohri ve Debrîçe (دبريچه) ve Praspa (پراسپه)
ve Mokri (موقري) ve Gora (گوره)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Ramazan Edirne (Sf. 877)

Tahriren fî âşir-i Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Muslihiddin Garib
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Süleyman kâtib
veled-i Hanefî ve İlyas kâtib

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Ohri	Asıl	4 085	577	220 516	11 735	(232 251)
Debrîçe	Asıl	1 749	157	99 903	3 209	
	Nev-yâfte baştine	+1		+49		
	Yekûn	1 750	157	99 952	3 209	(103 161)
Prespa	Asıl	1 778	190	102 507	3 769	(106 276)
Mokri	Asıl	3 783	195	176 885	3 447	(180 332)
Cem'an	Asıl	11 395	1 219	608 811	22 160	
	Nev-yâfte baştina	+1		+49		
	Yekûn	11 396	1 219	608 860	22 160	(631 020)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 12 515 hane, (her) 10 hane fî 1	1 251
'An resm-i hesab der her hezâr akçe fî 2	1 262
'An resm-i yek-akçe-i haracî	12 515
'Âdet-i dest-bûst	2 000
Yekûn	648 048

A) Vuzi'a min zâlike: 643 794

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a	640 104
a) Def'a, fî 28 Şevval	sene 895	358 481
b) Def'a, fî gur-re-i Muharrem	sene 896	281 623
2) Vazîfehórân-ı Cami'-i Ohri, 'an gur-re-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayet-i Rebi'i'l-âhır sene 896, bermûceb-i huçec-i kadî-i Ohri, fî yevm 6		2 160
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		1 530
a) Kirâye-i akçe	6,5 hamil	1400
b) Behâ-i kîse ma'a resen	13 surre	130

B) El-bâki: 4 254

Restd, be-Hizâne-i 'Amire, fî âşir-i Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 44

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Tomornıçe (تومرنیچه) ve Iskrapar (اسقراپار) ve Mujake (مژاکه) ve Işbat (اشبات) ve Elbasan ve Pavlo-Kurtik (پاولوگورتیک) der livâ-i Arnavud

Vâcib-i sene-i 894, be-ma'rifet-i Seydi Çelebi bin hış-i Hoca Kaasım (Sf. 822)

Tahriren fi 9 Cumâde'l-ülâ sene 895

Be-hisab-ı Muhiddin kâtib-i Tâci Beğ
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Iskrapar	Asıl	2 118	40 586
	Ez-ziyâde (1)	182	+ 910
	Yekûn	2 118	41 496
Mujake (مژاکه)	Asıl	2 875	58 906
	Ez-ziyâde (2)	253	+1 265
	Yekûn	2 875	60 171
Pavlo-Kurtik	Asıl	495	9 565
	Ez-ziyâde (2)	25	+ 125
	Yekûn	495	9 690
Tomornıçe	Asıl	974	20 519
	Ez-ziyâde (2)	195	+ 775
	Nev-yâfte baştina	+ 4	+ 68
Yekûn	978	21 362	
Işbat (3)	Asıl	3 765	73 788
	Minhâ (4)	— 141	—1 003
	Ez-ziyâde (2)	473	+2 365
	Nev-yâfte (5)	+ 30	+ 580
Yekûn	3 564	75 730	
Elbasan	Asıl	1 834	39 227
	Ez-ziyâde (2)	201	+1 005
	Yekûn	1 834	40 232
Cem'an	Asıl	12 062	242 591
	Minhâ (6)	— 141	—1 003
	Ez-ziyâde (1)	1 289	+6 445
	Nev-yâfte	+ 34	+ 648
Yekûn	11 955	248 681	

'An resm-i kitâbet-i hisab: (Her) 10 hane fi 1

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2

'An resm-i yek-akçe-i haracı

'An 'âdet-i dest-bûsî

1 195

497

11 955

2 000

Yekûn

264 328

A) *Vuzi'a min zâlîke* : 258 822

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	3 def'a		257 052
a) Def'a, fî 14 Muharrem	sene 895	199 607	
b) Def'a, fî 12 Rebi'i'l-evvel	sene 895	52 445	
1) Nakdiye		51 725	
2) Hasene-i Efrenciye, 15 sikke, fî 48		720	
c) Def'a, fî 16 Rebi'i'l-evvel	sene 895	5 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 410
a) Kirâye	3 hamil	1 350	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 6 surre		60	
3) İbtidâ-i cihet-i kayyımî (قبیعی) ve behâ-i revgan-ı çerağ ve hasır be-cihet-i cami'-i Elbasan, 'an 9 Rebi'i'l-evvel sene 894 ilâ 9 Rebi'i'l-evvel sene 895 fî yevm 1, fî sene			360

B) *El-bâki* : 5 506

Resîd, be-Hızâne-i 'Âmire, fî 9 Cumâde'l-ülâ sene 895, temâmen.

- (1) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste, cüz bîve.
- (2) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste, cüz bîve.
- (3) a) İşbat ilinin eski kadısı Mevlânâ Üveys "mezkûr haracî'ye nev-yâfte virdim, hesabında göstermedi" deyu 'arz eyledi. Ber-müceb-i ahkâm-ı Hacı Hüsâm, fî hâmis-i Rebi'i'l-evvel sene 896: Hane 181, cizye fî 25 = 4 625.
- b) Mezkûr haracî geldi, defterinde geçen yılda olan nev-yâfteye beşer akçe ziyade eylemiş bulunduğu cihetden kadı-i mezkûr mu'terif olub mezkûr haracî üzerinde nesne zâhir olmadı. Fî 24 Rebi'i'l-âhır sene 896.
- c) 'An yed-i Mevlânâ kadı-i köhne-i Aydos ki teftiş kerde bud, 'an cizye-i gebrân-ı vilâyet-i İşbat ki der bâlâ zayı' nibeşte bud (نېښته بود): 141 hane, cizye 1 003.

Resîd, be-Hızâne-i 'Âmire, fî 15 Receb sene 896, temâmen.

Mezkûr haracî almadığı zâhir olmuş.

- (4) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre, 'an karye-i Tardos (طاردوس) ki dâğî şudend.
- (5) Nevyâfte ki ez-hâric âmedend (آمدند).
- (6) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki dâğî şudend der bâlâ (Not No. 4) mezkûr est, ber-müceb-i hucec-i kadı-i İşbat ve Mirliwa.

CEDVEL NO : 45

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Belgrad ve Malakas (ملاکاس) ve Palogras
(پالوغراس) ve Avlonya (اولونیه) ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin b. Arab Kadı (Sf. 802 - 803)

Tahriren fi 28 Rebi'ül-âhır sene 895

Be-hisab-ı Recep Pîr
Mukabele şud, be-ma'rifet-i
Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(H. lerdan)	(B. lerdan)	(Cem'an)
Belgrad	Asıl	2 293	50	57 355	861	
	Ez-ziyade be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 209 hane, fi 5	209		+ 1 045		
	Yekûn	2 293	50	58 400	861	(59 261)
Malakas	Asıl	4 048	73	99 602	1 253	
	Ez-ziyade be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 416 hane, fi 5	416		+ 2 080		
	Nev-yâfte 'an mütemerridend ki âmedend	+ 22		+ 356		
Yekûn	4 070	73	102 038	1 253	(103 291)	
Palogras* ve Üç-Depe* ve karye-i Karkanyas (قارقانیاس)	Asıl	1 360	10	26 456	166	
	Ez-ziyade be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 97 hane, fi 5	97		+ 485		
	Yekûn	1 360	10	26 941	166	(27 107)
Kanine (قانه)	Asıl	5 137	125	135 738	2 192	
	Ez-ziyade be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 369 hane, fi 5	369		+ 1 845		
	Nev-yâfte an karye-i ... قرحاص	+ 22		+ 915		
Yekûn	5 159	125	138 498	2 192	(140 690)	
Avlonya	Asıl	1 284	80	43 873	1 546	
	Ez-ziyâde be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 89 hane fi 5	89		+ 445		
	Nev-yâfte an karye-i قودس ve طوح, cüz قره حاص ki der bâlâ mezkûr est	+ 455		+ 4 072		
Yekûn	1 739	80	48 390	1 546	(49 936)	
Cem'an	Asıl	14 122	338	363 024	6 018	
	Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste: 1 180 hane, fi 5	1 180		+ 5 900		
	Nev-yâfte (1)	+ 499		+ 5 343		
Yekûn	14 621	338	374 267	6 018	(380 285)	

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 14 959 hane, (her) 10 hane fi 1

1 495

'An resm-i hisab, (her) hezâr akçe fi 2

760

Yek-akçe-i haracı

14 959

'Âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

399 499

A) *Vuzi'a min zâlike*: 394 130

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a		385 970
a) Def'a, fî 26 Muharrem	sene 895	373 970	
b) Def'a, fî 24 Rebi'îl-evvel	sene 895	12 000	
2) Vazifehorân-ı cami'-i Kanine, 'an 14 Receb sene 894 ilâ 14 Receb sene 895, fî yevm 9, fî sene			3 420
3) Vazifehorân-ı cami'-i Belgrad, an 27 Zilhicce sene 894 ilâ 27 Zilhicce sene 895, fî yevm 9, fî sene			3 420
4) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 680
a) Kirâye: 4 hamil		1 600	
b) Beha-i kîse ma'a resen: 8 surre		80	

B) *El-baki*: 5 369

Resîd, be-Hizâne-i 'Âmire, fî 7 Cumâde'l-ülâ sene 895, temâmen.

'An tahvil İlyas Beğ mirliva-i Avlonya ber-müceb-i mektûb-ı hod 'an cizye-i gebrân-ı karye-i قودس ve قرحاص ve طوح ki muti' (مطیع) şudend, be-cihet-i vâcib-i sene 893. 5 100

Resîd be-Hizâne-i 'Âmire, fî 21 Muharrem sene 895, temâmen.

Bunların, *bu yıl ki erbaa'* (اربعه) *dır nev-yâfte yazılıb alındı;* yukarıda mezkûrlar bundan *güzeşte* (گذشته) *dir.*

(1) Nev-yâfte-i karye-i قودس ve قرحاص ve طوح ki sâbıkaa mütemerridîn şude end (شده اند) Hâliyâ muti' şudend.

CEDVEL NO : 46

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Görice (کوريجہ) ve Kolna (قولنه) ve Petromezak (?) *
(پترومزالک) ve Şişan (شيشان) ve Vilkaşin (ولقاشين) ve Obar (اوبار) ve Dimo-Voyvoda (ديمو ويووده)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Temur (تمر) el-kâtib (Sf. 912)

Tahriren fi 9 Cumâde'l-ülâ sene 896

Be-hisab-ı 'Alâüddin birader-i Rûbâh
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bîvelerden)	(Cem'an cizye)	
Görice (1)	Asıl	3 146	390	147 085	6 738	(153 823)
Şişan	"	1 422	161	72 696	2 865	(75 561)
Vilkaşin ma'a Dimo-voyvoda*	"	3 606	502	184 691	9 154	(193 845)
Cem'an	"	8 174	1 053	404 472	18 757	(423 229)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 9 227 hane, (her) 10 hane fi 1	922
'An resm-i hesab, der her hezâr akçe fi 2	846
'An resm-i gönder: 84 nefer fi 7	623
'An resm-i yek-akçe-i haracı	9 227
'Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	436 847

A) Vuzi'a min zâlike: 436 093

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 3 def'a	428 703
a) Def'a, fi 25 Zilhicce sene 895	278 832
b) Def'a, fi selh-i Muharrem sene 896	129 371
c) Def'a, fi 12 Safer sene 896	20 500
2) Vazifehorân-ı cami'-i Görice, 'an 17 Şa'ban sene 895 ilâ 17 Şa'ban sene 896, fi yevm 7, fi sene	2 520
3) Vazifehorân-ı cami'-i Bihlişte (بہلشتہ), 'an gurre-i Şa'ban sene 895 ilâ gayet-i Receb sene 896, fi yevm 9, fi sene	3 240
4) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	1 630
a) Kirâye 4 hamil	1 550
b) Behâ-i kîse ma'a resen: 8 surre fi 10	80

B) El-bâki: 754

Restâ, fi 11 Cumâde'l-ülâ sene 896, temâmen.

(1) Vilâyet-i Görice ve Kolna ve Petro-Mezak ve Opar (اوبار).

CEDVEL NO : 47

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Kestriye (کستریه) ve Prespa (پراسپه) ve Aştin-ili (اشتین ایلی)

Vâcib-i sene 894 be-ma'rifet Nusuh Hasköz (Sf. 857)

Tahriren fî 12 Muharrem sene 896

Be-hisab-ı Muhiddin veled-i Bedreddin
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizve)	
Kestriye ma'a Vilayethâ	Asıl	4 311	606	182 116	10 470	(192 854)
	Nev-yâfte (1)	+ 6		+ 268		
	Yekûn	4 317	606	182 384	10 470	(192 854)
Prespa	Asıl	2 211	200	107 207	3 586	
	Nev-yâfte (2)	+ 1		+ 28		
	Yekûn	2 212	200	107 235	3 856	(110 821)
Aştin-ili*	Asıl	7 185 (3)	968	334 951 (3)	17 737	(342 688)
Cem'an	Asıl	13 707 (4)	1774	624 274	31 793	
	Nev-yâfte	+ 7		+ 296		
	Yekûn	13 714	1774	624 570	31 793	(656 363)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 15 488 hane, (her) 10 hane fî 1 1 548
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fî 2 1 409
'An resm-i nize: 156 hane fî 7 1 092
'An resm-i yek-akçe-i haracı 15 488
'An 'âdet-i dest-bûsi 2 000
Mal-i kirpas 48 048

Cem'an 725 948

A) Vuzi'a min zâlîke: 716 369

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 2 def'a 713 069
 - a) Def'a, fî 25 Şevval sene 895 388 939
 - b) Def'a, fî 2 Zilhicce sene 895 324 130
- 2) Vazife-i kâtib Şemsüddin hatib-i cami'-i Kestriye, 360
'an 8 Şa'ban sene 895 ilâ 8 Şa'ban sene 896
Fî yevm 1, fî sene
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 2 940
 - a) Kirâye: 7 hamil 2 800
 - b) Behâ-i kîse: 14 surre 140

B) El-bâki: 9 579

Restâ fî 17 Muharrem sene 896, temâmen

- (1) 'An mürdegân ki zinde yâfte şud (عن مردگان که زنده یافته شد).
- (2) Keşîş 'an manastır.
- (3) Ma'a karye-i Yanoli (یانولی).
- (4) Asıl 13 679 hane + karye-i Yanoli 28 hane = 13 707 hane.

CEDVEL NO : 48

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Karaverye' (قره‌وریه) ve Serfiçe (سرفیچه) ve Vodane (ودانه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Sefersah, birader-i Tayyib Hoca (Şf. 896)

Tahriren fi 29 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı 'Abdi Kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Karaverye	Asıl	3 656	392	233 004	8 736	(241 740)
Vodane	"	2 756	297	159 270	5 991	(165 261)
Serfiçe	"	2 973	377	183 641	7 583	(191 224)
Yekûn	"	9 385	1 066	575 915	22 310	(598 225)

Bagaat (1) (Vilâyet-i Karaverye'dedir)	29 387
Yekûn-ı cizye ma'a nev-yâfte ve bagaat ve gayruhu (2)	627 612
'An resm-i kitâbet-i hisab: (her) 10 hane fi 1	1 045
'An resm-i hisab, der her hezar akçe fi 2	1 255
'An resm-i yek-akçe-i haracî	10 451
'An 'âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn (3)	642 363

(1) 1) Bagaat, asıl: 1 950 ceribât fi 15	29 250
a) Minhâ: zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre. Ber-müceb-i muhasebe-i . . . دراعات paşa-i vilâyet-i Siroz ve Karaverye el-mezkûre. Be-ma'rifet-i Mevlânâ Bali, kadı-i köhne-i İpsala ve Ahmed kâtib, 'an ebnâ-i sipahiyân. Fi sene 894, 269,5 ceribât, fi 15	-4 042.5
b) El-bâki, be-cihet-i sene-i mezkûre: 1680,5 ceribât fi 15	25 207.5
c) Nev-yâfte ber-müceb-i muhasebe-i mezkûr kadı ve Ahmed el-kâtib: 112 ceribât, fi 15	+1 680
d) Yekûn be-cihet-i sene-i mezkûre: 1 792,5 ceribât, fi 15	26 887.5
2) Mahsulât-ı bagaat-ı kenîşhâ-i keşîşân ber-veç-i maktu', 'an 15 Şa'ban sene 895 ilâ 15 Şa'ban sene 896, fi sene	+1 000.—
3) Mukata'a ve ispençe-i gebrân-ı müselle mân-ı nefis-i Karaverye, berveç-i maktu', 'an 15 Zilka'de sene 895 ilâ 15 Zilka'de sene 896	+1 500
Yekûn (3)	29 387.5

(2) Fi'l-asıl: 629 975. Zayi' 'an bagaat cüz bedel-i nev-yâfte 2 363.

(3) Yekûn ma'a rüsum ve nev-yâfte, cüz zayi'ât, fi sene-i mezkûre.

A) Vuzi'a min zâlike: 631 702

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 2 def'a			629 372
a) Def'a, fi 18 Şevval	sene 895	238 872	
b) Def'a, fi 12 Safer	sene 896	390 500	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 330
a) Kirâye-i akçe	6,5 hamil	2 200	
b) Behâ-i kîse ma'a resen	13 surre	130	

B) El-bâki: 10 661

Min zâlike'l-bâki resid temâmen

a) Def'a, fi 'âşir-i Cumâde'l-ülâ	sene 896	8 000
b) Def'a, fi 17 Cumâde'l-ülâ	sene 896	2 661

CEDVEL NO : 49

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Yenişehir ve Alasonya ve hashâ-i mir-i 'alem der livâ-i Arnavud

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Behari kâtib (Sf. 889)

Tahrîren fi 24 Rebi'i'l-âhır sene 894

Be-hisab-ı Yahya Çelebi bin Kiçi Bula
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Asıl	Hane	Cizye
	ma'a bîve	
	10 948	520 868

'An resm-i kitâbet-i hisab, (her) 10 hane fi 1	1 094	
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	1 041	
'An resm-i yek-akçe-i haraci	10 948	
'Âdet-i dest-bûsi	2 000	
	Yekûn	535 951

A) Vuzi'a min zâlike: 523 817

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	2 def'a		521 717
a) Def'a, fi 25 Şevval	sene 895	279 410	
b) Def'a, fi 12 Muharrem	sene 896	242 307	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 100
a) Kirâye	5 hamil	2 000	
b) Behâ-i kîse ma'a resen	10 surre	100	

B) El-bâki: 12 134

Resid, fi 26 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 50

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Tırhala (ترخاله) ma'a nefis-i Tırhala

Vâcib-i sene 894 be-ma'rifet-i Mahmud Çelebi Pir (Sf. 876)

Tahriren fi 6 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Osman

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)
Asıl	7 549	1 756	399 500	29 772	
Ez-ziyâde (1)	+40		+1 920		
Yekûn	7 589	1 756	401 420	29 772	(431 192)

'An resm-i kitâbet-i hesab: (Her) 10 hane fi 1	934
'An resm-i hesab der her hezâr akçe fi 2	862
'An resm-i yek akçe-i haracî	9 345
'Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	444 333

A) Vuzi'a min zâlike: 434 090

1) Teslîm-i Hızâne-i Âmire 2 def'a	432 000
a) Def'a, fi 24 Zilka'de sene 895	280 000
b) Def'a, fi 12 Safer sene 896	152 000
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	2 090
a) Kirâye-i akçe 4,5 hamil	2 000
b) Behâ-i kîse 9 surre	90

B) El-bâki: 10 243

Restâ, be-Hızâne-i 'Amire, fi 11 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

(1) 'An iltizam-ı Kaasım.

CEDVEL NO : 51

Muhasebe-i Cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Yanine (يانينه)

Vâcib-i sene 894 be-ma'rifet-i Muhiddin Siyah, kâtib (Sf. 863)

Tahriren fî 20 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Muslihiddin Kabasakal
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Yanine (1)	Asil	3 346	119 771
Cema'at-ı eşkünciyân	"	7 186	246 172
Hisse-i mustahfızân-ı kal'a-i Yanine	"	1 227	38 557
Voynugan-ı Yanine	"	231	6 925
Gem'an		11 990(2)	411 425

'An resm-i kitâbet-i hesab: (Her) 10 hane fî 1	1 199
'An resm-i hesab: (Her) hezâr akçe fî 2	822
'An resm-i nize: 71 hane fî 7	497
'An resm-i yek-akçe-i haracî	11 990
'Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	427 933

A) Vuzi'a min zâlîke: 427 663

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fî 2 def'a	422 893
a) Def'a, fî âşir-i Zilka'de sene 895	419 527
b) Def'a, fî 23 Zilhicce sene 895	3 366
2) Vazifehorân-ı câmi'-i Yanine, 'an 19 Receb sene 895 ilâ 19 Receb sene 896, fî yevm 6, fî sene	2 160
Ez-ziyâde: 'An 19 Zilhicce sene 894 ilâ temâm-ı sene, fî yevm 2	720
a) Be-cihet-i imam: k. (kadîm) 1, z. (ziyade) 1	
b) Be-cihet-i behâ-i revgan (روغن) ve hasır 1	
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	1 890
a) Kirâye-i akçe 4 hamil fî 450	1 800
b) Behâ-i kîse ve resen : 9 surre fî 10	90

B) El-bâki: 270

Restd be-Hizâne-i 'Âmire, fî 20 Rebi'i'l-evvel sene 896, temâmen.

(1) Ma'a Bogdoryani (بوغدريانى) (= Podgoryani) ve Papingoz (پاپنگوز)

(2) Minhâ: 2 208 bive, cizye-i bive 37 796.

CEDVEL NO : 52

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı Ergirikasrı (ارکیری نصری) ve Zagorya (زاغوریا)
der livâ-i Arnavud,

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Alâüddin kâtib Hâmîdî (Sf. 854)

Tahrîren fi 18 Zilhicce sene 895

Be-hisab-ı Lütîfî Kâtib
Mukabele şud, ve-ma'rifet-i Der'viş 'Ali

Vilâyet-i		Hane m'a bive	Cizye
Ergirikasrı	Asıl	5 780	163 571
	Minhâ (1)	— 1	— 34
	El-bâki	5 779	163 537
Zagorya	Asıl	1 935	52 502
	Asıl	7 715	216 073
Cem'an	Minhâ (1)	— 1	— 34
	El-bâki	7 714	216 039

'An resm-i kitâbet-i hisab, (her) 10 hane fi 1	771
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	432
'An resm-i yek-akçe-i haracı	7 714
'An 'âdet-i dest-bûsi	1 542
Yekûn	226 498

A) Vuzi'a min zâlîke: 224 140

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire fi 3 Zilhicce sene 895	221 040	
2) Vazîfchorân-ı cami'-i Ergirikasrı, 'an Şa'ban sene 895 ilâ 17 Ramazan sene 896, fi yevm 7	2 160	
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	940	
a) Kirâye	2 hamil	900
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	4 surre	40

B) El-bâki: 2 358

Restâd, be-Hızâne-i 'Amire, fi 22 Zilhicce sene 895, temâmen.

(1) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre.

CEDVEL NO : 53

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Premedi (برمدی) ve Ayanite (آیانیتہ) ve Çağdırı* (چاغداری) ve Emir-'Ali (امیر علی) ve Poganiye (پوغانیہ)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Alâüddin birâder-i Muslihiddin Rubâh (روباہ) (Sf. 911)

Tahriren fi 8 Cumâde'l-ülâ sene 896

Be-hisab-ı Bedreddin Kethüdâ-i Migalkara Mukabele şud, be-ma'rifet-i Süleyman veled-i Hanefî.

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bîvelerden)	(Cem'an cizye)	
Premedi	Asıl	2 201	123	65 551	2 095	(67 646)
Çağdırı*	"	638	63	18 486	1 081	
	Minhâ (1)	— 1		— 25		
	El-bâkî	637	63	18 461	1 081	(19 542)
Mir-'Ali* (میر علی)	Asıl	1 209	89	37 271	1 521	(38 792)
Poganyâ	"	907	107	25 072	1 725	(26 797)
Viyânite (ویانیتہ)	"	4 668	130	120 465	2 221	
n. d. Delvine	Minhâ (2)	— 1		— 22		
	El-bâkî	4 667	130	120 443	2 221	(122 664)
Cem'an	Asıl	9 623	512	266 845	8 643	
	Minhâ (3)	— 2		— 47		
	El-bâkî	9 621	512	266 798	8 643	(265 441)

'An resm-i kitâbet-i hesab, (Her) 10 hane fi 1 1 013

'An resm-i hesab, der her hezâr hane fi 2 550

'An resm-i yek-akçe-i haracı 10 133

'Âdet-i dest-bûsî 2 000

Yekûn 289 137

Masraf-ı zâlike: 289 137 temâmen.

- 1) Teslîm-i Hızâne-i Âmire 3 def'a 287 939
 - a) Def'a, fi gurre-i Zilka'de sene 895 140 150
 - b) Def'a, fi 29 Muharrem sene 896 145 000
 - c) Def'a, fi 14 Safer sene 896 2 789
- 2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 1 198
 - a) Kirâye 3 hamil 1 140
 - b) Behâ-i kîse ma'a resen 6 surre 58

Temâmen.

- (1) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre.
- (2) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre. Ber-müceb-i hucec-i kadî-i Delvine.
- (3) Zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müslüman şudend.

CEDVEL NO : 54

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Narde (نارده) ve Çemernik (چمرنیک) ve Rogos (روغوس، روغوس) ve Ayadonyat (ایادونیات، ایادونیات) ve Koniçe (قونیچه) ve Cayım (جایم) ve Grebene (کراينه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Hacı Hüsâm (Sf. 882)

Tahriren fî 22 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Muhiddin b. Altun

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Nefs-i Narde	Asıl	1 122	40 155
Radeviz	"	1 649	49 686
Çemernik	"	1 318	39 521
Moblana (موبلانه)	"	899	27 959
Rinyasa	"	1 229	39 595
Ayadonyat	"	1 457	48 143
Koniçe	"	2 095	60 725
Cayım	"	682	21 351
	"	6 567	223 463
Grebene	(ilhak) (1)	+ 18	+ 563
	Yekûn	6 585	224 026
	Asıl	17 018	550 998
Cem'an	(ilhak) (2)	+ 18	+ 563
	Yekûn	17 036	551 161

'An resm-i kitâbet-i hesab, 17 036 hane, her 10 hane, fî 1

1 701

'An resm-i hesab, der her hezâr akçe, fî 2

1 102

'An resm-i yek-akçe-i haracı

17 036

'Âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

573 000

A) Vuzî'a min zâlîke : 566 951

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 3 def'a		561 476
a) Def'a, fî 26 Şevval sene 895	199 136	
b) Def'a, fî 23 Zilhicce sene 895	302 440	
c) Def'a, fî 15 Safer sene 896	59 900	
2) Vazifehorân-ı câmi'-i Grebene, 'an 28 Receb sene 895 ilâ 28 Receb sene 896, fî yevm 8, fî sene		2 880
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		2 595
a) Kirâye-i akçe: 5,5 hamil	2 500	
b) Behâ-i kîse ma'a nemed ve resen, 12 surre	95	

B) El-bâki : 6 049

Resîd, fî Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen.

(1) 'An zâyî'ât ki nâ-bedîd şude bûd, ber-müceb-i teftîş ilhak şude.

(2) 'An zâyî'ât ki der bâlâ mezkûr (est).

CEDVEL NO : 55

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Fener (فَنَار) ve Radeviz (رَادَوِيز)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Osman kâtib (Sf. 860)

Tahriren fi 17 Muharrem sene 895

Be-hisab-ı Baharî (?) (بَهَارِي)

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
Fener	Asıl	7 122	1 538	384 717	26 306	
	Nev-yafte	+ 58		+ 3 833		
	Yekûn	7 180	1 538	388 550	26 306	(415 356)
Radeviz	Asıl	603	194	28 476	3 320	(31 796)
Cem'an	Asıl	7 725	1 732	413 193	29 626	
	Nev-yafte	+ 58		+ 3 833		
	Yekûn	7 783	1 732	417 026	29 626	(446 652)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 9 515 hane, (her) 10 hane, fi 1

951

'An resm-i hesab, der her hezâr akçe fi 2

893

'An resm-i yek-akçe-i haracı

9 515

'An 'âdet-i dest-bûsi

2 000

Yekûn

460 011

A) Vuzi'a min zâlîke: 454 297

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a		452 632
a) Def'a, fi 26 Şevval	sene 895	278 632	
b) Def'a, fi 17 Muharrem	sene 896	174 000	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			1 665
a) Kirâye	4,5 hamil	1 575	
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	9 surre	90	

B) El-bâki:

5 714

Restâd, be-Hizâne-i 'Âmire, fi 29 Muharrem sene 896, temâmen.

CEDVEL NO : 56

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i İzdin (إزدین) ve Platamona (پلاتامنه) ve Agrafa (اغرافه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muslihiddin, birâder-i kâtib-i şa'îr (?) (کاتبی شاعر؟) (Sf. 894)

Tahrîren fî 27 Rebi'i'l-âhır sene 896

Be-hisab-ı Temir (تمیر) el-kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)	
İzdin	Asıl	2 382	371	120 349	6 670	(127 019)
Platamona	"	2 682	301	155 311	5 374	(160 685)
Agrafa	"	2 761	669	126 952	11 721	(138 673)
Yekûn		7 825	1 341	402 612	23 765	(426 377)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 9166 hane, her 10 hane fi 1 916

'An resm-i hisab, (her) 1 000 akçe fi 2 852

Yek-akçe-i haracî 9 166

'Âdet-i dest-bûsî 2 000

Yekûn 439 311

A) Vuzi'a min zâlîke : 437 800

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, 3 def'a 434 000
 - a) Def'a, fî 23 Zilhicce sene 895 240 000
 - b) Def'a, fî 17 Muharrem sene 896 190 000
 - c) Def'a, fî 29 Muharrem sene 896 4 000
- 2) Vazifehorân-ı camî-i İzdin 'An 26 Receb sene 895 ilâ 26 Receb sene 896, fî yevm 7, fî sene 2 520
- 3) Kirâye akçe ve behâ-i kîse 1 280
 - a) Kirâye 4,5 hamil 1 200
 - b) Behâ-i kîse ma'a resen 8 surre 80

B) El-bâki : 1 511

Resid, fî 27 Rebi'i'l-âhır sene 896, temâmen

CEDVEL NO : 57

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Badra (بادره) ve Dömeke (دومهك) ve Çatalca (چتالجه) ve Salona (صالنه) ve Mundeniçe (موندنيچه).

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ Bedreddin kadı-i köhne-i Eskihisar-ı Zağra (Sf. 874)

Tahriren fi 3 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Hacı Sinan Karamani
Mukabele şud, be-ma'rifet-i veled-i Seferşah

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an) Cizye
Badra	Asıl (1)	10 941	2 473	488 235	41 630	
	(2) Nev-yâfte (3)	+ 87		+2 919		
	Yekûn	11 028	2 473	491 154	41 630	(523 784)
Salona	Asıl	3 517	479	155 129	8 075	(157 204)
Cem'an	Asıl	14 458	2 952	643 364	49 705	
	Nev-yâfte	+ 87		+2 919		
	Yekûn	14 545	2 952	646 283	49 705	(695 988)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 17 497 hane, (her) 10 hane, fi 1 1 748

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe, fi 2 1 392

'An resm-i yek-akçe-i haracı 17 497

'Âdet-i dest-bûsî 2 000

Yekûn 718 626

A) Vuzi'a min zâlike: 719 530

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 17 Muharrem sene 896 711 000
- 2) Vazifehorân-ı Cami'-i Salona. 'An gurre-i Safer sene 895 ilâ gaye-i Muharrem sene 896, fi yevm 6 2 160
- 3) Vazifehorân-ı Cami'-i Çatalca. 'An gurre-i Cumâde'l-ülâ sene 895 ilâ gayeti Rebi'i'l-âhır sene 896, fi yevm 9 3 240
- 4) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 3 130
 - a) Kirâye 7 hamil 3 000
 - b) Behâ-i kîse 13 surre 130

B) Ez-ziyâde: 904

- (1) Not: 893 yılına ait muhasebede (aynı defter sf. 809) Badra, Dömeke ve Çatalca bölgelerinde de zuhur eden kıtlık sebebiyle, bazı hanelerin dağılıp kaybolmuş olduğunu müşahede ediyoruz:

"Minhâ: Zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki perâkende şudend, ez-ân sebeb ki kaht şude, ber-müceb-i huccc-i kudât (قصات): Hane 195, cizye 6 719; bive 14, cizye 231. El-bâki: Hane 10 961, cizye 490 164; bive 2 486, cizye 41 851." (Krş. No. 25 ve 26.)

- (2) Badra ve Dömeke ma'a Kerebeneş (کراينش) ve Çatalca ve Mundeniçe.
(3) Nev-yâfte, 'an baştina ve haymana ve bedel-i zayi'ât.

CEDVEL NO : 58

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Angelikasrı (انكلى قصرى) der livâ-i Karlu (كارلو) ma'a
Aya-Mavra (ايا ماورى) ve Kefalonya (كفالونيه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin veled-i Akçalı Ahmed (Sf. 866)

Tahriren fi 12 Rebi'i'l-evvel sene 896

Be-hisab-ı Kemal Çelebi

Vilâyet-i		Hane ma'a bive	Cizye
Angelikasrı	Asıl	6 818	188 005
Aya - Mavra	"	888	23 184
Cezire-i Kefalonya	"	774	15 575
Cem'an	"	8 480	226 764

'An resm-i kitâbet-i hisab (her) 10 hane	fi 1	848
'An resm-i hisab der her hezâr akçe	fi 2	453
'An resm-i yek-akçe-i haracı	fi	8 480
'An 'âdet-i dest-bûsî		2 000
'An ispençe-i gebrân-ı cezîre-i Kefalonya (*)		18 647
Yekûn		257 192

A) Vuzi'a min zâlîke : 257 050

- 1) Teslîm-i Hızane-i 'Âmire, fi 17 Muharrem sene 896 256 000
- 2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 1 050
 - a) Kirâye-i akçe 2,5 hamil 1 000
 - b) Behâ-i kîse ma'a nemed ve resen 5 surre 50

B) El-bâki : 142

Resîd, fi 21 Ra. sene 896, temâmen.

(*) 737 hane, ispenç fi 25 = 18 425
37 bive, ispenç fi 6 = 222

CEDVEL NO : 59

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı Ağrıboz (اغريبوز) ve Istifa (استفا) ve Livadye (لواديه)
ve Atina (اتنه)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i 'Abdi kâtib tâbi'-i Paşa (Sf. 828 - 829)

Tahriren fi 27 Cumâ'del-ûlâ sene 895

Be-hisab-ı Alâüddin kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e		
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Ağrıboz (1)	Asıl	5 851	338	254 547	5 850
	Ez-ziyâde (2)	781		+3 905	
	Yekûn	5 851	338	258 452	5 850 (264 302)
Livadya	Asıl	3 004	211	150 238	3 656
	Minhâ (3)	—29		—1 346	
	El-bâkî	2 975	211	148 937	3 656
	Ez-ziyâde (4)	477		+2 385	
	Yekûn	2 975	211	151 322	3 656 (154 978)
Istifa	Asıl	2 884	162	134 370	3 043
	Minhâ (5)	—22		—994	
	El-bâkî	2 862	162	133 376	3 043
	Ez-ziyâde (4)	295		+1 475	
	Yekûn	2 862	162	134 851	3 043 (137 894)
Atina	Asıl	2 285	260	117 145	4 577
	Ez-ziyâde (4)	245		+1 225	
	Yekûn	2 285	260	118 370	4 577 (122 947)
Cem'an	Asıl	14 024	972	656 345	17 126
	Minhâ (6)	—51		—2 340	
	El-bâkî	13 973	972	654 005	17 126
	Ez-ziyâde (7)	1 798		+8 990	
	Yekûn	13 973	972	662 995	17 126 (680 121)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 14 945 hane, (her) 10 hane, fi 1

1 494

'An resm-i hisab: (Her) 1 000 akçe fi 2

1 360

'An resm-i yek-akçe-i haracı

14 945

'Âdet-i dest-bûşî

2 000

Yekûn

699 920

A) Vuzi'a min zâlike : 689 099

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire		685 959
a) Nakdiye		665 895
b) Hasene-i Efrenciye: 420 sikke, fi 48		20 064
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		3 140
a) Kirâye	7 hamil	3 000
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	14 surre	140

B) El-bâki : 10 821

Restâd be-Hızâne-i 'Âmire, fi 13 Cemâziye'l-âhur sene 895, temâmen.

'An yed-i Mevlânâ Muhiddin, kadî-i köhne-i Debri, müfettiş-i haracciyân, 'an cizye-i zayı'ât'-ı mezkûre: 6 hane, cizye 263.

Restâd, fi 2 Rebi'i'l-âhur sene 896, temâmen.

Türk Tarih Kurumu

- (1) Vilâyet-i Ağriboz ma'a nefsi Ağriboz ve Kızıl-hisar (قزىل حصار)
- (2) Ez-ziyâde, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste.
- (3) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müteferrik şudend. Ber-mûceb-i hucec-i kadî-i Livadya.
- (4) Ez-ziyâde be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste, cüz gürihtе (جزگريخته)
- (5) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre, 'an cizye-i gebrân-ı karye-i Dimitri-boji (ديمتري بوژی) ki perâkende şudend. Ber-mûceb-i hucec-i kadî-i İstifa.
- (6) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müteferrik ve nâ-bedîd şudend.
- (7) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste ki ez gürihtegân âmede bûdend (آمدہ بودند)

CEDVEL NO : 60

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Balya-Badra der vilâyet-i Mora ve Krepena
(کراينه) ve Kalendriçe (قلندريچه) ve Holomiç (خلوميچ) ve Kalavrita (قلاورته) ve
Goştıçe (غوشتيجه) ve Korintos (قورنتوس)

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i 'Alâüddin kâtib, hiş-i hazret-i Paşa (Sf. 897)

Tahriren fi sâdis-i Cumâde'l-ülâ sene 895

Be-hisab-ı Muhiddin 'Arab Kadı
Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i	Hane	Bive	C i z y e			
			(Hanelerden)	(Bivelerden)	Cem'an cizye	
Balya- Badra	Asıl	1 612	365	65 141	6 205	
	Minhâ (1)	—19		— 763		
	El-bâkî be-cihet-i sene-i mezkûre	1 593	365	64 378	6 205	
	Ez-ziyâde (2)	409		+2 045		
	Yekûn..	1 593	365	66 423	6 205	(72 628)
Krepena	Asıl	1 434	266	57 262	4 522	
	Ez-ziyâde (2)	324		+1 620		
	Yekûn	1 434	266	58 882	4 522	(63 404)
Holomiç	Asıl	1 602	196	61 849	3 332	
	Ez-ziyâde(2)	406		+2 030		
	Yekûn	1 602	196	63 879	3 332	(67 211)
Kalavrita	Asıl	2 348	299	84 243	5 083	
	Ez-ziyâde (2)	603		+3 015		
	Yekûn	2 348	299	87 258	5 083	(92 341)
Goştıçe	Asıl	3 122	376	128 140	6 392	
	Ez-ziyâde (2)	608		+3 040		
	Yekûn	3 122	376	131 180	6 392	(137 572)
Korintos	Asıl	3 582	346	116 058	5 880	
	Ez-ziyâde (2)	1 100		+5 500		
	Yekûn	3 582	346	121 558	5 880	(127 438)
Cem'an	Asıl	13 700	1 848	512 693	31 414	
	Minhâ (1)	— 19		— 763		
	El-bâkî	13 681	1 848	511 930	31 414	
	Ez-ziyâde (1)	3 450		+17 250		
	Yekûn	13 681	1 848	529 180	31 414	(560 594)

'An resm-i kitâbet-i hisab: 15 529 hane, (her) 10 hane fi 1	1 552
'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2	1 121
'An resm-i yek-akçe-i haracî	15 529
'Âdet-i dest-bûsî	2 000
Yekûn	580 796

A) *Vuzi'a min zâlike* : 575 406

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	2 def'a		571 356
a) Def'a, fî 3 Saferi'l-muzaffer sene 895		296 356	
1) Nakdiye		279 556	
2) Hasene-i Efrenciye: 350 sikke, fî 48=		16 800	
b) Def'a, fî 19 Rebi'i'l-evvel sene 895		275 000	
1) Nakdiye		239 000	
2) Hasene-i Efrenciye 750 sikke (fî 48)		36 000	
2) Vazifchorân-ı cami-i Balya-Badra, 'an gurre-i Rebi'i'l-evvel sene 895 ilâ gayet-i Safer sene 896. Fî yevm 4, fî sene			1 440
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 610
a) Kirâye-i akçe	6 hamil	2 500	
b) Behâ-i kîse ma'a resen, 11 surre, fî 10		110	

B) *El-bâki* : 5 390

Restid, be-Hizâne-i 'Âmire, fî 6 Cemâziye'l-evvel sene 895, temâmen.

Türk Tarih Kurumu

- (1) *Minhâ*: zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre, 'an gurihtegân, ber-mûceb-i *defter-i esâmî* ve *defter-i kadî*. Üzerinde gurihte kayd olmuş, teftiş olunub bulunmamış.
- (2) *Ez-ziyâde*, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste : (Her bir hane) fî 5.

CEDVEL NO : 61

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Karitena (تارتنه) der vilâyet-i Mora ve Kirgokor (? (کیرغوقور) ve Arkadya (ارقدیه) ve Mihlu (میخلو) ve Pijanik (پیژانیک) ve Ak-Ova (اق اوہ) ve Gobri (? (غوبری) ve Mezisre (مزیره) ve Zifos (? (زیفوز) ve gayruhu.

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Kaasım kâtib-i sipah (Sf. 774 - 775)

Tahiren fi 16 Rebi'i'l-evvel sene 895

Be-hisab-ı Nasuh Hasköy

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)
Karitena	Asıl	3 637	272	124 132	4 619	
	Ez-ziyâde (1)	496		+2 480		
	Minhâ (2)	— 5		— 160		
	Yekûn, cüz zayı'	3 632	272	126 452	4 619	(131 171)
Kirgokor* (?)	Asıl	2 889	395	106 164	6 727	
	Ez-ziyâde (1)	526		+2 630		
	Minhâ (2)	— 67	— 2	— 1 394	— 34	
	Yekûn, cüz zayı'	2 822	393	107 400	6 693	(114 093)
Arkadya	Asıl	1 704	120	59 996	2 040	
	Ez-ziyâde (1)	275		+1 375		
	Minhâ (3)	— 29		— 987		
	Yekûn, cüz zâyî'	1 675	120	60 384	2 040	(62 424)
Mihlu* ve Pijanik* (?) ve Ak-ova	Asıl	1 582	150	56 578	2 550	
	Ez-ziyâde (1)	277		+1 385		
	Minhâ (3)	— 26		— 487		
	Yekûn, cüz zâyî'at	1 566	150	57 476	2 550	(60 026)
Gobri*	Asıl	710	107	26 418	1 879	
	Ez-ziyâde (1)	162		+ 810		
	Yekûn	710	107	27 228	1 879	(29 107)
Mezisre ve Megali-Manya* (مغال) ve Megali-Zifos* (مغال زیفوس)	Asıl	3 360	306	101 925	5 214	
	Ez-ziyâde (1)	577		+2 885		
	Nev-yâfte (4)	+ 14		+ 220		
	Yekûn	3 374	306	105 030	5 214	(110 244)
Cem'an	Asıl	13 852	1 350	475 213	23 029	
	Ez-ziyâde (5)	2 313		+11 565		
	Minhâ (6)	— 87	— 2	— 3 028	— 34	
	Nev-yâfte (4)	+ 14		+ 220		
	Yekûn	13 779	1 348	483 970	22 995	(506 965)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 15 127 hane, (her) 10 hane fi 1

1 512

'An resm-i hisab, der her hezar akçe fi 2

1 013

'An resm-i yek-akçe-i haracı

15 127

'An 'âdet-i dest-bûsî

2 000

Yekûn

526 617

A) Vuzi'a min zâlike: 525 290

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	3 def'a		519 340
a) Def'a, fî 6 Muharrem	sene 895	354 180	
1) Nakdiye		318 180	
2) Hasene-i Efrenciye 750 sikke, fî 48		36 000	
b) Def'a, fî 25 Saferi'l-muzaffer sene 895		135 160	
c) Def'a, fî 2 Rebi'i'l-evvel sene 895		30 000	
2) Vazifehorân-ı câmi'-i Mezsire, 'an gurre-i Muharrem sene 895 ilâ gayet-i Zilhicce sene 895 ber-müceb-i hucec-i kadı-i Mezsire, fî yevm 10, fî sene			3 600
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			2 350
a) Kirâye	5 hamil 2	2 250	
b) (Behâ-i) kîse ma'a resen, 10 surre fî 10		100	

B) El-bâki:

1 327

Restâ, be-Hızâne-i 'Âmire, fî sâbi'-i Rebi'i'l-âhır sene 895, temâmen.

Türk Tarih Kurumu

- (1) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste ma'a nevyâfte-i mevlânâ müfettiş.
- (2) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend (نابدید شدند)
- (3) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend
- (4) Nev-yâfte, ki 'an derya âmede bûdend.
- (5) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste, ma'a nevyâfte-i mevlânâ müfettiş.
 - a) 'An nev-yâfte-i sene-i güzeste: 1 074 hane fî 5 = 5 370
 - b) 'An nev-yâfte-i mevlânâ müfettiş: 1 239 hane fî 5 = 6 195
- (6) Minhâ: zâyî'ât, be-cihet-i sene-i mezkûre ki nâ-bedîd şudend. Hiç cizye hasıl ne-şud (نشود) ber-müceb-i hucec-i kudât ve Mehmed Beğ, mirliva.

CEDVEL NO : 62

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Anadolu ve cezire-i Midillü ve gayruhu.

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin Siyah kâtib (Sf. 779 - 780)

Tahrîren fi 24 Rebi'ül-evvel sene 895

Bu-hisab-ı İlyas صحراى

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an)
Cezire-i Midillü	Asıl	4 954	581	275 679	9 924	
	Ez-ziyâde (1)	581		+ 2 905		
	Yekûn	4 954	581	278 584	9 924	
	Minhâ: Müslüman şude El-bâkî	—2 4 952	581	— 95 278 489	9 924	(288 413)
Saruhan	Asıl	482	94	19 829	1 515	
	Ez-ziyâde (1)	142		+ 710		
	Yekûn	482	94	20 539	1 515	
	Minhâ (2) El-bâkî	—2 480	94	— 84 20 455	1 515	(21 970)
Aydın	Asıl	570	172	27 411	2 805	
	Ez-ziyâde (1)	66		+ 330		
	Yekûn	570	172	27 741	2 805	(30 546)
Menteşe	Asıl	168	51	8 896	853	
	Ez-ziyâde (1)	9		+ 45		
	Yekûn	168	51	8 941	853	(9 794)
Teke	Asıl	214	24	10 426	408	
	Ez-ziyâde (1)	26		+ 110		
	Nev-yâfte (3)	+ 22	+ 9	+ 812	+ 90	
	Yekûn	236	33	11 348	498	(11 846)
Hamid	Asıl	494	112	26 367	1 751	
	Ez-ziyâde (1)	32		+ 160		
	Yekûn	494	112	26 362	1 751	
	Minhâ (2) El-bâkî	—3 491	112	— 165 26 362	1 751	(28 113)
Germiyan	Asıl	168	31	8 597	518	
	Ez-ziyâde (1)	18		+ 90		
	Yekûn	168	31	8 687	518	
	Minhâ (2) El-bâkî	—1 167	31	— 47 8 640	518	(9 158)
Ankara	Asıl	730	94	33 241	1 585	
	Ez-ziyâde (1)	72		+ 360		
	Minhâ (5)	—2		— 92		
	Yekûn	728	94	33 509	1 585	(35 094)
Kengri	Asıl	504	34	22 476	557	
	Ez-ziyâde (1)	31		+ 155		
	Yekûn	504	34	22 631	557	(23 188)
Kastamonu ma'a Sinop ve Tarakluborlu	Asıl	1 253	282	56 515	4 586	
	Ez-ziyâde (1)	116		+ 580		
	Yekûn	1 253	282	57 095	4 586	(61 681)
Karye-i Bigacık	(6)	9	—	502	—	(502)
Cem'an	Asıl	9 546	1 475	489 930	24 502	
	Ez-ziyâde (1)	1 093		+ 5 445		
	Minhâ (5)	—2		— 92		
	Nev-yâfte (3)	+ 22	+ 9	+ 812	+ 90	
	Yekûn	9 566	1 484	496 104	24 592	
	Minhâ (7)	—8		— 391		
	El-bâkî	9 558	1 484	495 713	24 592	(520 305)

'An resm-i kitâbet-i hesab, 'an 11 050 hane: (Her) on hane, fi 1	1 105
'An resm-i hisab: Der her hezâr akçe, fi 2	1 041
Yek-akçe-i haracı	11 050
'Âdet-i dest-bûsi	2 000
Yekûn	535 892

Vuzi'a min zâlîke: 535 892, temâmen

1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire	2 def'a	531 000
a) Def'a, fi 6 Ramazan	sene 894	109 000
b) Def'a, fi 12 Muharrem	sene 895	422 000
2) Vazifehorân-ı cami'-i Sinop, 'an gurre-i Rebi'il-evvel sene 894 ilâ gayet-i Cemâziye'l-âhır sene 895; fi yevm 3, fi sene, ber-mûceb-i hucc-i kadı-i Sinop		1 080
3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse		3 812
a) Kirâye: 5,5 hamil	3 780	
b) Behâ-i kîse ma'a resen: 11 surre	102	

Türk Tarih Kurumu

- (1) Ez-ziyâde, be-cizye-i nev-yâfte-i sene-i güzeste (Not : Her hane fi 5)
- (2) Minhâ: zayi', be-cihet-i sâl-i âyende.
- (3) Nev-yâfte : gebrân-ı nefis-i Karahisar.
- (4) 25 haneye cizyeleri fazla olmağın kadı aldırılmamış, hem maktu' kayd olmuş.
- (5) Minhâ: zayi', be-cihet-i sene-i mezkûre ki müslüman şudend.
- (6) Karye-i Bigacık nâm-ı diğér Dimetoka, tâbi'-i Mihaliç.
- (7) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sâl-i âyende.

CEDVEL NO : 63

Cizye-i Gebrân-ı Vilâyet-i Trabzon ma'a vilâyet-i Rize

Vâcib-i sene 895, cildân. (جلدان) (Sf. 985)

'An yed-i Yusuf Trabzonî silâhdar
Fî 15 Cemâziye'l-âhır sene 896

1) Cild-i vilâyet-i Trabzon ma'a nefsi Trabzon, vâcib-i sene 895, tahminen hane	13 266
2) Cild-i vilâyet-i Rize, der vilâyet-i Trabzon el-mezbûr. Vâcib-i sene 895, tahminen hane	13 865
	<hr/> 27 131

Sultan Selim Şah Beğ tâle bekahu'ya (طال بقاء) hüküm yazıla ki,
Bundan evvel Trabzon vilâyetinin haracı ki sana timarlığa virilüb, *haracı alduğı resim akçesi* dahi bile virilüb, bundan *haracı* gönderilmeyüb, kendü âdemin cem' idüb sana vasıl ideydi (ادیدی)

Vaktâ ki *nev-yâfte yılı* ola, ol vakit Dergâh-ı Mu'allâ'dan haraciler gönderilüb 'âdet üzere cem' eyledikleri akçeyi yine sana teslim ideler, deyü emrolub hüküm-i şerif dahi irsal olunmuşdı. Mezkûr *haraciler her haneden bir akçe kendüler için aldıkları resim akçesi* dahi sana bile virildüğü ecilden *bu yıl ki nev-yâfte yılıdır* bundan haraciler gönderilmedi.

Trabzon vilâyetinin haracın Trabzon kadısı ma'rifetiyle ve senin bir yarar emîn ademinle haracın cem' ideler.

Ve şol ki *nev-yâfte*'dir, *bâliğ* (بالغ) olmuş ola, anlardan 'âdet üzere *hallerine göre* harac-ı şer'î vaz' idüb haraçların alalar

Ve şol ki tahkiyk (تحقیق) *mürde*'dir, anlarun sahi haraçların alub defterden ifrâz ideler.

Ve Rize vilâyetinin haracın dahi yine senin bir emîn ademinle Rize kadısı zikrolan mücebbe *nev-yâftelerine* harac-ı şer'î vaz' idüb haraçların alub ve mürdelerün haraçların dahi alub defterden ifraz ideler.

Ve mezkûrân vilâyetlerin haracını ikişer defter idüb, birini akçeleriyle sana teslim idüb ve birerini senin mührünle *mezkûrân kadılarının ma'rifetiyle yazılan defterleri* bunda Dergâh-ı Mu'allâ'ya gönderesin ve ne mikdar *nev-yâftedir* ve mürdeleri nedir asıyla, cümle haraçları dahi ne olmuşdır, anları dahi *muhasabe idüb* bile gönderesin.

Ve zikrolunan mücebbe birer hüküm dahi Trabzon kadısına ve Rize kadısına yazıla ki ol vilâyetlerün haracın senin ademlerin ma'rifetiyle cem' idüb birer defter sana virüb ve birer defterin dahi *muhasabeleriyle* Dergâh-ı Mu'allâma göndereler deyü, tahrîren fî 6 Cemâziye'l-âhır sene 896.

CEDVEL NO : 64

Muhasebe-i cizye-i gebrân-ı vilâyet-i Kefe (كفه) ve Soğudak (صنوداق) ma'a tevâbi'ihâ

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Muhiddin Sofyaî sahib-i timar (Sf. 789 - 790)

Tahriren fi 9 Rebi'i'l-âhır sene 895

Be-hisab-ı Sa'di kâtib

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Derviş 'Ali

Vilâyet-i		Hane	Bive	C i z y e		
				(Hanelerden)	(Bivelerden)	(Cem'an cizye)
Nefs-i Kefe	Asıl	2 532	374	143 574	6 730	
	Ez-ziyâde (1)	189		+ 945		
	Minhâ (2)	— 2		— 229		
	Yekûn	2 530	374	144 290	6 730	(151 020)
Soğudak (3)	Asıl	1 865	111	76 103	1 998	
	Ez-ziyâde (1)	97		+ 485		
	Yekûn	1 865	111	76 588	1 998	(78 586)
Balıklagu (بالقلاغو)	Asıl	568	61	23 977	1 098	
	Ez-ziyâde (1)	36		+ 180		
	Yekûn	568	61	24 157	1 098	(25 255)
İnkerman (این کرمن)	Asıl	1 015	189	44 460	3 402	
	Ez-ziyâde (1)	74		+ 370		
	Yekûn	1 015	189	44 830	3 402	(48 232)
Azak (ازاق)	Asıl	80	—	3 773	—	3 773
Cem'an	Asıl	6 060	735	291 887	13 228	
	Ez-ziyâde (4)	396		+ 1 980		
	Minhâ (2)	— 2		— 229		
	Yekûn	6 058	735	293 638	13 228	(306 866)

'An resm-i kitâbet-i hisab, 'an 6 793 hane, (her) 10 hane fi 1

697

'An iltizam-ı mezkûrîn (5)

4 000

'An resm-i hisab, der her hezâr akçe fi 2

613

'An resm-i yek-akçe-i haracî

6 793

'An 'âdet-i dest-bûsî: (her) 1 000 hane fi 200

1 358

'An ispençe-i Azak

2 000

Yekûn

322 309

(1) Ez-ziyâde, be-cihet-i nev-yâfte-i sene-i güzeste.

(2) Minhâ: müslüman şude, be-cihet-i sene-i mezkûre.

(3) Soğudak ve Aluşta (الوشته) ve Harzof (خرزوف)

(4) Ez-ziyâde, be-cizye-i nevyâfte-i sene-i güzeste: 396 hane fi 5 = 1 980.

(5) 'An iltizam-ı mezkûrîn, 'an gurre-i Cemâziye'l-âhır sene 893 ilâ gayet-i Cemâziye'l-âhır sene 894, fi sene 4 000.

a) 'An zecriye(?) (زجرية) der vilâyet-i Kefe

2 500

1) Nakdiye

500

2) Gilman be-cihet-i cizye-i hod, kıymet

2 000

b) 'An Kadış (قاديش) mîr-i kal'a-i Parlu (پارلو) der

vilâyet-i Kefe, nakdiye

1 500

Vuzi'a min zâlike : 322 309, temâmen

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire	3 def'a		321 549
a) Def'a, fi 16 Zilhicce	sene 894	299 328	
b) Def'a, fi 25 Safer	sene 895	17 500	
c) Def'a, fi 8 Rebi'i'l-âhur	sene 895	4 721	
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse			760
a) Kirâye-i akçe	3 hamil	700	
b) Behâ-i kîse ma'a resen:	6 surre	60	

CEDVEL NO : 65

Muhasebe-i 'âdet-i rûsûm-ı eflâkaan-ı livâ-i Hersek.

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Mevlânâ 'Alâüddin 'Abbas-zâde kadî-i Hoca (خواجه) (Foça) ve Hüseyin silâhdar, hiş-i Hazret-i 'Ali Paşa dâme 'alâhü (دام علاه)

(Sf. 652 - 653) (Bk. No. 24)

Tahrîren fi gurre-i Zilkâ'de sene 896

Bi-hisab-ı Mevlânâ Şüca'

Mukabele şud, be-ma'rifet-i Dervîş 'Ali

	Hane (1)	fi	Rûsûm	Hane (1)	fi	Rûsûm	Hane (2)	Rûsûm (3)
(*)	6 819 (1)	80	545 520	128	45	5 760	6	350
Minhâ (4)	— 16	80	— 280	—	—	—	—	—
El-bâkf	6 803	80	544 240	128	45	5 760	6	350
Nev-yâfte	+ 50	80	+ 4 000	—	—	—	—	—
Yekûn	6 853		548 240	128		5 760	6	350

Masraf-ı zâlike : 544 350

1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fi 28 Şevvali'l-mükerrerrem sene 896	553 495
2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse	855
a) Kirâye-i akçe: 5,5 hamil	800
b) Behâ-i kîse: 10 surre	55

Temâmen.

(*)	Fi'l-asıl	6 945	hane, rûsûm	550 735
	Ez-ziyâde	8	hane, rûsûm	895
		6 953		551 630

- (1) Ber-mûceb-i defter-i esas.
- (2) Hane ber-veçh-i maktu', ber-mûceb-i defter-i esas.
- (3) Rûsûm ber-veçh-i maktu'.
- (4) Minhâ: zayı', be-cihet-i sene-i mezkûre, 'an gurihtegân-ı vilâyet-i Petrovçe (پتروجه) ve ber-mûceb-i huucc-i Mevlânâ Hamza kadî-i Preboy (پره بوی) ve Mustafa Beğ mirlivâ-i Hersek.

CEDVEL NO : 66

Muhasebe-i 'âdet-i rüsûm-ı eflâkaan-ı livâ-i Semendire ve Alacahisar

Vâcib-i sene 895, be-ma'rifet-i Mevlânâ Pîr Mehmed Cemâleddin-zâde kadî-i Niş ve Hızır Bosna,
'an ebnâ-i sipahiyân (Sf. 645)

Tahrîren fî 21 Zilka'de sene 896

Be-hisâb-ı Mevlânâ Pîr Mehmed Çelebi
kadî-i Vişegrad
Muhasebe şud, be-ma'rifet-i Dervîş 'Ali

	Hane	Rüsûm
Asıl	8 738	711 539
Minhâ (1) be-cihet-i sene-i mezkûre	— 206	16 866
El-bâkî be-cihet-i sene-i mezkûre	8 532	694 673
Nev-yâfte	+ 671	+ 49 303
Yekûn (2)	9 203	743 976
Minhâ zayî' be-cihet-i sâl-i âyende, 'an mürdegân	—7 fî 83	— 581
El-bâkî be-cihet-i sâl-i âyende	9 196	743 395

A) Vuzi'a min zâlîke : 728 794

- 1) Be-teslîm Hizâne-i 'Âmire fî 2 def'a 727 747
- a) Def'a, fî 19 Recebi'l-müreccceb sene 896 579 620
- b) Def'a, fî gur-re-i Zilka'de sene 896 148 127
- 2) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 1 047
- a) Kirâye: 7 hamil 930
- b) Behâ-i kîse ve resen: 14 surre 117

B) El-bâkî: 15 182

Min zâlîke'l-bâkî:

- 1) Be-teslîm Hizâne-i 'Âmire, fî 22 Zilka'de sene 896 10 452
- 2) Der zimmet-i ba'zî gebrân ki der Braniçevo mütemekkin şude : 4 730

(1) Be-timar-ı 'Ali Beğ veled-i Mihal Beğ munzam şud, be-cihet-i tetimme-i bedel-i 'Avrathisarı ki has şude bud. Fî 3 Zilhicce sene 895, ber-müceb-i defter-i vilâyet ki ez Hizâne-i 'Âmire firistade bûd (فرستاده بود), fî 28 Receb sene 896.

- (2) 8 751 hane fî 83 = 726 333
- 62 hane fî 63 = 3 906
- 2 hane fî 60 = 120
- 118 hane fî 50 = 5 900
- 28 hane fî 45 = 1 260
- 12 hane fî 40 = 480
- 11 hane fî 48 = 528
- 45 hane fî 20 = 900
- 131 bive — 3 473
- 41 bennâk müslim 676
- 2 kit'a mezre'a,
fî 200 400
- Be-cihet-i âdet-i behâ-i hasene : 1 sikke fî 45
- Be-cihet-i âdet-i aġnâm ve berre : fî 20
- Be-cihet-i âdet-i koç : fî 15
- Be-cihet-i âdet-i çerge : fî 2
- Be-cihet-i âdet-i yular : fî 1

(3) Bunlardan hasıl etmeġe Hızır Bosna varub taleb ettikde mezkûr Hızır'a muhkem let (لت) urmuşlar, 'arz olundu. Teftiş olmaġa hüküm gönderildi, fî 23 Zilka'de sene 896.

The image displays two handwritten accounting balance sheets (bilançoları) for numbers 11 and 47. The left page contains the balance sheet for number 11, and the right page contains the balance sheet for number 47. Both documents are written in Turkish and feature multiple columns and rows of entries, with horizontal lines separating different sections of the accounts. The handwriting is somewhat cursive and dense, typical of historical or archival documents. The balance sheets likely list various assets and liabilities, with the right side (number 47) appearing to have a more structured layout with distinct columns for different categories.

Res. 3 — 11 ve 47 numaralı muhasebe bilançoları.

CEDVEL NO : 69

Muhasebe-i ispençe-i gebrân-ı Ma'den-i Nikşani (نیکشانی) ve Ma'den-i Kavala ve Ma'den-i Agraçani (اغراچانی) n. d. Agrid (اغرید) ve Ma'den-i Sengel (سنگل) der Timur-hisar ve Zihne ve Drama

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Tacüddin Gözlüce (کوزلوچه), emin-i ma'âdin-i mezkûrîn (Sf. 723)

Tahrîren fî 8 Cumâde'l-ülâ sene 896

Be-takrîr-i Abdulvehhab veled-i o.

		Hane	fi	İspenc	Bive	Fi	İspenc
Ma'den-i Kavala	Asıl	569	25	14 225	20	6	120
	Nev-yâfte	+ 28	"	+ 700	+1	"	+ 6
	Yekûn	597	"	14 925	21	"	126
	Minhâ (1)	- 14	"	- 350	-	"	-
	El-bâkî (2)	583	"	14 575	21	"	126
Ma'den-i Nikşani (نیکشانی)	Asıl	216	25	5 400	26	6	156
	Nev-yâfte	+ 6	"	+ 150	-	"	-
	Yekûn	222	"	5 550	26	"	156
	Minhâ (1)	- 2	"	- 50	-1	"	6
	El-bâkî (2)	220	"	5 500	25	"	150
Ma'den-i Agraçani (اغریچانی) n. d. Agrid	Asıl	338	25	8 450	26	6	156
	Nev-yâfte	+ 15	"	+ 375	-	"	-
	Yekûn	353	"	4 825	26	"	156
	Minhâ (1)	- 7	"	- 175	- 3	"	-18
	El-bâkî (2)	346	"	8 650	23	"	138
Ma'den-i Sengel	Asıl	246	25	6 150	52	6	312
	Nev-yâfte	+ 7	"	+ 175	-	"	-
	Yekûn	253	"	6 325	52	"	312
	Minhâ (1)	- 2	"	- 50	- 3	"	-18
	El-bâkî (2)	251	"	6 275	49	"	294
Cem'an	Asıl	1 369	25	34 225	124	6	744
	Nev-yâfte	+ 56	"	+1 400	+ 1	"	6
	Yekûn	1 425	"	35 625	125	"	750
	Minhâ (1)	- 25	"	- 625	- 7	"	- 42
	El-bâkî (2)	1 400	"	35 000	118	"	708

Yekûn 36 375

A) Vuzi'a min zâlîke: 35 947

- 1) Teslîm-i Hizâne-i 'Âmire, fî 'âşir-i Şa'bani'l-mu'azzam sene 895 35 124
- 2) Be-cihet-i resm-i kitâbet-i ispençe-i mezkûr: 1 550 hane, (her) 2 hane fî 1 775
- 3) Kirâye-i akçe ve behâ-i kîse 48
 - a) Kirâye 40
 - b) (Behâ-i) kîse ma'a resen: 15 surre 8

B) El-bâkî: 428

Restd, fî 26 Cemâziye'l-âhır sene 897, temâmen.

- (1) Minhâ: Zayî', be-cihet-i sâl-i âyende, 'an mürdegân.
- (2) El-bâkî, be-cihet-i sâl-i âyende.

CEDVEL NO : 70

Muhasebe-i ispençe-i gebrân-ı vilâyet-i hashâ-i Novabri (نوبری) ve Kratova (قراطوه) ve Zaplanina (زابلاننه) ve Planina (پلاننه) ve Belasice (بلاسیچه) ve gayruhu

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Şemsüddin Zerd Edirne, kâtib (Sf. 722) (Bk. No. 13)

Tahriren fi 20 Rebi'i'l-evvel sene 896

Bi-hisab-ı Abdüsselâm

Vilâyet-i		Hane	Fi	İspenc	Bive	Fi	İspenc
Novabri	Asıl	7 017	25	175 925	1 040	6	6 240
	Nev-yâfte	+6		+150	+6		+36
	Yekûn	7 023	25	176 075 ¹	1 046	6	6 276
Kratova	Asıl	1 831	25	45 775	288	6	1 728
	Nev-yâfte	+19		+475	—		—
	Yekûn	1 850	25	46 250	288	6	1 728
Trebçe (ترچه) ve....(اشتغفار)	Asıl	768	25	19 200	134	6	744
	Nev-yâfte	—			+1		+6
	Yekûn	768	25	19 200	135	6	750
Planina ve Zaplanina	Asıl	681	25	17 025	59	6	354
Belasiçe (*)	Asıl	1 160	25	28 000	58	6	348
Cem'an	Asıl	11 457	25	286 425	1 582	6	9 492
	Nev-yâfte	+25		+625	+7		+42
	Yekûn	11 482	25	287 050	1 589	6	9 534

A) Vuzi'a min zâlike : 295 355

- 1) Teslîm-i Hızâne-i 'Âmire, fi 15 Safer sene 896 288 000
- 2) Kirâye-i akçe ve beha-i kîse 820
 - a) Kirâye 3 hamil 760
 - b) Beha-i kîse ma'a resen: 6 surre 60
- 3) Be-cihet-i resm-i kitâbet-i ispençe-i mezkûr 6 535
Hane ma'a bive 13 071, 2 hane, fi 1

B) El-bâki : 1229

Restâ, fi 20 Ra. sene 896, temâmen

(*) Ve Bela-bırda (بلا بده) ve Kopurik (قوپوریک)

CEDVEL NO : 71

Muhasebe-i ispence-i gebrân-ı nefis-i Selânik

Vâcib-i sene 894, be-ma'rifet-i Umur Beğ veled-i Doğan قورنجی, emin-i
hashâ-i Selânik (Sf. 724) (Bk. No. 11)

Tahiren fi 12 Muharrem sene 897

		Fî	İspenç
Hane	1 078	25	26 950
Bive	334	6	2 004
Haymana	67	6	402
Yekûn	1 479 (1)		29 356 (2)

A) Sahha zâlike, bi'd-defe'ât 29 557

- 1) Teslîm-i Hızâne-i Âmire, fi hâmis-i Rebi'î'l-evvel sene 896 28 818
- 2) Be-cihet-i resm-i kitâbet-i ispence-i mezkûr: 1 478 hane,
(her) 2 hane fi 1 739

B) Ez-ziyâde: 201

(1)	Fî'l-asıl	1 440
	Ez-ziyâde, 'an nev-yâfte	38
(2)	Fî'l-asıl	28 723
	Ez-ziyâde	623

Muhasebe Bilançosu	
Varlıklar	Yükümlülükler
1. Nakit	1. Borçlu Hesaplar
2. Alacaklar	2. Borçlu Hesaplar
3. Diğer Varlıklar	3. Borçlu Hesaplar
4. Diğer Varlıklar	4. Borçlu Hesaplar
5. Diğer Varlıklar	5. Borçlu Hesaplar
6. Diğer Varlıklar	6. Borçlu Hesaplar
7. Diğer Varlıklar	7. Borçlu Hesaplar
8. Diğer Varlıklar	8. Borçlu Hesaplar
9. Diğer Varlıklar	9. Borçlu Hesaplar
10. Diğer Varlıklar	10. Borçlu Hesaplar
11. Diğer Varlıklar	11. Borçlu Hesaplar
12. Diğer Varlıklar	12. Borçlu Hesaplar
13. Diğer Varlıklar	13. Borçlu Hesaplar
14. Diğer Varlıklar	14. Borçlu Hesaplar
15. Diğer Varlıklar	15. Borçlu Hesaplar
16. Diğer Varlıklar	16. Borçlu Hesaplar
17. Diğer Varlıklar	17. Borçlu Hesaplar
18. Diğer Varlıklar	18. Borçlu Hesaplar
19. Diğer Varlıklar	19. Borçlu Hesaplar
20. Diğer Varlıklar	20. Borçlu Hesaplar
21. Diğer Varlıklar	21. Borçlu Hesaplar
22. Diğer Varlıklar	22. Borçlu Hesaplar
23. Diğer Varlıklar	23. Borçlu Hesaplar
24. Diğer Varlıklar	24. Borçlu Hesaplar
25. Diğer Varlıklar	25. Borçlu Hesaplar
26. Diğer Varlıklar	26. Borçlu Hesaplar
27. Diğer Varlıklar	27. Borçlu Hesaplar
28. Diğer Varlıklar	28. Borçlu Hesaplar
29. Diğer Varlıklar	29. Borçlu Hesaplar
30. Diğer Varlıklar	30. Borçlu Hesaplar
31. Diğer Varlıklar	31. Borçlu Hesaplar
32. Diğer Varlıklar	32. Borçlu Hesaplar
33. Diğer Varlıklar	33. Borçlu Hesaplar
34. Diğer Varlıklar	34. Borçlu Hesaplar
35. Diğer Varlıklar	35. Borçlu Hesaplar
36. Diğer Varlıklar	36. Borçlu Hesaplar
37. Diğer Varlıklar	37. Borçlu Hesaplar
38. Diğer Varlıklar	38. Borçlu Hesaplar
39. Diğer Varlıklar	39. Borçlu Hesaplar
40. Diğer Varlıklar	40. Borçlu Hesaplar
41. Diğer Varlıklar	41. Borçlu Hesaplar
42. Diğer Varlıklar	42. Borçlu Hesaplar
43. Diğer Varlıklar	43. Borçlu Hesaplar
44. Diğer Varlıklar	44. Borçlu Hesaplar
45. Diğer Varlıklar	45. Borçlu Hesaplar
46. Diğer Varlıklar	46. Borçlu Hesaplar
47. Diğer Varlıklar	47. Borçlu Hesaplar
48. Diğer Varlıklar	48. Borçlu Hesaplar
49. Diğer Varlıklar	49. Borçlu Hesaplar
50. Diğer Varlıklar	50. Borçlu Hesaplar
51. Diğer Varlıklar	51. Borçlu Hesaplar
52. Diğer Varlıklar	52. Borçlu Hesaplar
53. Diğer Varlıklar	53. Borçlu Hesaplar
54. Diğer Varlıklar	54. Borçlu Hesaplar
55. Diğer Varlıklar	55. Borçlu Hesaplar
56. Diğer Varlıklar	56. Borçlu Hesaplar
57. Diğer Varlıklar	57. Borçlu Hesaplar
58. Diğer Varlıklar	58. Borçlu Hesaplar
59. Diğer Varlıklar	59. Borçlu Hesaplar
60. Diğer Varlıklar	60. Borçlu Hesaplar
61. Diğer Varlıklar	61. Borçlu Hesaplar
62. Diğer Varlıklar	62. Borçlu Hesaplar
63. Diğer Varlıklar	63. Borçlu Hesaplar
64. Diğer Varlıklar	64. Borçlu Hesaplar
65. Diğer Varlıklar	65. Borçlu Hesaplar
66. Diğer Varlıklar	66. Borçlu Hesaplar
67. Diğer Varlıklar	67. Borçlu Hesaplar
68. Diğer Varlıklar	68. Borçlu Hesaplar
69. Diğer Varlıklar	69. Borçlu Hesaplar
70. Diğer Varlıklar	70. Borçlu Hesaplar
71. Diğer Varlıklar	71. Borçlu Hesaplar
72. Diğer Varlıklar	72. Borçlu Hesaplar
73. Diğer Varlıklar	73. Borçlu Hesaplar
74. Diğer Varlıklar	74. Borçlu Hesaplar
75. Diğer Varlıklar	75. Borçlu Hesaplar
76. Diğer Varlıklar	76. Borçlu Hesaplar
77. Diğer Varlıklar	77. Borçlu Hesaplar
78. Diğer Varlıklar	78. Borçlu Hesaplar
79. Diğer Varlıklar	79. Borçlu Hesaplar
80. Diğer Varlıklar	80. Borçlu Hesaplar
81. Diğer Varlıklar	81. Borçlu Hesaplar
82. Diğer Varlıklar	82. Borçlu Hesaplar
83. Diğer Varlıklar	83. Borçlu Hesaplar
84. Diğer Varlıklar	84. Borçlu Hesaplar
85. Diğer Varlıklar	85. Borçlu Hesaplar
86. Diğer Varlıklar	86. Borçlu Hesaplar
87. Diğer Varlıklar	87. Borçlu Hesaplar
88. Diğer Varlıklar	88. Borçlu Hesaplar
89. Diğer Varlıklar	89. Borçlu Hesaplar
90. Diğer Varlıklar	90. Borçlu Hesaplar
91. Diğer Varlıklar	91. Borçlu Hesaplar
92. Diğer Varlıklar	92. Borçlu Hesaplar
93. Diğer Varlıklar	93. Borçlu Hesaplar
94. Diğer Varlıklar	94. Borçlu Hesaplar
95. Diğer Varlıklar	95. Borçlu Hesaplar
96. Diğer Varlıklar	96. Borçlu Hesaplar
97. Diğer Varlıklar	97. Borçlu Hesaplar
98. Diğer Varlıklar	98. Borçlu Hesaplar
99. Diğer Varlıklar	99. Borçlu Hesaplar
100. Diğer Varlıklar	100. Borçlu Hesaplar

Res. 1— 1 numaralı muhasebe bilançosu.

The image displays two pages of handwritten accounting ledgers, numbered 20 and 24. The entries are written in Turkish and organized into columns and rows, typical of a double-entry bookkeeping system. The text is somewhat faded and difficult to read due to the quality of the scan, but the structure is clear. Each page contains multiple sections of accounts, with some entries underlined or boxed. The right page has a large dark smudge at the bottom right corner.

Res. 2 — 20 ve 24 numaralı muhasebe bilançoları.

The image shows two pages of handwritten accounting ledgers. The left page contains several columns of entries, likely representing different accounts or categories. The right page is more organized, with a clear header section followed by multiple columns of data. The handwriting is in Turkish, and the overall appearance is that of a historical or archival document.

Res. 3 — 11 ve 47 numaralı muhasebe bilançoları.

H. 894 (1488-1489) yılı Cizyesin tahsil bölgelerini gösterir harita

